

1
'71

FLACĂRA

ANUL XX
NR. 813
2 IANUARIE 1971



LA
MULTI
ANI!

Am trăit și am participat activ la împlinirea unui vis despre o Românie a civilizației prospere, între-zărită sau anticipată de atîția înaintași de seamă ai neamului nostru.

Ne mîndrim de a fi contemporanii celui mai impresionant, tulburător și pasionant capitol din istoria pămîntului românesc, sintem creatorii și beneficiarii unei istorii alerte, născute din gîndul Partidului Comunist Român și spiritul de abnegație al concetățenilor noștri, am înlăptuit revoluția și construcția socialismului, corelînd și integrînd firesc și legic un fenomen al dezvoltării sociale a poporului nostru în istoria națională a României.

Realismul politicii partidului nostru, caracterizat pregnant prin concordanța deplină între teorie și practică, consonanța intimă între conducerea partidului, în frunte cu tovarășul Nicolae Ceaușescu, și masele largi de cetățeni, inițiativa, talentul și forța unei întregi națiuni au tradus în fapt axioma civilizației actuale: o economie stabilă și prosperă, capabilă să polarizeze principalele resurse materiale și umane, reprezintă singura garanție a progresului multilateral, cheazăia independenței și suveranității naționale.

La temelia acestui grandios edificiu, scopul prim și ultim al politicii partidului nostru, obiectivul central și rațiunea întregii sale activități: creșterea gradului de civilizație, de bunăstare a întregului nostru popor.

Intrate în hora chimiei, în chingile electrolizei, în cuptoarele oțelărilor, prelucrate în sute de uzine, fabrici și secții noi, bogățiile solului și subsolului românesc și-au redescoperit valoarea, importanța și marea lor semnificație în balanța economiei naționale. A fost începută și continuată cu succes dezvoltarea construcțiilor hidro și termoenergetice, principalul izvor energetic pentru întregul angrenaj al industriei naționale.

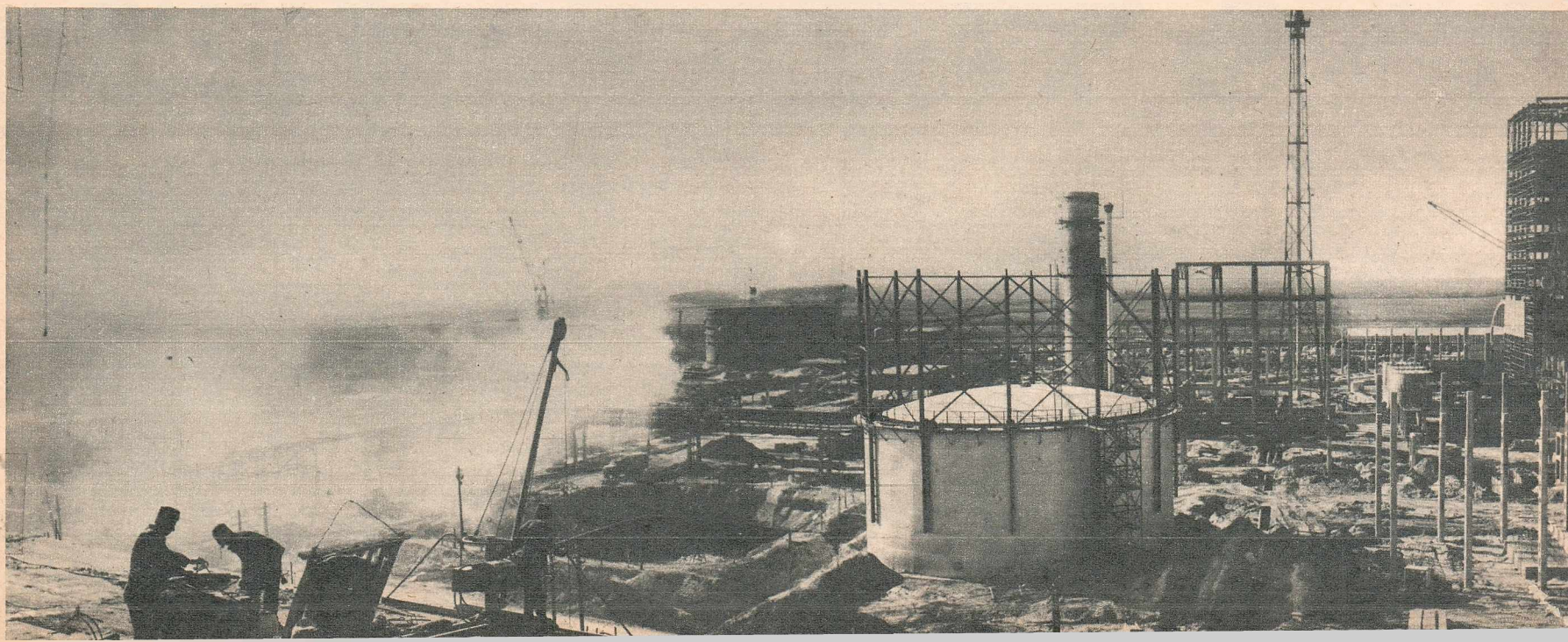
În același timp mecanizarea, chimizarea, irigațiile și întreaga știință agricolă, convertită în practică zilnică, a demonstrat cu prisosință superioritatea agriculturii socialiste. Ultimii ani, greu năpăstuiți de pirjolul secetei și de năvala furibundă a naturii dezlănțuite, au demonstrat mai mult ca oricînd puterea agriculturii socialiste, singura capabilă să aplice cuceririle științei și practicii în cadrul unei politici agrare unitare, coerente și cu eficiență maximă.

Evoluția ascendentă a economiei, culturii, concepțiilor și formelor de viață moderne a constituit principala garanție pentru securitatea internă și externă a României, într-o epocă în care imperialismul impune în raporturile internaționale practicile arbitrariului, prevalării forței asupra dreptului. O țară lipsită de dinamism și forță în domeniul economiei naționale, în rezolvarea promptă și lucidă a problemelor dezvoltării sale interne, nu se poate aștepta decît la un loc modest în viața internațională a popoarelor, deoarece este știut că inapoierea nu generează garanții pentru independența de stat.

Astăzi, după mai bine de un pătrar de veac de la eliberarea României de sub jugul fascist, la început

DIALOG CU VIITORUL

**Realismul politicii
partidului nostru,
caracterizat pregnant
prin concordanța
deplină dintre
teorie și practică,
legătura indisolubilă
între partid
și popor,
consonanța intimă
dintre conducerea
partidului nostru,
în frunte cu
tovarășul
NICOLAE CEAUȘESCU,
și masele largi
de cetățeni
a reprezentat
și va reprezenta
în continuare
principala garanție
a victoriilor noastre.
În fotografie,
momentul solemn
al inaugurării
marelui arc
transdanubian,
în prezența
conducătorilor de partid
și de stat
și a miilor
de constructori.**



O BOGĂȚIE
INESTIMABILĂ:
PĂDUREA

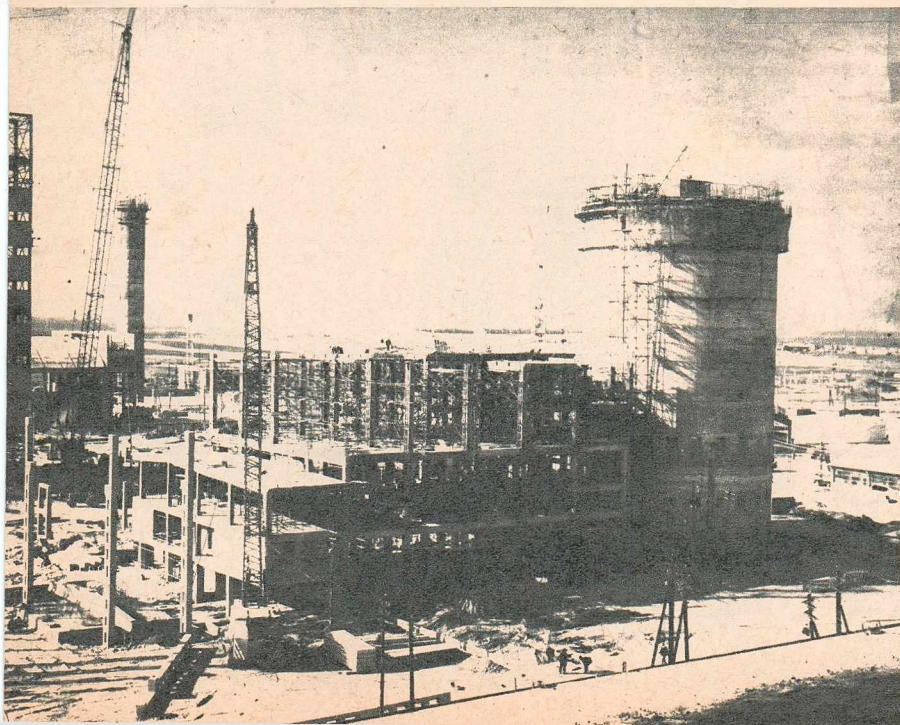
Pădurea, acest magazin universal al naturii, capabilă să furnizeze o mie și una de produse, va continua să rămână și pe parcursul viitorului cincinal una dintre principalele bogății naturale ale patriei noastre.

— Volumul de investiții — ne informează tov. Mihai SUDER, ministrul industriei lemnului — crește în viitorul cincinal cu 30% față de perioada 1966-1970. Fondurile



Una dintre numeroasele construcții editate ale viitorului: spitalul clinic de pe malul Dimboviței.

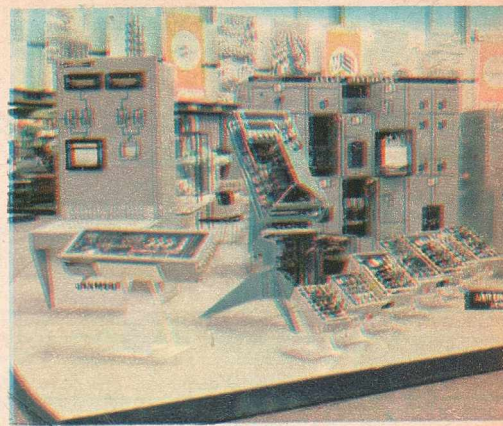
Chimia va continua și în actualul cincinal să realizeze cel mai înalt ritm de dezvoltare din industria țării. Producția acestei ramuri va crește până în 1975 cu 85-92% față de 1970. În mod deosebit va spori producția de îngrășăminte chimice, care va ajunge la sfârșitul cincinalului următor la 2,2-2,4 milioane tone. O importanță pondere o va deține în această privință marele combinat de îngrășăminte cu azot din Slobozia, unitate proiectată să intre în producție în următorii ani.



vor fi orientate cu prioritate spre extinderea rețelei de drumuri, dezvoltarea producției de plăci aglomerate din lemn și fibrolemnoase, în special cu suprafață inoxidabilă, dezvoltarea industriei de mobilă, drojdie furajeră, celuloză, hîrtie, cartoane etc. În cadrul acestui program se va construi un număr de 93 fabrici și secții noi, printre care: 14 fabrici de plăci aglomerate din lemn, 2 fabrici de plăci fibrolemnoase, 9 fabrici de mobilă, combinate de celuloză și hîrtie, precum și 7 500 km de drumuri forestiere.

Cincinalul 1971-1975 va constitui o nouă etapă de dezvoltare și pentru industria de celuloză și hîrtie. Prin construirea de noi combinate, modernizarea și extinderea capacităților existente, producția din acest sector va crește în următorii 5 ani, față de 1970, cu 50% la celuloză și semiceluloză, cu 43% la hîrtie și cu peste 77% la cartoane și mucavale. Prin punerea în funcțiune a marelui combinat de la Tr. Severin, care va folosi ca materie primă lemnul de foioase, și extinderea C.C.H.-Dej se va produce în țară o gamă variată de hîrtie și cartoane (în prezent unele se importă), creîndu-se chiar disponibilități pentru export.

Continuă lărgire a cadrului în care lemnul își va găsi o utilizare cit mai rațională este exprimată sintetic în faptul că, în 1975, valoarea produselor obținute dintr-un metru cub de masă lemnoasă exploatată va fi de 1 058 lei față de 792 lei în 1970.



PIATRA UNGHIULARĂ
A ECONOMIEI NAȚIONALE

În prezent industria construcțiilor de mașini din România deține circa 25 la sută din producția industrială a țării. Ea se va impune și în viitor drept ramura cheie a industriei naționale, cu o importanță esențială pentru dezvoltarea întregii economii, prin realizarea de instalații și agregate de cele mai moderne tipuri și cu performanțe tehnico-economice ridicate. De remarcat de asemenea faptul că în conformitate cu recentul proiect al planului cincinal se preconizează elaborarea unui program special destinat unei mai ample dezvoltări a construcțiilor navale și unei realizări mult mai rapide a programului de dotare cu calculatoare electronice.

O dovadă elocventă a potențialului industriei constructoare de mașini din țara noastră, cât și a tehnicității ridicate a produselor pe care le realizează, a făcut-o și recenta întâlnire din cadrul Tîrgului internațional de la București, unde s-au întîlnit în competiție loială realizări de vîrf ale tehnicii și științei contemporane. În urma tranzacțiilor comerciale realizate cu acest prilej de către cele șapte întreprinderi de comerț ale Ministerului Industriei Construcțiilor de Mașini a fost perfectată încheierea unor contracte a căror valoare la export-import reprezintă peste 950 milioane lei-valută. Au fost, astfel, încheiate contracte privind exportul de locomotive diesel-electrice, vagoane de marfă, mașinile, electromotoare, generatoare electrice, grupuri de sudură, tractoare, utilaje petroliere, agregate frigorifice, autocamioane, armături sanitare, frigider, mașini de spălat rufe, biciclete etc.

de an nou și la confluența celor două cincinale, atenția noastră a tuturor se oprește în mod deosebit asupra ultimilor ani. Acordăm această prioritate nu obligați de prospețimea memoriei sau din considerente de ordin afectiv, ci datorită marilor semnificații pe care le-au avut ultimele două congrese ale partidului nostru în destinul colectiv al poporului nostru. Ultimii ani ai istoriei naționale rămîn cu totul remarcabili prin vigoarea, dinamismul și amploarea progresului multilateral, iar dezvoltarea viitoare a României este legată indisolubil de realizările obținute pînă în prezent și în mod cu totul deosebit de cele înregistrate în actualul cincinal, etapă încheiată în mod strălucit cu realizări ce depășesc proiectele inițiale și conturează cu realism imaginea zilelor de mîine.

Succesele viitorului rămîn fapte certe. Ele se vor naște pe trunchiul solid al prezentului, prin destoinicia unui popor harnic, a unei națiuni care și-a demonstrat virtuțile sub îndrumarea unui partid încercat, în fruntea căruia se află înțeleptul său conducător, tovarășul Nicolae Ceaușescu, omul care simbolizează atît de puternic crezul, înțelepciunea și vigoarea întregului nostru partid. Proiectul noului plan cincinal — cuprinzînd la indicatorii de bază sarcini sporite față de prevederile Congresului al X-lea — prefigurează cu realism și luciditate, și într-o concordanță strictă cu realitățile și posibilitățile concrete ale țării noastre, o grandioasă frescă a României viitorului, un puternic demaraj cu ample propulsări în toate compartimentele vieții noastre.

Creșterea în continuare a forțelor de producție în vederea creării unei economii avansate, a unei industrii și agriculturi moderne, dezvoltarea susținută a științei, învățămîntului și culturii, creșterea bunăstării materiale și spirituale a tuturor celor ce muncesc,

(Continuare în pag. 4)

profiluri

de Petru ISPAS

O AUTORITATE

Asculta atent cuvintele rostite cu importanță de un bărbat important. Din când în când își nota câteva banalități, câteva fraze pe care le mai auzise și pe care, era sigur, le va mai auzi și de-acum încolo în astfel de împrejurări. Știa. Verificase asta. Cîndva notase chiar și o concluzie personală: «Vernisajul — prilej de etalare a elocinței citorva notabilități». Îl asculta pe vorbitor și știa ce urmează să spună. A învățat discursurile aproape pe dinafară. Acum se referă la trecuta expoziție a pictorului, pe care o critică aluziv pentru ca să poată sublinia apoi «saltul», «tușul», «acuratețea», «folosirea unei tehnici care permite autorului — într-un vădit progres — să exprime întregul său univers care...»

Și nota în grabă, mimînd cînd degajarea, cînd concentrarea, pentru că trebuia să facă ceva, să dea într-un fel impresia că face ceva.

Prima dată i-a fost greu. Credea că toată lumea se uită la el, îl suspectează, și se simțise stînjinit, ba chiar penibil.

Dar asta l-a început, atunci cînd s-a și întrebat de câteva ori: ce caut eu aici? De ce nu mă aflu într-o instanță, acuzînd sau apărînd, așa cum fac toți colegii mei de facultate? De ce mă aflu aici, între oamenii aceștia străini, care spun niște fraze într-o limbă la fel de străină?

Cît de departe i se par toate astea acum.

Își aduce aminte, nu fără ironie, că în ziua aceea, întors de la vernisajul cu care trebuia să-și inaugureze noua sa profesie, a trecut printr-o criză de disperare cumplită. Trebuia să exprime în scris un punct de vedere, el, căruia culoarea nu i-a spus niciodată nimic, nu i-a transmis nici o emoție. Desenul l-a considerat ceva neserios, pînă cînd, în facultate, și-a dat seama că poate deveni un mod de investigare, că în ancheta penală sînt cazuri cînd schița este aproape indispensabilă.

Acum însă trebuia să vorbească de culori, de îmbinarea lor mai mult sau mai puțin fericită, de emoții estetice... Privea coala albă pe care mîna cu stiloul între degete rămăsese inertă, incapabilă să scrie măcar o singură literă. Disperarea lui a luat în acele clipe o asemenea proporție încît l-a ridicat de pe scaun, l-a așezat în fața oglinzii, i-a deschis gura și l-a obligat să strige: Gata! Ajunge! Nu fii timpit! Menirea ta e să faci justiție, să ajuți adevărul să triumfe.

Și atunci a avut revelația, acea revelație care cu vremea i-a adus statutul de azi de om cu autoritate în materie: să lupte pentru adevăr în lumea artelor. Un spirit justiționar se cere și aici, iar el are un asemenea spirit pentru că cunoaște și textele legii, iar pe deasupra nu trebuie să plece nici la cine știe ce judecatorie aflată la dracu-n prasnac și să pledeze în apărarea nu știu cărui hoț de găini.

Oricum, e altceva.

Și așa a hotărît să se facă totuși critic de artă.

Și, la urma urmei, nu el a hotărît, ci redacția. El a trebuit să facă dovada că are studii superioare. Și a făcut-o. După care i s-a spus că singurul post vacant era acela de critic plastic. Dar se cereau studii superioare. Și el le avea.

Așa au trecut anii. Acum a devenit un bărbat matur, un frecvent al saloanelor de pictură și sculptură, al atelierelor măștrilor.

I s-a dus vestea că este obiectiv, pentru că prezența lui este remarcată și la expozițiile marilor dar și la expozițiile începătorilor. Și-a păstrat obiceiul să noteze cuvintele celui care-i vorbește, oricît de banale și aceleași ar fi, a învățat că la un tablou trebuie să te uiți de la o anumită distanță, și nu numai de aproape, că o sculptură face impresie «să o furii» cu coada ochiului și face o și mai mare impresie dacă din cînd în cînd clatini din cap și faci «țțț», ceea ce poate să însemne și bine, și rău. Într-un cuvînt, a învățat să-și pună în scenă fiecare prezență într-o expoziție.

Și a făcut impresie.

Și face impresie.

Acum nu-i mai este teamă de privirile care îl urmăresc. La început stătea undeva în spatele mulțimii, aproape ascuns. Acum a ajuns în rîndul înții. Stă cu mîinile încrucișate pe piept, cu capul lăsat pe un umăr, cu ochii pe jumătate închiși, iar cel ce-și ține expozeul își modelează avîntul după reacțiile maestrului. Dacă clatină din cap aprobativ, devine înflăcărat, capătă patos. Dacă maestrul rămîne împietrit, o lasă mai moale, expediază totul în fraze care să impună evidența circumstanței. Iar în timpul viziunii maestrul se lasă luat de braț și ascultă șoaptele de scuză ale fostului vorbitor: «Ce puteam să spun, vedeți și dumneavoastră cit e de banal...» Sau dimpotrivă: «Da, maestre, ați avut dreptate — cu toate că nu spusesse nimic — e superb, magnific, moment de cotitură în arta noastră care...»

Și viziunea continuă într-o atmosferă favorabilă, sau dimpotrivă.

Și maestrul se lasă purtat de la un tablou la altul, apropiat, îndepărtat pentru a avea perspectivă, primește explicații: «Vedeți pata cea de verde... și cealaltă de violet?... Magnifică, superbă...!» Și el se lasă tirat mai departe, crezînd acum cu tărie în propria sa autoritate. Din cînd în cînd îi scapă câteva fraze notate în grabă de confrății mai tineri: «Ce sonoritate!... O adevărată orgă a culorilor, un portativ aproape complet al tonalităților... Un alegro ma non troppo al degradeului, un fortissimo exploziv al petei din dreapta...» «Pastelul acesta mi se pare cam spălăcit, melodia lui se pierde într-o frazare ambiguă... Artistul ar trebui să lupte pentru mai multă claritate, sonoritatea coloristică este ternă... Oboi, oboi — asta îi trebuie...»

Și «ah!» în stînga, și alt «ah!» plin de admirație în dreapta, și maestrul e purtat mai departe fără ca nimeni să știe că el nu deosebește roșul de verde.

E daltonist.

DIALOG CU VIITORUL

(Urmare din pag. 3)

perfecționarea continuă a relațiilor de producție, a organizării societății, dezvoltarea democrației socialiste, toate acestea vor apropia România de țările cu cea mai puternică dezvoltare economică.

«Viitorul plan cincinal, în conformitate cu hotărîrile Congresului al X-lea al partidului privind făurirea societății socialiste multilateral dezvoltate — a arătat recent tovarășul Nicolae Ceaușescu — va asigura continuarea creșterii în ritm înalt a economiei naționale și, în același timp, accelerarea proceselor calitative din economie: introducerea tehnicii și tehnologiei avansate, perfecționarea organizării conducerii și planificării economice, sporirea eficienței întregii activități de producție».

În acest scop vor fi alocate investiții ce însumează peste 540 miliarde lei, adică mai mult decît s-a cheltuit în ultimul deceniu. De remarcat de asemenea că pe seama fondurilor centralizate ale statului se vor efectua investiții de 450—470 miliarde lei. Lucrul acesta va face posibilă traducerea în viață a hotărîrii Congresului al X-lea de a se repartiza pentru acumulare circa 30 la sută din venitul național. Un efort financiar considerabil afit pentru stat cît și pentru întregul nostru popor, dar care, faptic, reprezintă singura cale spre progres și bunăstare, singurul mod în care se poate garanta ridicarea României la nivelul statelor cu cea mai puternică dezvoltare economică.

Noua etapă în care intră edificarea țării noastre, caracterizată în principal prin continuarea unui înalt ritm de creștere economică și printr-o deosebită dezvoltare a laturii calitative a procesului de industrializare, prevede concentrarea în continuare a eforturilor necesare valorificării și promovării ramurilor-cheie ale economiei naționale: construcția de mașini, electronica și electrotehnica, mecanica fină, mașinile-unelte, petrochimia, metalurgia oțelurilor și a laminatelor speciale.

Consonanța intimă dintre partid și popor, caracterizată pregnant prin concordanța deplină dintre teorie și practică, prin aplicarea creatoare la condițiile concrete ale României a principiilor și legilor generale ale socialismului științific, se va concretiza prin dezvoltarea impetuoasă a tuturor sectoarelor de activitate — în actualul cincinal în mod special printr-o revitalizare a sectorului agricol, mulțumită recentelor măsuri privind îmbunătățirea conducerii, organizării și planificării agriculturii.

Întemeindu-și politica nu pe vorbe ci pe fapte, confruntînd în permanență realul cu idealul, partidul nostru va desfășura în continuare o largă activitate economică și socială, de descătușare a energiilor, de organizare și planificare judicioasă, lărgind și aprofundînd democrația socialistă, dezvoltînd accesul maselor la știință și cultură. Chezașia biruinței: înțelepciunea Partidului Comunist Român. Garanția succesului: talentul și hărnicia unui popor liber, pentru care munca a devenit scopul și rațiunea întregii sale existențe. La capătul acestui impresionant drum: îmbunătățirea condițiilor de viață, creșterea gradului de civilizație și bunăstare a poporului nostru, țelul suprem și ultim al politicii partidului nostru.

«Considerăm că dispunem de tot ceea ce este necesar pentru traducerea în viață a acestui program însușitor — a arătat secretarul general al partidului nostru de la înalta tribună a Congresului al X-lea — avem o bază de pornire tehnico-materială dezvoltată; avem un partid puternic, unit, înarmat cu învățătura marxist-leninistă, strîns legat de mase; sîntem un popor harnic, dîrz, înzestrat cu calități deosebite, devotat trup și suflet cauzei socialismului».





Activitatea didactică din învățământul superior — s-a subliniat de documentele de partid ale Congresului X — trebuie astfel concepută încât viitorii specialiști să aibă posibilitatea ca în anii de studii să efectueze o temeinică activitate practică de specialitate care să le permită, după absolvire, să se integreze cât mai rapid în producție. Asigurarea unei strinse legături între școală și viață reprezintă o sarcină primordială în cadrul dezvoltării învățământului de toate gradele în răstimpul actualului cincinal.

COMERȚUL INVIZIBIL

Planurile și măsurile de perspectivă, jalonate de-a lungul viitorului cincinal, rezervă în continuare un loc de cinste dezvoltării turismului internațional al României. Practica ultimilor ani a evidențiat cu pregnanță importanța și rolul ce revine «comerțului invizibil», ca sursă de devaloare atât de necesare echipării economiei naționale, demonstrându-se deopotrivă importanța lui în domeniul culturii și vieții sociale, în lărgirea serviciilor și comunicațiilor, în folosirea mai deplină a forței de muncă și în ultimă instanță în dezvoltarea multilaterală a forțelor de producție ale țării noastre.

În 1969 România a fost vizitată de 1 850 000 turiști străini. Potrivit cifrelor estimative, numărul vizitatorilor străini va putea atinge în 1975 cifra de 4 milioane persoane. În acest fel, ponderea încasărilor valutare, din turism, apreciate în 1969 la 3,5% din volumul exporturilor țării noastre, va atinge la sfârșitul cincinalului următor 5% din vânzările de mărfuri pe piața externă.

VOM FI MAI FRUMOASE?

Măsurătorile antropometrice au stabilit că în clipa de față se poate vorbi de o creștere apreciabilă a numărului de femei frumoase. Alimentația rațională și variată, factori indispensabili în reglajul proceselor metabolice și deci în dezvoltarea armonioasă a corpului omenesc, nu mai constituie doar un privilegiu al celor puțini. Frumusețea mai beneficiază apoi de largă expansiune a industriei cosmetice și de ieftinătatea și varietatea îmbrăcămintei confecționate.

«Industrializarea» esteticii corporale rămâne un fapt al zilelor prezente, oricât de jenant ar suna la urechea frumoaselor noastre această sentință cu iz tehnocratic. Așa se poartă în toată lumea... Ridicarea indicelui de calitate și largă diversificare a produselor cosmetice și de îmbrăcăminte rămân, cu alte cuvinte, suverane. Planurile de perspectivă, îmbunătățirea radicală a numeroaselor produse de consum, optimizarea spiritului de inventivitate, realizarea unor articole diverse, atrăgătoare, în pas cu cerințele modei vor fi capabile să declanșeze mult așteptatul reviriment. Până una-alta, planurile de perspectivă întocmite de specialiștii ministerelor industriei ușoare și alimentare ne îndeamnă să fim optimiști.

CÎND SE POATE VINDE CU ADEVĂRAT BLANA URSULUI DIN PĂDURE...

Programul național de dezvoltare a zootehniei și de creștere a producției animale, dezbătut și aprobat în cadrul Plenarei C.C. al P.C.R. din 17-19 martie 1970, jalonează concret și atotcuprinzător modul în care se vor desfășura în viitorii ani largă dezvoltare a producției animale din țara noastră.

Industrializarea zootehniei a evidențiat cu prisosință influența decisivă pe care o comportă sectorul animalier în domeniul eficienței economice a agriculturii luate în ansamblu, iar experiența țărilor cu agricultură avansată a demonstrat, fără drept de apel, că dintre toate sectoarele producției agricole, sectorul zootehnic rămâne suveran.

La ora actuală un inginer zootehnist înarmat cu o simplă riglă de calcul poate demonstra cu exactitate câte bovine, ovine, păsări sau porcine se pot «recolta», într-un timp determinat, de pe o anumită suprafață de teren cultivat. În condițiile aplicării unor metode moderne de lucru și prin instituirea unui raport exact între producția de furaje și creșterea animalelor, specialistul are posibilități certe pentru a vinde cu adevărat blana ursului din pădure.

Ca urmare a aplicării măsurilor preconizate în program și în conformitate cu recentele măsuri privind îmbunătățirea conducerii, organizării și planificării agriculturii, perfecționarea și retribuirea muncii în unitățile agricole — sectorul zootehnic va realiza până în 1975 o producție globală suplimentară în valoare de 44,5 miliarde lei, ceea ce echivalează cu producția globală anuală medie realizată de unitățile agricole socialiste în anii 1961-1966.

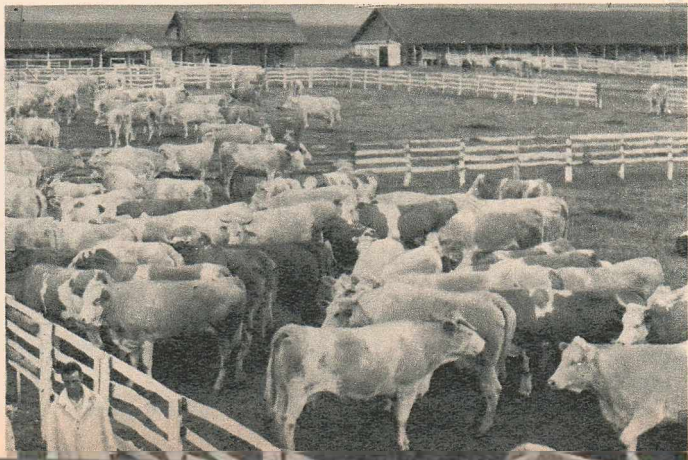


O CĂLĂTORIE FASCINANTĂ

În pragul celui de-al treilea mileniu al erei noastre, în veacul nostru incins, dominat de calculatoarele electronice și brăzdat de zboruri cosmice, omul contemporan se întoarce mai mult ca oricând spre trecutul planetei sale, prospectând cu luciditate și pasiune zonele obscure ale istoriei scrise și nescrise. Mijloacele de investigație moderne, aparatele de cercetare ultrasensibile, marile cuceriri ale tehnicii actuale, care permit spectaculoasă și febrilă ascensiune spre lumea viitorului, facilitează deopotrivă o vastă și emoționantă călătorie spre trecutul planetei noastre.

În această privință — sînt de părere istoricii și arheologii din întreaga lume — cercetările și descoperirile istoricilor români sînt intru totul remarcabile. Marele sprijin material și moral acordat de către partidul și statul nostru a făcut posibilă descifrarea într-un timp record a unor numeroase enigme ale trecutului istoric național. Informații literale, preluate necritic, teorii și păreri adumbrite de supoziții și incertitudini au fost anulate, clasificate sau atestate mulțumită descoperirilor arheologice ale ultimului deceniu.

O călătorie fascinantă pentru care statul nostru acordă în continuare importante fonduri bănești.



Anul 1970 a fost un an greu și exaltant. Greu, pentru că, în plin efort de realizare a unor sarcini cum n-a mai cunoscut istoria românească, a unor sarcini care solicitau mobilizarea intensivă a tuturor forțelor, asupra noastră s-au abătut, în proporții și ele nemaiîntlnite, stihiiile naturii. Exaltant, pentru că, în aceste condiții neînchipuit de grele, poporul nostru a dat un strălucit examen de dirzenie, de capacitate creatoare, de unitate, de fidelitate necondiționată față de politica partidului și a reușit să îndeplinească exemplar și să depășească chiar indicii planului de dezvoltare a României pe anul care se încheie, pe întreg cincinalul 1966-1970.

Succesele cu care ne înfățișăm în pragul noului cincinal se datoresc, în cea mai mare măsură, realismului desăvârșit al politicii partidului, capacității de a se orienta după realitățile concrete ale situației țării noastre, de a le studia cu profunzime și lucidi-

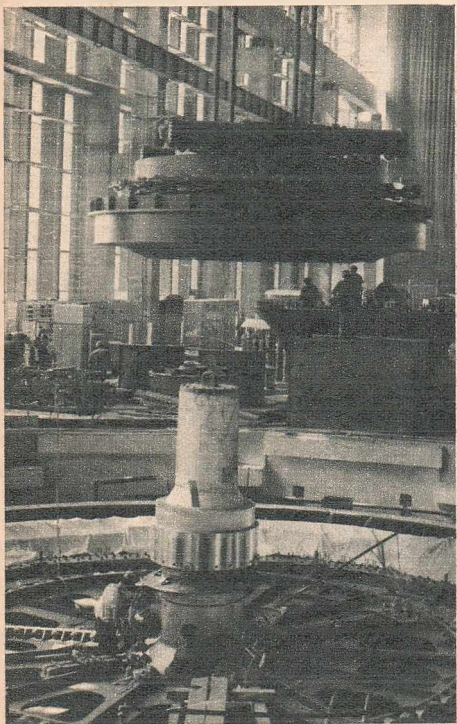
PE MA SOCIALISMUL

tate și de a porni de la ele în adoptarea tuturor măsurilor și hotărârilor menite să ridice țara pe culmile civilizației și progresului.

De o importanță hotărâtoare în depășirea tuturor greutăților, în realizarea tuturor obiectivelor, s-a dovedit strânsa legătură permanentă dintre conducerea partidului, în frunte cu tovarășul Nicolae Ceaușescu, și masele largi ale poporului, contactul nemijlocit, aproape zilnic, consultarea permanentă a maselor de către conducătorii partidului și ai statului și, în primul rînd, de către secretarul general al partidului.

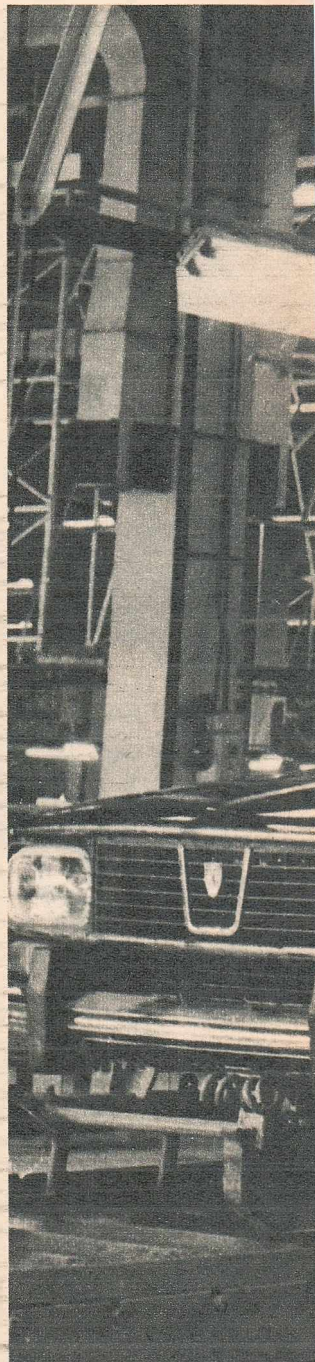
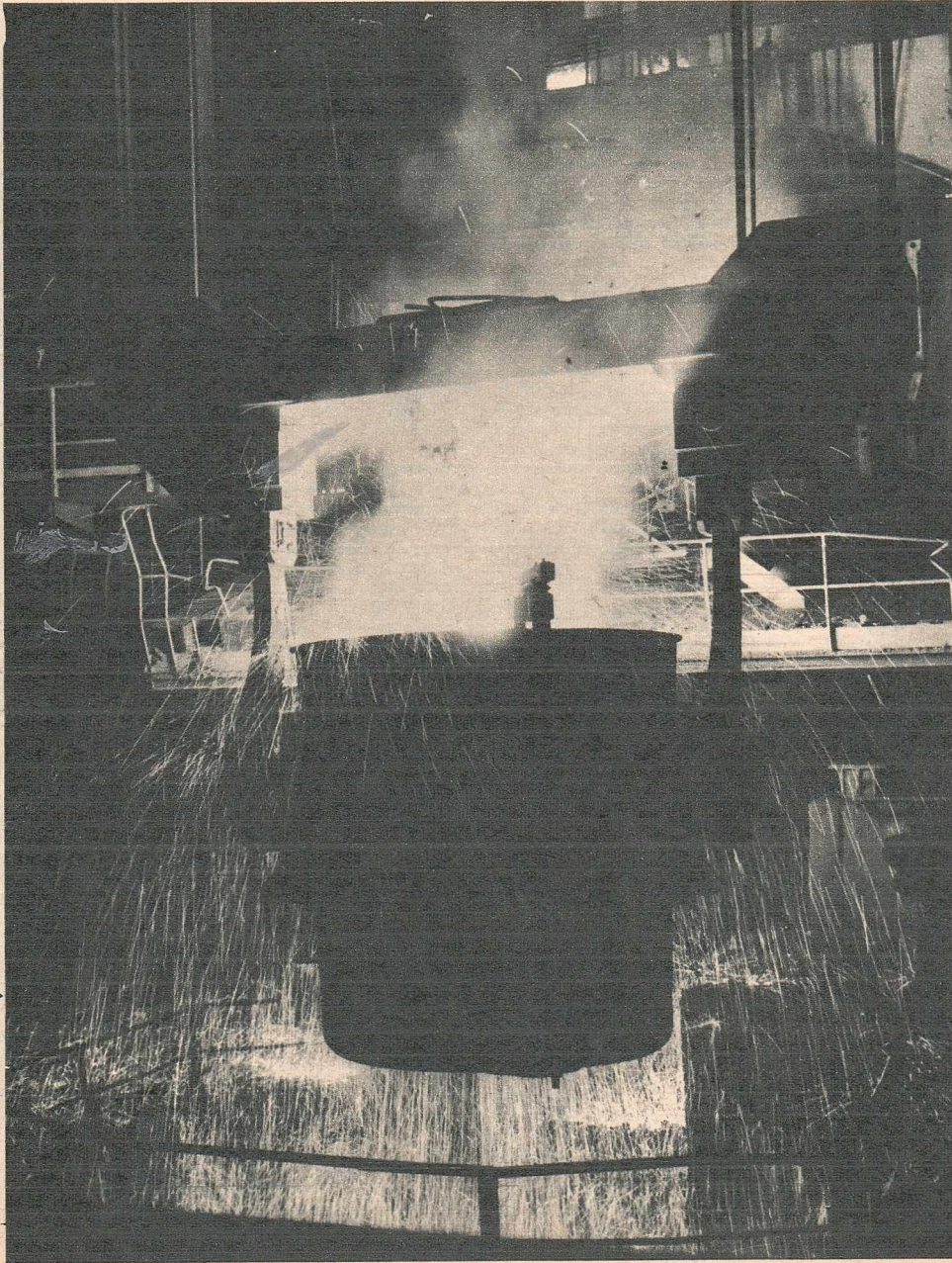
Prezența permanentă a tovarășului Nicolae Ceaușescu în mijlocul celor care hotărăsc soarta producției, atmosfera temeinică de lucru pe care a imprimat-o tuturor acestor întâlniri, măsurile organizatorice menite să asigure celor ce muncesc participarea nemijlocită la dezbateră și conducerea treburilor economice și obștești au creat cadrul necesar pentru stimularea și promovarea inițiativei de jos, factor fundamental în realizarea unei politici cu adevărat populare.

Fotografiile alăturate dau o imagine — fatalmente sumară — a muncii clocotitoare care s-a desfășurat în 1970 în toate orașele și satele țării și care cheazăuște îndeplinirea sarcinilor de viitor. Entuziasmul oamenilor muncii își are sorgintea în înțelegerea și aprobarea aceluiași principiu suprem pe care, cu atîta forță, îl exprima secretarul general al partidului: «Tot ceea ce facem, întreaga politică a partidului și statului nostru are drept țel suprem bunăstarea și fericirea omului. Partidul nostru, împreună cu întregul popor, va face totul pentru ca România să devină un stat socialist înfloritor, în care toți cetățenii să se bucure de cuceririle civilizației».



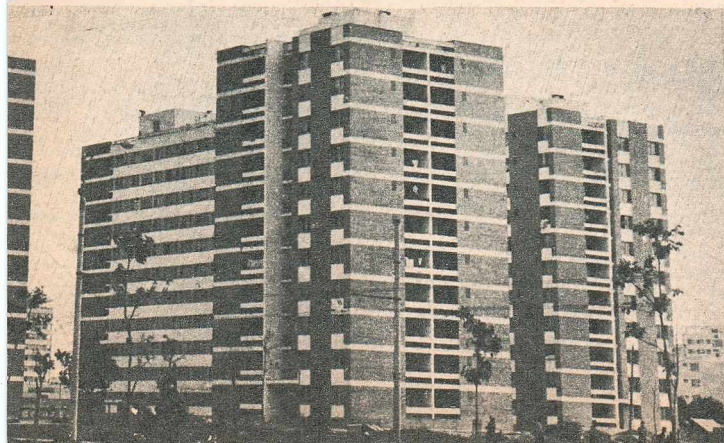
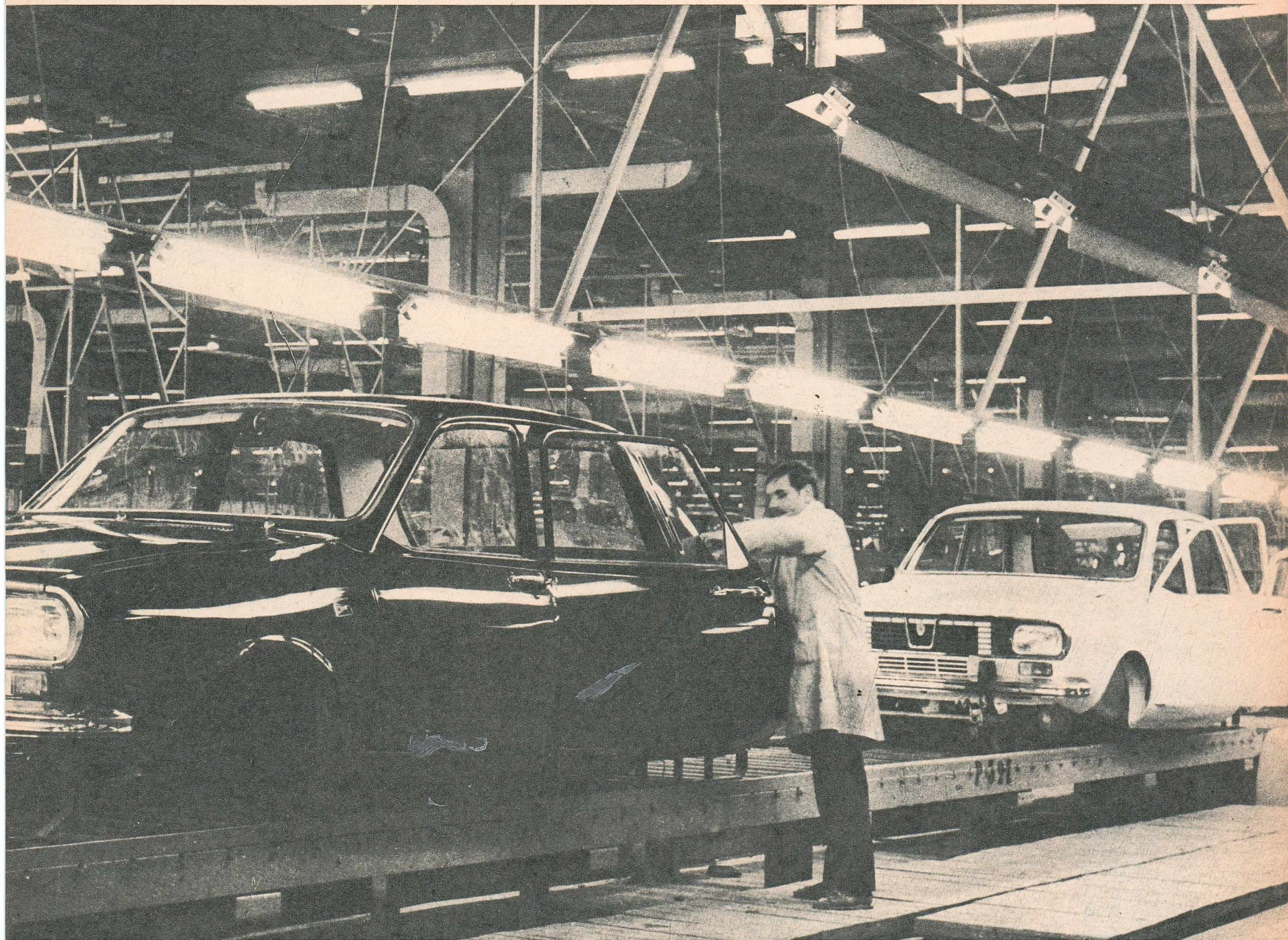
▲ Producția industrială a României a crescut într-un ritm mediu anual, potrivit datelor preliminare, cu 11,7 la sută, deci superior ritmului de 10,6—11,6 la sută prevăzut în planul cincinal. Acest fapt a făcut să crească rolul industriei în economie, sporind participarea ei la crearea venitului național de la 49 la sută în 1965 la circa 60 la sută în 1970.

► Față de anul 1965 producția industrială a combinatului siderurgic a crescut cu 40,5 la sută. Pînă la 31 decembrie siderurgiștii hunedoreni au realizat peste prevederile planului pe anul 1970 circa 9 000 tone cocs metalurgic, 23 000 tone oțel și aproape 7 000 tone laminate. Pornind la îndeplinirea obiectivelor mărețe ale cincinalului 1971—1975, la începutul noului an acest neobosit colectiv a dat patriei primele tone de oțel, înscriindu-se astfel cu hotărâre și entuziasm în efortul siderurgiștilor din întreaga țară, care vor trebui să atingă în 1971 nivelul unei producții de 6 695 mii tone de oțel.



GISTRALA JI

*1 500 capacități și obiective industriale
au fost construite și date în exploatare
în ultimii cinci ani.
Printre ele se numără și Fabrica de autoturisme-Pitești,
care va produce în acest an
20 500 de autoturisme de oraș.*



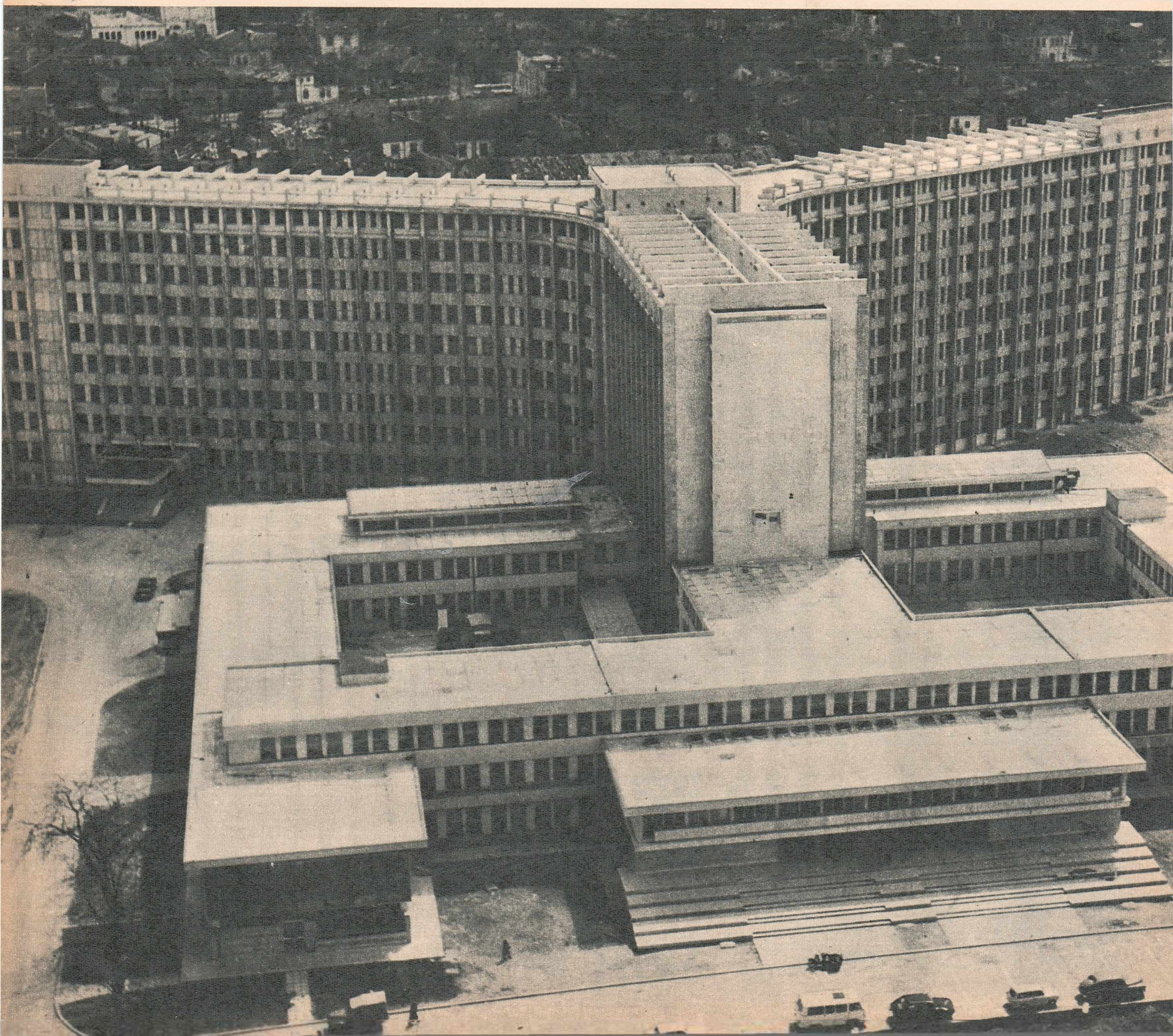
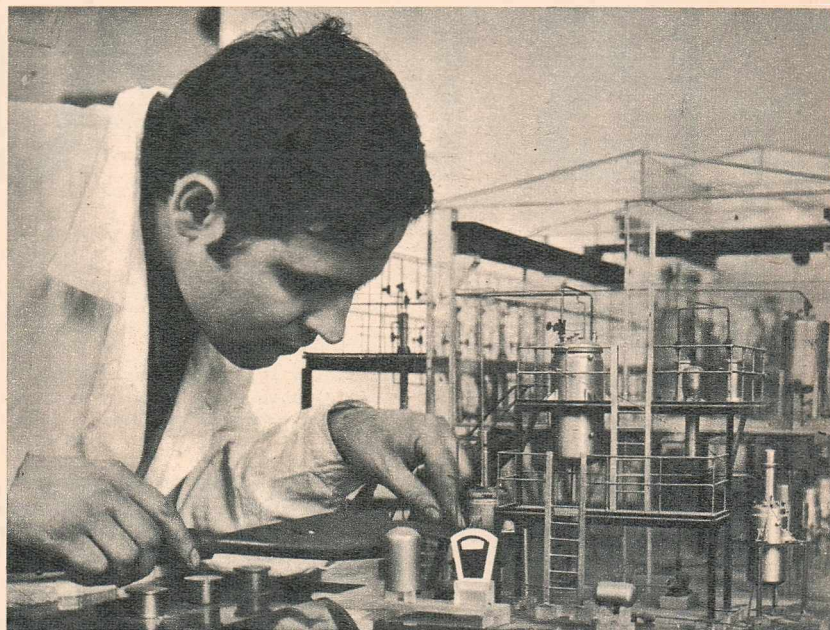
◀ *În anii 1965—1970
au fost date în folosință
323 000 de apartamente,
construite din fondurile statului
sau prin credite acordate de stat.
La acestea se adaugă
încă 5 000 de locuințe
construite de stat
în cadrul ajutorului pentru sinistrați.
În anul 1971 vor fi date în folosință
50 mii de apartamente
construite cu alocațiile
din fondul centralizat al statului
și 43 mii din fondurile populației,
cu sprijinul statului
în credite și execuție.*

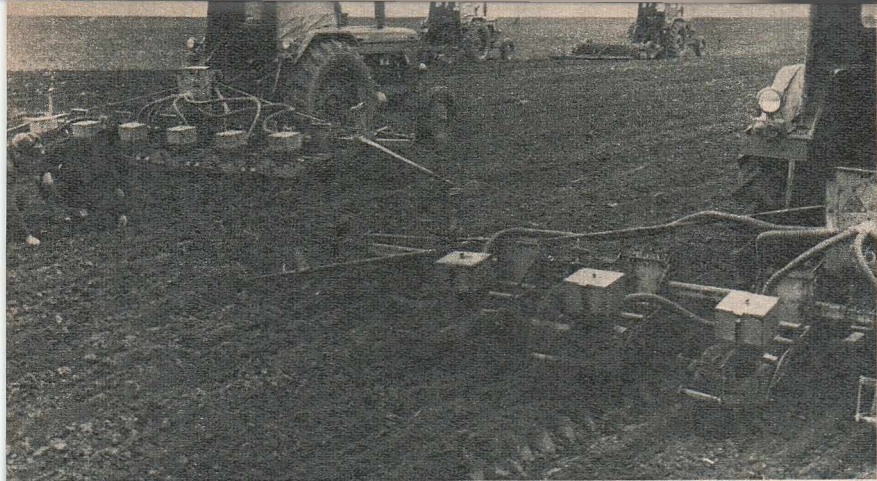
PE MAGISTRALA SOCIALISMULUI

Activitățile științifice
și de cercetare —
factor primordial
al dezvoltării economiei naționale
și al progresului —
i s-a acordat o deosebită atenție.
Nenumărate institute
nou înființate
sunt o mărturie evidentă
a acestei preocupări.

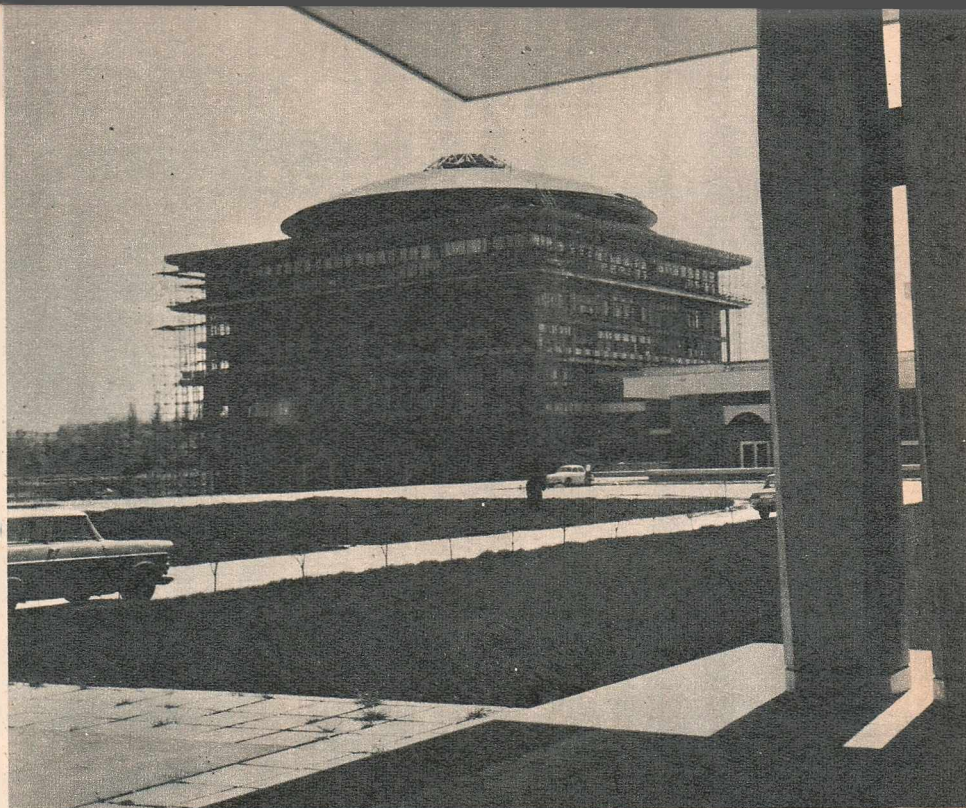
Grija față de om, de sănătatea populației,
este o preocupare permanentă a partidului și statului nostru.
În ultimii ani rețeaua noastră sanitară
a fost îmbogățită
cu utilaje și instituții spitalicești
de nivel nemaiîntlnit în trecut
(ca cel din fotografie).
Pentru anul 1971 s-au alocat din bugetul statului
nu mai puțin de 7 284 400 000 lei.

Ca rezultat al eforturilor făcute de stat
pentru modernizarea bazei tehnico-materiale —
în pofida condițiilor climatice nefavorabile
din ultimii ani —
agricultura a înregistrat
o creștere a producției globale cu 24 la sută mai mare
ca în cincinalul precedent.





În anul ultimului cincinal
 s-a perfecționat
 întregul învățământ,
 s-a construit noul institut politehnic din București,
 numeroase institute,
 școli și cămine.
 Exprimând concret
 grija pe care o acordă partidul
 și statul nostru
 dezvoltării și perfecționării învățământului
 de toate gradele,
 bugetul de stat pe anul 1971 prevede,
 pentru învățământ,
 cheltuieli în valoare de 9 892 100 000 lei.

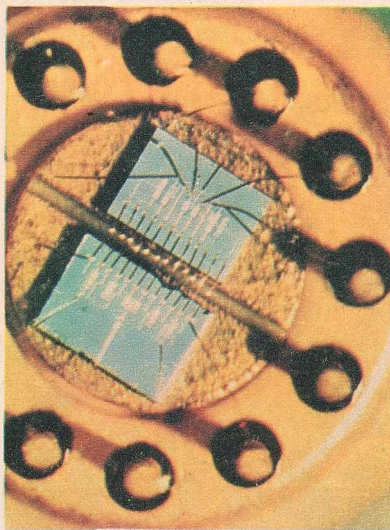
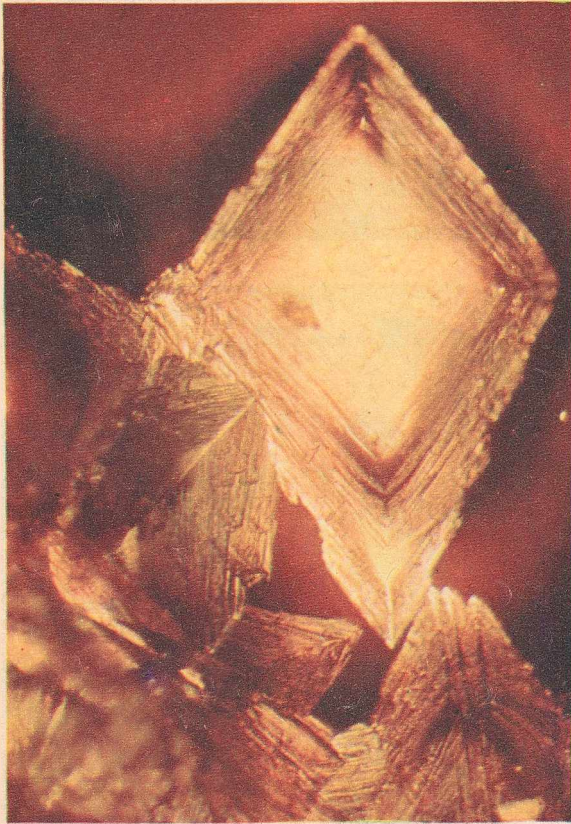


800 000 de persoane au intrat în circuitul muncii
 în ultimii cinci ani. Veniturile din salarii
 au crescut în 1970 față de 1965 cu 31 miliarde lei.
 Pensiile de asigurări sociale au fost sporite
 cu 39 la sută și s-au mărit alocațiile pentru copii.
 În consecință, a crescut puterea de cumpărare
 și standardul de viață,
 fapt înregistrat de comerțul de stat și cooperatist,
 care și-a sporit în acești ani volumul desfacerilor de mărfuri de 1.5 ori.
 În fotografia noastră, strada Lipscani în plin sezon.

ghici, ghicitoarea mea...

Nu vă grăbiți să citiți explicațiile fotografiilor. Încecați întâi singuri să descifrați misterul. Dacă nu reușiți, apălați la prieteni. Născociți eventual și un sistem de punctaj... Și acum, atenție!

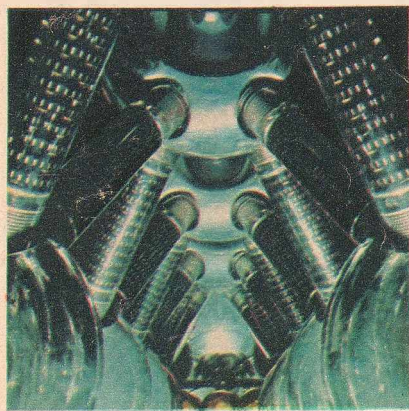
Această nestemată desprinsă parcă dintr-un basm cu zâne și comori ascunse este de fapt un banal cristal de vitamina A, la o mărire puternică.



Cine altul decât un specialist ar recunoaște în acest «disc telefonic» un circuit logic, «cărămida» oricărei mașini electronice de calcul?

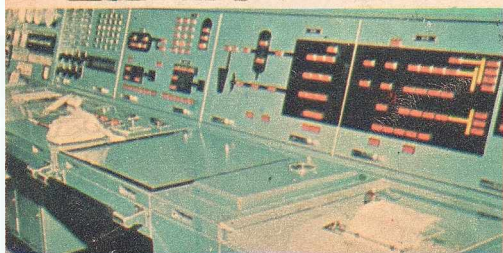
Pictură abstractionistă. Dificultatea ar fi doar de a indica autorul. Dar autorul nu este un om de artă... Fotografia înfățișează secțiuni prin cabluri de telecomunicații. Un cablu coaxial transmite simultan peste zece mii de convorbiri!

Siranie viețuitoare a adâncurilor oceanului... Așa s-ar părea, cel puțin. Dar, firește, veți raționa — dat fiind titlul grupajului — că de fapt este vorba de cu totul altceva, și veți avea dreptate. Sînt pur și simplu niște întrerupătoare «cu lamă suplă» (ILS), folosite în tehnica de automatizare și comutație telefonică.



Imagine demnă de a figura într-un film științifico-fantastic, cu titlu provizoriu «Week-end în Alfa Centauri». Dar vai, realitatea e mult mai prozaică — și totuși tulburătoare: este vorba de fotografia unui redresor în cascadă de 850 kv, cu elemente plasate între coloanele condensatorului.

O centrală atomică? Un centru de control al unor rachete cosmice? Nu. Așa arată «pupitrul de comandă» al unei nave frigorifice moderne.



pe misterioasele poteci...

Un paradis pentru botaniști — și pentru toți iubitorii naturii: Grădina botanică de lângă Batumi, U.R.S.S. Pădurea din terțiar și crîngul de bambuși din fotografie creează un straniu joc de culori și în același timp prezintă mare interes științific.

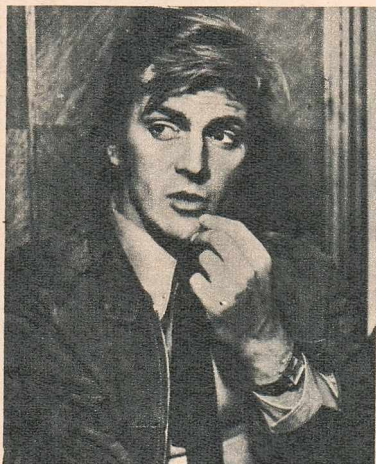


● CEI MAI BUNI ACTORI ȘI CÎNTĂREȚI DE MUZICĂ UȘOARĂ AI ANULUI ● CELE MAI BUNE FILME ALE ANULUI
● CEL MAI BUN SERIAL TV AL ANULUI ● CEI MAI BUNI PREZENTATORI TV AI ANULUI

RĂSPUNSUL CITITORILOR

Cel mai bun actor român de film:

FLORIN PIERSIC



locul II: VICTOR REBENGIUC
și IURIE DARIE — ex aequo
locul III: DAN NUȚU

Cel mai bun film românesc:

*CASTELUL
CONDAMNAȚILOR*



locul II: CANARUL ȘI VISCOLUL
locul III: RECONSTITUIREA

Cel mai bun cîntăreț român de muzică ușoară:

DAN SPĂȚARU

locul II: FLORIN BOGARDO
locul III: GABRIEL DRĂGAN, din
formația «Mondial»



Cea mai bună actriță româncă de film:

IRINA PETRESCU



locul II: ANA SZELES
locul III: IRINA GĂRDESCU

Cel mai bun film străin:

SUNETUL MUZICII



locul II: ÎN ARȘITA NOPTII
locul III: MAYERLING

(cu tot numărul mare de voturi întrunit de Florin Piersic, dat fiind locul I ocupat în preferințele iubitorilor de film, el nu a mai intrat în competiție și ca actor de teatru).

Cea mai bună cîntăreață româncă de muzică ușoară:

MARGARETA PÎSLARU

locul II: dat fiind marea diferență numerică dintre
voturile obținute de Margareta Pîslaru și celelalte
cîntărețe, locul II nu a fost ocupat de nimeni.

locul III: MIHAELA MIHAI
și ANDA CĂLUGĂREANU
— ex aequo



Cel mai bun actor străin de film:

SIDNEY POITIER



locul II: ALAIN DELON
locul III: JEAN-PAUL BELMONDO

Cel mai bun actor român de teatru:

OCTAVIAN COTTESCU



locul II: ION MARINESCU
locul III: VIRGIL OGĂȘANU

Cel mai bun serial de televiziune:

INCORUPTIBILII

locul II: PORTRETUL
UNEI DOAMNE

Celelalte seriale au obținut prea puține voturi
pentru a intra în competiție.



Cea mai bună actriță străină de film:

JULIE ANDREWS



locul II: CATHERINE DENEUVE
locul III: JULIE CHRISTIE

Cea mai bună actriță româncă de teatru:

CARMEN STĂNESCU



locul II: VALERIA SECIU
locul III: MARIANA MIHUȚ

Cel mai bun prezentator de televiziune:

SANDA ȚĂRANU

locul II: CRISTIAN ȚOPESCU
locul III: LIA TÂNCIU



VERMUT sau BITTER

*Un cadou
pe care-l puteți
face acum,
cu prilejul
Anului nou,
poate fi o sticlă de*

Magazinele de specialitate vă oferă spre alegere:

Vermut roșu, 1 000 ml	— 15 lei
Vermut alb, 1 000 ml	— 17 lei
Vermut specialitate (alb și roșu)	— 25 lei
Vermut extrafin, 1 000 ml	— 30 lei
Bitter ZAREA, 1 000 ml	— 35 lei
Bitter SIBIU, 750 ml	— 25 lei





lume,
lume!

Cu mulți ani în urmă, pe vremea când ziarele, radioul și televiziunea — încă neinventate — nu fereceau și nici nu exasperau omenirea, în satele din pustă maghiară știrile oficiale erau difuzate de un toboșar dotat de la natură cu o voce ce bubuia de-a lungul și de-a latul nesfârșitelor cîmpii. Cînd știrea era f.f. importantă și f.f. urgentă, crainicul se deplasa călare pe un măgar pentru a străbate mai «rapid» distanțele.

Cu prilejul unor recente festivități folclorice, într-o localitate din estul Ungariei întregul program artistic a fost anunțat potrivit vechii tradiții, așa cum ni se înfățișează în fotografie. Dar și în tradiție s-a amestecat... microfonul-girafă (în stînga măgarului).

educație spartană!

În Suedia
a venit iarna!
Ceea ce n-o împiedică



pe leoaica Cleo,
de la grădina zoologică din Borås,
să-și deprindă pușorii,
în vîrstă de patru luni,
să facă față
greutăților vieții!



pentru dumnezeu, nici sub apă?...

S-au întîlnit, s-au cunoscut și s-au simpatizat pe plaja de la Silver Springs, Florida. Pe plajă — ca pe toate plajele în plin sezon — omenire și iar omenire, și nici un ungher mai retras pentru o șoaptă de dragoste, pentru un sărut. Se știe însă că mai inventiv decît îndrăgostitii poate doar Thomas Alva Edison să fi fost. Căci iată ce au descoperit tinerii noștri dornici de un colțisor intim: sărutul subacvatic, în lumea tăcerii — cum se spune.

Numai că nici cea mai tăcută dintre lumi nu scapă — după cum se vede — de nesuferita curiozitate a fotoreporterului.

ce bun e cîteodată!..



Haina din blană
de miel
întoarsă,
trivită
cu blană albă
și tighelită
pe la cusături —
iată mantoul ideal
pentru a împăca
toate lungimile.

Cînd moda devine rezonabilă,
cînd toate extravagantele se potolesc
pentru o clipă,
robe-manteau-ul clasic,
butonat pînă jos,
se dovedește neîntrecut în confortul
și eleganța sa simplă.



Nu mai contestăm, ne-am potolit. Nu mai simțim că ni se strepezesc dinții cînd privim, prin reviste, vreo sutană preotească sau o manta de plutonier sortită nouă drept haină de gală. Nu mai întorcem capul pe stradă, cu năduf, după vreo extravagantă care a ținut — Doamne, ce indecență — să-și acopere, prima, genunchii. Pînă mai ieri, e adevărat, mai scăpam printre dinții strînși niște vorbe mărunte și nu prea amabile la adresa misoginilor ce ne-au dorit răul, maxiul și pierzania pungii. S-a terminat. Pacea a coborît în inimile noastre. Ochiul s-a învățat. Ne-am acceptat destinul maxi. Și, ca întotdeauna, începem să-i descoperim, cum se spune, părțile bune. Acoperă, acoperă grijuliu unele greșeli ale mamei-natura. Ține de cald — vine doar iarna, fraților! Produce mister, și ce bun e misterul cîteodată!.. Ne face «alte», și cine nu dorește, măcar o dată, să se lepede de sine și să apară, cu sufletul nou-nouț, de după pulpanele unui mantou, fie el și maxi! Acum toată problema nu mai e a opțiunii, nu mai e *care pe care*, ci *cum*: cum adaptăm la pretențiile maxi bieteale noastre lucrușoare mai vechi, lungi de doar două-trei palme? Problema e *cit*: cit metraj în plus e necesar acum, cînd ne facem o fustă, o dată, o dată și jumătate? Problema e *ce*: ce ne vine bine, Dumnezeuule, din invazia asta de fuste lungi, înguste de nu poți pași ca lumea cu ele, ori largi de te împleticești în propriile-ți picioare? Ce ne mai poate întineri din cohorta aceasta de rochii cenușii, bătrînicioase, de mătușă nemăritată din propria vrere? Dar parcă era vorba că nu ne mai infuriam, că nu ne mai indignăm, că ne-am liniștit; parcă ne hotărîsem la o dulce resemnare înțeleaptă... Calm deci, stimate cititoare, calm, stimați cititori, cîndva cointeressați estetic în problema miniului și dezolați acum de perspectivele maxiului; calm și fruntea sus! Grandoarea modei de azi ne garantează decăderea ei de mîine, așa că putem privi prezentul în față, hohotînd cu satisfacție interioară la gîndul pieirii sale de poiimiine. Și, precum spunea anecdota, să practicăm politica optimistului care vede sticla pe jumătate plină. Să decidem deci că vom pași în 1971 în foșnetul de taftale, satinuri și brocarturi al toaletelor noastre elegante, care au devenit, automat, lungi rochii de seară, fără ca ele să se cheme neapărat rochii de cocteil ori rochii de recepție, iar noi să ne amărîm că nu avem nici cocteilul, nici recepția la îndemină: merge acum rochia lungă, chiar dacă te repezi pînă la vecina la televizor. Să dăm drumul la tivul fustelor noastre lungi de acum zece ani (dacă am avut cumva prevederea să nu le fi retezat), să le despicăm — cit ne ține curajul și frumusețea picioarelor — la o cusătură laterală ori chiar la cea din față, și — cu un cordon lat în talie și un pulover cu guler rulat sau o bluză vaporeasă, plină de volane, jabouri, funde — gata, sîntem sigur «dernier cri». Adăugați mantoului — dacă aveți șanse să mai găsiți în magazine stofă la fel — un tiv lat, tighelit frumușel din doi în doi centimetri, cambrați-l nițeluș, repetați tighelurile pe manșete, și iarăși gata: aveți un maxi grozav! Iar dacă renunțați la mîneci și le intercalați în talie, căpătați un pardesiu-vestă de purtat peste pantaloni de toată frumusețea! Să nu-mi spuneți că toate acestea sînt cirpăceli, că se cam simte improviția, pentru că o să mă siliți să vă dau dreptate. Iar eu am hotărît să văd viața și moda în roz. Și, în fond, dacă nu vă convin incropelile, dacă nu vă plac innăditurile, n-aveți decît, faceți-vă rochii noi. Idei, berechet, chiar și în paginile de față. De ce atunci să ne mai plîngem?...

Sanda FAUR



▲ Pălărie trasă pe ochi, pelerină din stofă scoțiană, cizme înalte: ne aflăm în plină atmosferă romantică.



◀ Pentru serile festive, maxiul s-a convertit în rochie lungă de seară, cu volănașe, panglici și manșete romantice, tăiate dintr-un material în care pătrățelele negre alternează, îndrăzneț, cu altele — oliv.



▲ Căptușit cu o imitație de blană suplă și ușoară, lungă până la gleznă sau, mai modest, până la jumătatea gleznei, bunul, practicul nostru balon-seide din toamnă se poate metamorfoza într-o călduroasă haină de iarnă.

▶ Adio frig, adio fuste înguste, adio lupta mini-maxi: cu două andreele, câteva bune kilograme de lână, ciuboțelele de anul trecut și... o siluetă de balerină vă puteți asigura cel mai confortabil costum pentru zilele friguroase ale iernii: pulover, pantalon colant, mantou și căciuliță, toate împletite chiar de dv. Dacă aveți timp...



Unul din șlagărele
moder actuale:
taiorul scurt,
fixat în talie pe cordon,
și confecționat din piele,
fusta lunguță,
cizme înalte.



Twedul
în țesătură de jaquard,
iată o noutate
care cred că va mișca
orice inimă slabă
de femeie,
mai ales dacă ar avea
această rafinată
combinație de negru,
gri și alb.

◀ Tot ce vrea moda —
și multe din ce vrem noi —
în detaliile
acestui mantou:
lungime mi-mollet,
cordon în talie,
guler și manșete de blană,
butonaj dublu.

◀ Corsajul din catifea maron,
juța din lamé
cu motive de inspirație persană,
iată o rochie
pe care
nu știu ce mă face să cred
că ați dori-o
multe dintre dvs.
pentru seara revelionului.



**ce bun
câteodată!**

*Satinurile pline, supte,
colorile aurului,
mînele ample
dau rochiilor elegante
o nuanță de feminitate misterioasă
pe care moda
a neglijat-o
prea multă vreme.*



*Pentru fetele tinere,
care nu vor
să-și piardă,
o dată cu fustele lungi,
și avantajele
înfățișării adolescente,
o rochie albă de seară,
cu scîpîri
de cristal și argint
pe mîneci
și la gît.*

misterul

ȘAPTE ZILE ÎN IMAGINI

Prezentarea artistică:
V. OLAC

FLACARA. Redacția: București, Piața Școlii 1, Sectorul 1. Căsuța poștală 41 12.
Of. 33. Telefon 17.60.10 — int. 1744. TIPARUL executat la Combinatul poligrafic
«Casa Școlii».



O veritabilă ilustrată de vacanță:
armată de elevi și studenți
pe patinoarul «23 August»
din Capitală.

Revelionul bate la ușă.
Ce a mai rămas de cumpărat?

INCURSIUNE ÎN PASAJ

Acum, după ce în Piața Bălcescu a fost reluată circulația normală — de la suprafață — urmărim curioși lucrările de finisaj ale intrărilor de acces în pasajul subteran. Angajamentul Întreprinderii de drumuri și poduri-București de a termina întreg interiorul pasajului, cu toate dotările comerciale aferente, până la sfârșitul lunii martie 1971, ne face și mai curioși în a afla care este stadiul actual al lucrărilor acestui mare șantier subteran din centrul Capitalei noastre. Fotoreporterul nostru, S. Steiner, a făcut o incursiune «în adânc», realizând această primă fotografie care, chiar dacă nu ne dă o imagine cuprinzătoare a felului cum va arăta pasajul, dovedește că aici nu se pierde timpul.

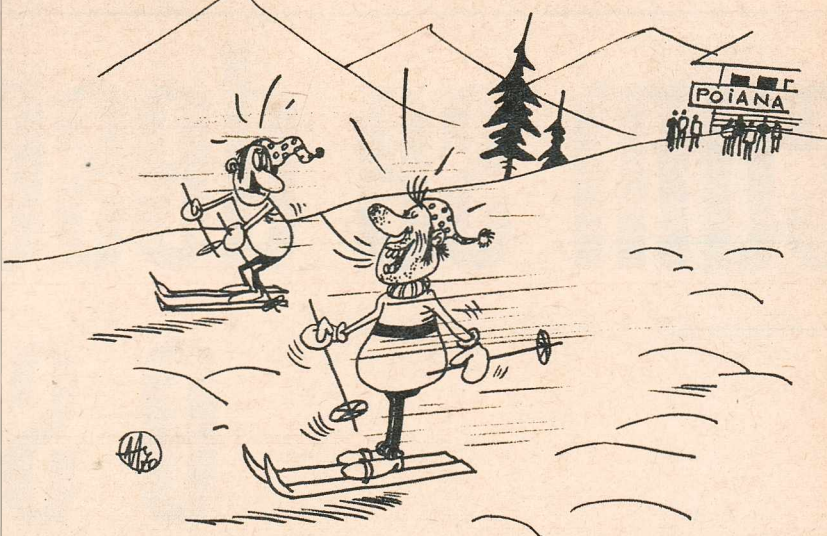




▲ S-a pornit de la început cu un elan general. Cincinalul abia încheiat a creat premise majore și sigure unei creșteri substanțiale a producției. Cifrele de plan dezbătute cu competență au avut menirea de a trasa coordonatele majore ale viitorului, însemnând în același timp un puternic stimulent.

La Uzina de strunguri-Arad, se muncește intens pentru realizarea în 1971 a unei producții de mașini-unelte pentru așchieria metalelor în valoare de 1 074 milioane lei.

Adrian ANDRONIC



—Vă salut tov. Georgescu; și dumneavoastră tot în delegație la Centrala industrială-Brașov??!!



LA ANU' ȘI LA MÛLTE PIETE!

După cum vedeți, în cartierul Pajura se află în finisaj o nouă hală. De fapt fotografia noastră redă numai un aspect al unuia din viitoarele spații mari comerciale în curs de construcție. Consiliul popular al Capitalei, hotărât să soluționeze carențele rețelei de desfacere, a inițiat o serie întreagă de construcții în noile cartiere. Ca urmare, vom avea într-un viitor apropiat noi piețe moderne: și în «23 August», și în Titan, și în Drumul taberei, și în Armata poporului-II, și în Crin-gași, și în Rahova, și în Progresul. Paralel cu acestea se vor mai face importante amenajări și construcții comerciale, cum sînt cele prevăzute în Hala centrală sau pe Bulevardul 1848. Dacă o dată cu aceste centre comerciale s-ar putea finisa și amabilitatea celor care trebuie să le asigure funcționarea, care cumpărător circotaș și-ar mai permite să protesteze?



ALCOR
ȘI
MONA

Chiar dacă se vor găsi năzuroși care să strimbe din nas la ideea unui Miroiu ce cîntă arii de dragoste și a unei domnișoare Cucu care își spune acreala pe note, chiar dacă unii vor găsi că lirismul amăru al lui Sebastian nu se cuvenea tratat cu dans și muzică, «Steaua fără nume» convertită la legile musical-ului și rebotezată «Alcor și Mona» rămîne un spectacol încîntător. Teatrul de comedie a făcut o treabă excelentă găzduind spectacolul realizat de Sanda Manu (adaptare și regie), Camelia Dăscălescu (muzică), Flavia Buref (versuri). O stea cu nume consacrat — Stela Popescu, un Miroiu plin de poezie și care — surpriză! — cîntă admirabil — Silviu Stănculescu, un Grig care are farmecul lui Iurie Darie, o formidabilă domnișoară Cucu — Ina Don, un șef de gară ce smulge aplauze la scenă deschisă pentru... evoluțiile sale coregrafice — Dem. Savu, iată doar câteva din argumentele ce prevestesc viață lungă și înfloritoare noului spectacol al Teatrului de comedie.

După succesul pe care l-a avut «Evantaiul doamnei Windermere», o altă piesă a lui Oscar Wilde este învitată pe scena Naționalului clujean: «O femeie fără importanță». De data asta regizorul este Ioan Taub. Scenografia o semnează Mircea Matcaboji, iar costumele — Edith Schranz-Kunovitz. Din distribuție fac parte: Silvia Ghelan, Valentino Dain (în fotografie), Melania Ursu (recent premiată de revista «Teatru»), Anton Tauf, Ligia Moga, Liliana Welther și alții.



CUM SE DESCOPERĂ O STEA...?

de Cornel BOZBICI
Fotografii de Elena GHERA

Astăzi prea puțină lume se mai interesează — de exemplu — de filozofi. Astăzi sînt la modă «stelele», pe care le cunoaște toată lumea și despre care vorbesc toți. Stelele de cinema, de muzică ușoară, de... Mecanismele gloriei funcționează foarte complicat, contradictoriu și ciudat. Premiul Nobel dă un bilet pentru eternitate fiecărui ales, iar televiziunea un «certificat» de stea...

Dar să nu fim nici melancolici, nici ipocriți. Ne plac «stelele» din foarte

multe motive, și în plus pentru că le putem contesta! Dar cine ar îndrăzni să conteste «relațiile de nedeterminare» ale lui Werner Heisenberg? Așadar, să dăm Cezarului ce-i al Cezarului și să vedem cum se naște o «stea»... la televiziune.

O stea se naște la o preselecție. Un anunț al poetului Dan Deșliu în emisiunea de luni a «Stelei fără nume», și mii de inimi sînt cuprinse de febră. Se visează săli arhipline, concerte, aplauze, cite un Ford Mustang roșu etc., etc., se visează clipa cînd juriul e înfrînt, se visează chiar proiectoarele din studio, după cum ne mărturisea cu sinceritate o fată, proiectoarele care, se pare, sînt una din spaimile inițiale ale unui concurent. Apoi se dau nenumărate telefoane. În Păcurariu (realizatoare împreună cu regizorul Sorin Grigorescu a «Stelei fără nume» — ediția de muzică

populară), înaintea ultimei preselecții, primește următorul telefon: — Sînt orb, am 24 de ani. Părinții îmi spun că sînt chiar frumos. Visul meu este să cînt. Pot să mă prezint la concurs? Dacă mi-aș pune niște ochelari?... Și s-a prezentat, adus de mină... Dar...

O duminică de decembrie... ora 9... într-unul din holurile radioului vreo 100 de tineri așteaptă să fie chemați în fața comisiei. Se memorizează cu voce joasă poezii, se sporovăiește, se schimbă păreri, unei tinere care a venit de la

Înainte de toate, interiorizarea...



Și dintr-o tentativă n-a rămas decît un zîmbet melancolic...



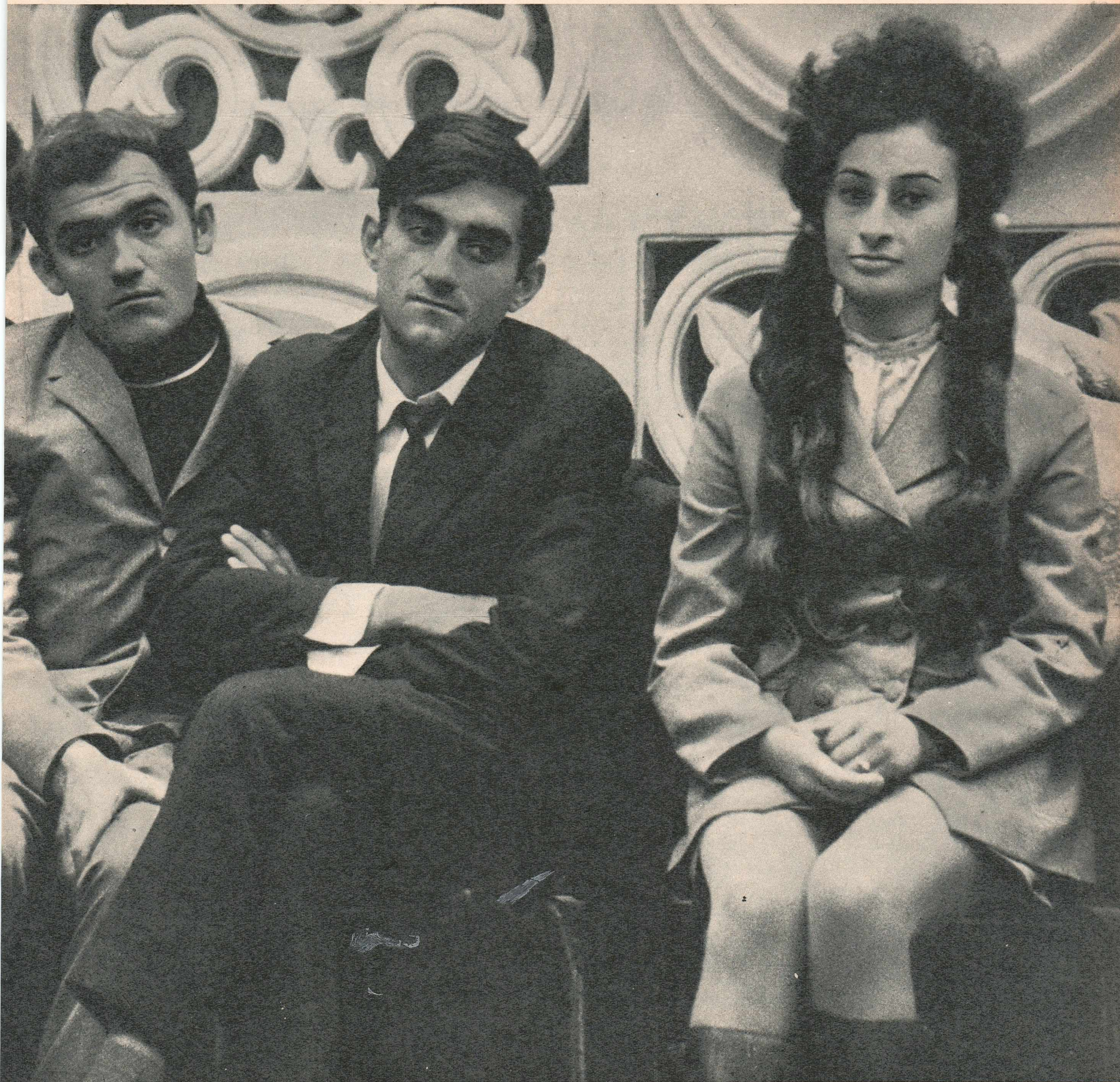
Orice candidat are personalitate...



Hunedoara călătorind toată noaptea i-e somn, ora se face 9 jumate, au sosit alte trenuri, în hol sînt acum peste 200 și emoțiile sînt în creștere. Sînt în creștere pentru că primii concurenți au intrat în studio, timpul trece și cei din hol n-au nici o veste, cheful de vorbă a mai scăzut, dar speranțele persistă, persistă...

Arunc o privire peste această masă de oameni. Unde-o fi prezumtiva «stea»? Și merg s-o caut în studio... Și aștept...

În fața unei «girafe» vin rînd pe rînd candidații. Se îndreaptă instinctiv spre microfon, respectînd o prejudecată,



fără să știe că «girafa» e mută și numai la un semn ea devine funcțională, atunci cînd consideră că s-a descoperit o voce. În fond, aici se caută «glasuri». Șapte oameni — comisia (compozitorul George Derieșteanu, Tiberiu Alexandru, șeful sectorului muzical din Institutul de etnografie și folclor, conf. Vasile Dinu de la Conservatorul «C. Porumbescu», scriitorul Dan Deșliu și realizatorii emisiunii Ina Păcurariu și Sorin Griurescu) ascultă cu seriozitate, atenție și răbdare glasuri, așteptînd cu bunăvoință, înțelegere și cu o dorință nedisimulată să apară vocea miraculoasă. Se aud sute de cîntece, din toate re-

giunile folclorice ale țării; ascult și mă minunez de memoria prodigioasă a comisiei, care din cînd în cînd corectează un ritm, sau, amintindu-și de frumusețea unui cîntec, îl fredonează în surdină.

Orele trec, candidații se perindă mereu, oprindu-se mai hotărîți sau mai șovăitori în fața aceleiași microfon mut și nemilos care-i ignorează. Unii doar o clipă, abia avînd timp că cînte o propoziție celebră: «Mindra mea cu ochi frumoși...», pentru că vocea infidelă îi trădează; alții o perioadă mai îndelungată, pînă cînd li se cere de astă dată să repete un joc de cuvinte: «Șase

săși în șase saci», dar imoia a înghețat, fața devine imobilă și se retrag resemnați, învinși de dicție. Și «steaua» tot nu apare. Alți candidați. Cei cîțiva pași pînă la microfon pot fi pașii spre un alt destin. Apoi vine clipa în care se hotărăsc să cînte. Adeseori tonalitatea s-a pierdut. Ochii se îndreaptă spre pianist. N-am văzut de mult un pianist atît de generos care împarte cu dărnicie un «re major» sau un «mi minor». Bănuiesc că, dintre toți cei de față, concurenții iubesc cel mai mult pe pianist. Cine ar fi crezut oare? El scoate un candidat din inerție și monotonie, accelerîndu-i ritmurile. Cînd

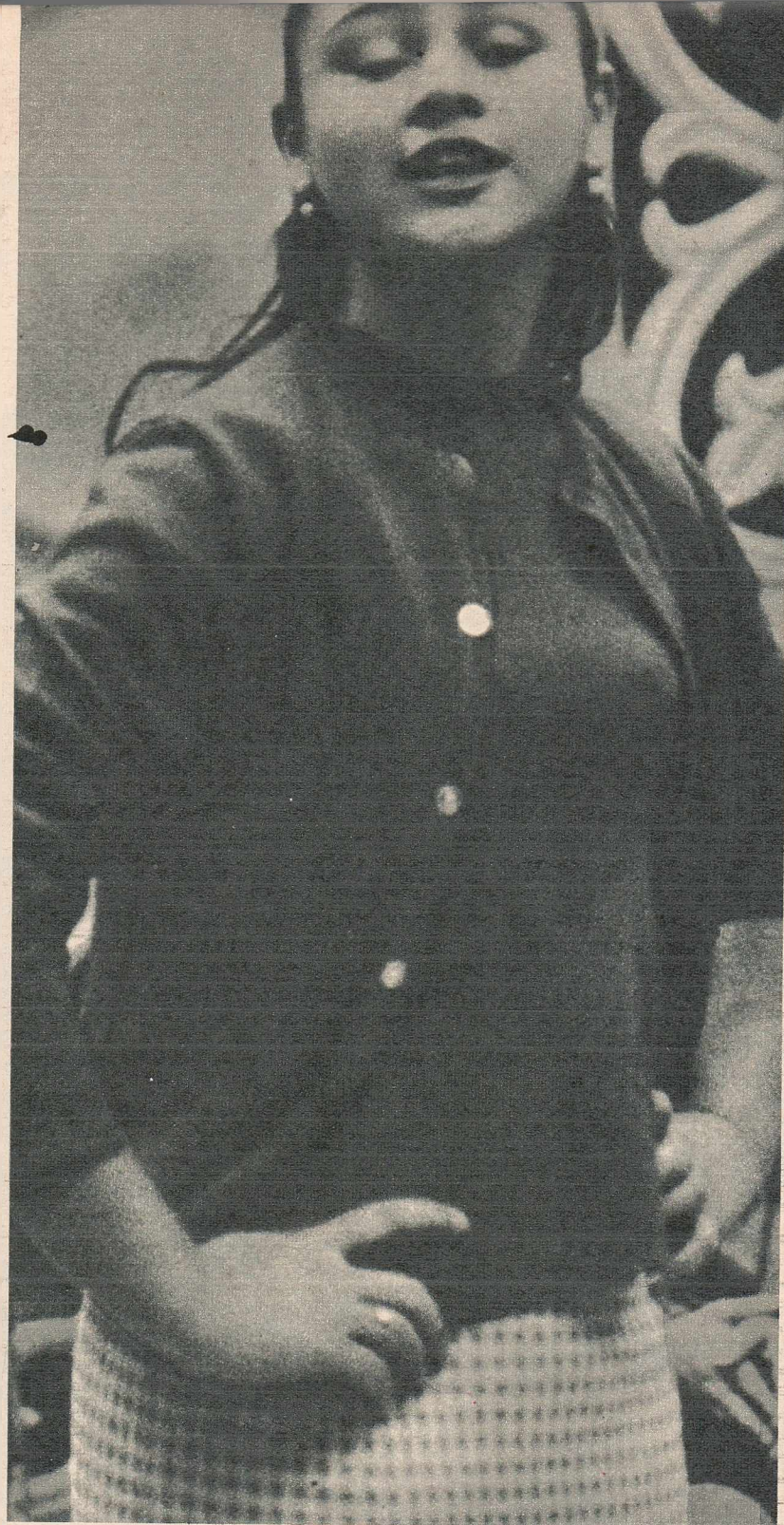
totul părea pierdut, un licăr de speranță!... Comisia ascultă cu atenție sporită, fața candidatului e mai veselă și... Și zadarnic! «Steaua» n-a apărut... Citeodată, rar, o lovitură de teatru. Și lovitură de teatru o dă de astă dată o contabilă. Pare să aibă voce, dar comisia o respinge din cauza repertoriului: e nesemnificativ și mimetic. Originalitatea repertoriului și a interpretării cîntărește greu în balanță. E întrebată: «Dar nu știi nici un cîntec din satul dumitale?» Contabila e surprinsă. Evident că știe! Și cîntă din nou, personal, fără să imite pe nimeni. Barajul presecției a trecut!

cum se descoperă o stea...?

Elena Munteanu
(18 ani),
elevă
la Liceul
«Petru Groza»
din București,
una din
revelațiile
preselecției.



Altă revelație:
Aurelia Balaj
(18 ani),
bobinatoare
la cooperativa
«Electrotehnica»
din București,
originară
din satul
Păgaia-Bihor.



▲
Pasiunea
e secretul
oricărui
succes!

►
S-a pierdut
un «mi minor»...



A trecut de mult și ora prinzului. În grupul încă numeros al celor care așteaptă bîntuie îndoiala. Unii au renunțat să se mai prezinte. Se interesează de mersul trenurilor. Dar alții perseverează...

Stau de vorbă cu membrii comisiei. Ce caută ei în fond? Numai acel glas minunat? Evident, vocea e o condiție sine-qua-non, dar nu singura. Criteriile sînt multiple. Se caută în primul rînd autenticitatea în selectarea cîntecelor, în interpretare, departe de mistificările manieriste. Satele țării teaurizează încă o bogată comoară de cîntece și de interpreți. Cu o bază melodică atît de vastă, muzica populară, nu îndeajuns cunoscută, poate concura, dacă nu e mistificată, oricînd cu muzica

ușoară. Nu se caută cu orice preț, vedete, ci mai degrabă talente nealterate de spiritul mimetic. E un travaliu greu și exigențele comisiei ar putea părea severe dacă din peste 200 de candidați ea a selectat doar doi pentru emisiunea «Steii fără nume», ediția de muzică populară din 21 decembrie.

Și totuși preselecția e numai un început. «Steaua» care apare în celebra emisiune de luni a televiziunii nu e aceeași cu cea de la preselecție. Ei i se conservă doar autenticitatea, prospețimea și farmecul personal, dar în multiple repetiții i se aduc nenumărate corecții, de la dicție pînă la estomparea șocului emoțional. E ceea ce telespectatorul n-are de unde să știe...

S-AU REMARCAT

ÎN 1970

de Magda MIHĂILESCU



HELMUT BERGER

◀ Timp de cinci ani austriacul Helmut Berger a bătut studiourile din Londra și din Roma în căutarea unui contract. Cu o valiză plină de fotografii ce speculau un fizic agreabil, spera într-o geană de noroc. Tot așteptându-l, a fost nevoit să primească roluri modeste, nu de puține ori umilitoare, în filme comerciale. Șansa cea mare s-a ivit în ziua în care Visconti a anunțat un concurs pentru unul din personajele filmului său «Căderea zeilor», un tânăr sadic dar seducător, membru al puternicei familii de industriași ale cărei ascensiune și degingoladă le urmărește cu ochi implacabil marele cineast. O săptămână întreagă Visconti a chinuit cu nemiloasele sale probe filmice 30 de candidați. Austriacul nomad a câștigat și, peste un an, presa vorbea de nașterea unei noi vedete, a unui june-prim cinic, care refuză în mod deliberat orice tentație a romantismului. Bineînțeles, cu un film de Visconti la activ, cariera lui Berger se afla pe drumul cel bun. Imediat, l-au solicitat De Sica pentru «Grădina Finzi Contini» și Sergio Gobbi pentru «Un frumos monstru», titlu dat, pare-se, după chipul și asemănarea actorului.

JACQUELINE BISSET

Are un nume francez, dar este de fapt londoneză ▶ iar cariera și-a întemeiat-o în S.U.A. A debutat, nebăgată în seamă, în 1964, în comedia amară a lui Richard Lester, Șpilul. Tot nebăgate în seamă au trecut și aparițiile sale din filmele Cul-de-sac și Doi la drum, unde partiturile nu o ajutau să țină piept unor vedete precum Françoise Dorleac, Donald Pleasance, Audrey Hepburn sau Albert Finney. Perseverentă și ambițioasă, își încearcă norocul la Hollywood. N-a făcut drumul degeaba. Un producător cu cap vede în englezoaica cu ochi verzi o nouă Lauren Bacall, cea care cu douăzeci de ani în urmă împărțea înfrângerea și suferința alături de Humphrey Bogart în filmele de serie neagră ce au rămas modelul — greu de atins — al genului. Desigur, o îndelungată experiență de spectatori ne-a deprins cu o sănătoasă neîncredere în «remake»-urile actricești. De câte ori nu am auzit de «o nouă Greta Garbo», «o nouă Marilyn» etc. Cine le-a văzut? Jacqueline Bisset, care în ultima vreme a strălucit alături de Steve McQueen și Dean Martin în Bullitt și, respectiv, Aeroportul (filme de aventuri) a avut însă inteligența de a deturna gândurile inițiale ale producătorilor americani. În 1970 a fost uitată «noua Lauren Bacall», a fost descoperită, în schimb, adevărata Jackie Bisset.



S-AU REMARCAT ÎN 1970



SYLVIE FENNEC

Cinematograful francez nu mai are de mult ambiția să lanseze bombe sexy, gen B.B. Operațiunile sale au în vedere fie comedie-ne «sare și piper», precum cunoscuta Marlène Jobert, fie actrițe spiritualizate precum Olga Georges - Picot (Te iubesc, te iubesc) sau mai nou sosita Sylvie Fennec. Trei filme apărute simultan, Balul contelui d'Orgel (care a deschis festivitățile de la Cannes), Specialistul și Midi minuit au impus numele acestei fete care, deși a debutat banal, ca manechină întâmplătoare și fără prea multă tragere de inimă, a sfârșit prin a afirma un nou tip de intelectuală tină, nealienată și nesofisticată. Hotărâtă «să-și facă un loc în societate, un loc care să nu se deosebească cu nimic de cel al unei croitorese sau al unei învățătoare onorabile», Sylvie își alege cu grijă rolurile (bine îndrumată, de altfel, și de către soțul ei, regizorul Jean-Daniel Simon, una dintre tinerele speranțe ale filmului francez) în așteptarea «unui film politic foarte convingător». Până atunci, când nu turnează, actrița continuă să fie «un șoarece de cinematecă ce ronțăie peliculă de Lang, Hitchcock și Eisenstein, Chabrol și Truffaut».

JOANNA SOBIESKA

Nu putem numi, deocamdată, nici un titlu răsunător din cariera tinerei actrițe poloneze Joanna Sobieska. Avem însă convingerea că nu peste multă vreme vom avea prilejul, cunoscând bine destinul vedetelor de serial TV, puterea cu care acestea sînt catapultate pe marele ecran. Pentru că Joanna — absolventă a unei școli de muzică și a Conservatorului de artă dramatică din Varșovia — și-a cîștigat popularitatea cu personajul doctorei militare din foiletonul televizat Patru blindate și un cîine. Cum disponibilitățile ei de cîntăreață au rămas în afara cerințelor rolului, actrița le consumă în spectacole de varietăți. Pînă în ziua în care va întîlni comedia muzicală pe care o merită.



MASSIMO RANIERI

Nu cunosc un alt idol mai binecuvîntat, în lumea muzicii ușoare (de astăzi), care să aibă norocul lui Ranieri în momentul în care a pășit pe teritoriul cinematografului. Elvis Presley, Halliday sau Morandi — ca să luăm numai cîteva glorii internaționale — au trudit ani de zile cu chitara sau cu glasul în studiourile de film, lăsînd în urma lor kilometri de peliculă ce nu avea alt merit în afara aceluia de a trăi pe seama sus-numiților cîntăreți. Ranieri, «il ragazzo di Napoli», care abia a împlinit 20 de ani și care s-a lansat în 1968 cu «L'amore è una cosa meravigliosa» («Iubirea e un lucru minunat») sau, mai pe limba noastră, «e un lucru foarte mare»), n-a fost nevoit să scoată nici o notă muzicală în primul său film. Mauro Bolognini a vrut să facă din el «adolescentul» de care cinematograful italian ducea de mult lipsă, și a reușit. «Metello», prezentat în acest an la Cannes (o ecranizare după Pratolini), descoperirea doi tineri actori de incontestabil talent: Ottavia Piccolo și Massimo Ranieri — un Tom Courtenay meridional, poate cu mai puțin mister în privire, ceva mai scund, dar cu aceeași dorință sfîntă de a nu se lăsa înfrînt în multele încercări ale vieții. Imediat Bolognini l-a solicitat pentru Bubu din Montparnasse, iar Zeffirelli i-a rezervat un rol în ultimul său film, Fratele soare, sora lună (despre ambele am relatat pe larg în numerele trecute). Cu asemenea început de carieră cinematografică, Morandi și Celentano trebuie să facă eforturi serioase să-l ajungă din urmă.

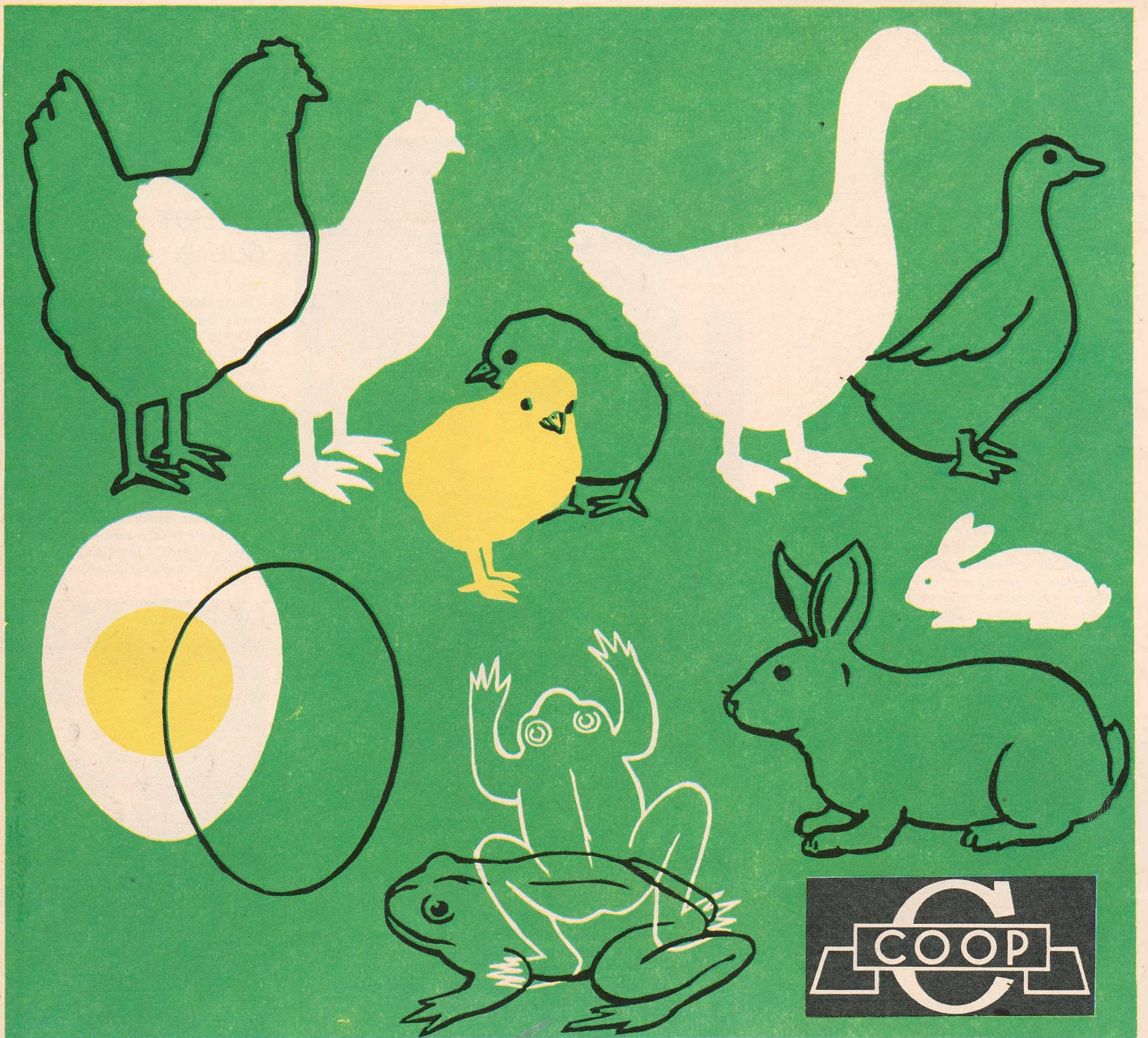
ELLIOT GOULD

După două filme (Noaptea în care au atacat familia Minsky, Bob, și Carol, și Ted, și Alice) a vrut să se lase păgubaș. Acestui actor născut la Brooklyn acum 34 de ani, care cunoscuse și succesul și înfrîngerea pe Broadway, în nenumărate comedii muzicale, i se părea că a fi actor este, pînă la urmă, înșositor: «Mai întii, pentru că există un scenariu, un producător și un regizor, iar actorul nu este decît rezultatul final al acestora. Catalizatorul. Foarte multe realizări suferă de o groaznică lipsă de gust, sînt aruncate în lume doar din motive comerciale, iar actorul nu poate fi decît mediocru într-o producție mediocră... Satisfacția, adevărata justificare, vine doar atunci cînd lucrezi



ceva care să fie cit de cit legat de ceea ce se petrece în lume la ora actuală». Cînd făcea această declarație, Gould avea gura aurită, cum se spune. Tocmai cînd era pe punctul de a se mulțumi doar cu faima de a fi soțul Barbrei Streisand și — în continuare — un vrednic actor pe Broadway, i-a ieșit în cale filmul M.A.S.H., grotesca comedie antirăzboinică «foarte legată de ceea ce se petrece în lume la ora actuală». Cu urîtenia sa înduioșătoare, nu victorioasă ca a lui Belmondo, cu aerul — ce nu-l părăsește niciodată — că abia așteaptă să-și spună replica și s-o ia din loc pentru că altminteri prea încurcă lumea, Elliot Gould a devenit unul dintre actorii despre care s-a vorbit intens în 1970. Și pentru ca norocul să se cheme că a fost fără cusur, la sfîrșitul anului Ingmar Bergman — care, după cum se știe, cu greu se hotărăște să solicite colaborarea unei vedete străine — l-a angajat pentru filmul «Atingerea». «Sînt foarte mîgulit — spune Elliot Gould. Cred că sînt primul actor american care lucrează cu Bergman. Sînt sigur că această experiență va fi extraordinară pentru mine».





CENTROCOOP — CENTRALA DE CONTRACTĂRI ȘI ACHIZIȚII
felicită, cu prilejul
ANULUI NOU,

lucrătorii din sectorul de valorificări al cooperăției de consum, conducerea și membrii C.A.P. și pe toți producătorii care în cursul anului 1970 au valorificat prin COOPERATIVELE DE CONSUM produse agroalimentare.

Totodată informează că și în anul 1971, prin COOPERATIVELE DE CONSUM, se pot valorifica, în condiții avantajoase, pe calea achizițiilor și contractărilor : găini și pui, găște în stare de creștere și dezvoltare normală, găște îngrășate și îndopate, rațe, ouă, pene și fulgi, miere și ceară de albine, porumbei, iepuri de casă, melci și broaște, plante medicinale din culturi și floră spontană, precum și alte produse ca legume, fructe, deșeuri metalice etc.



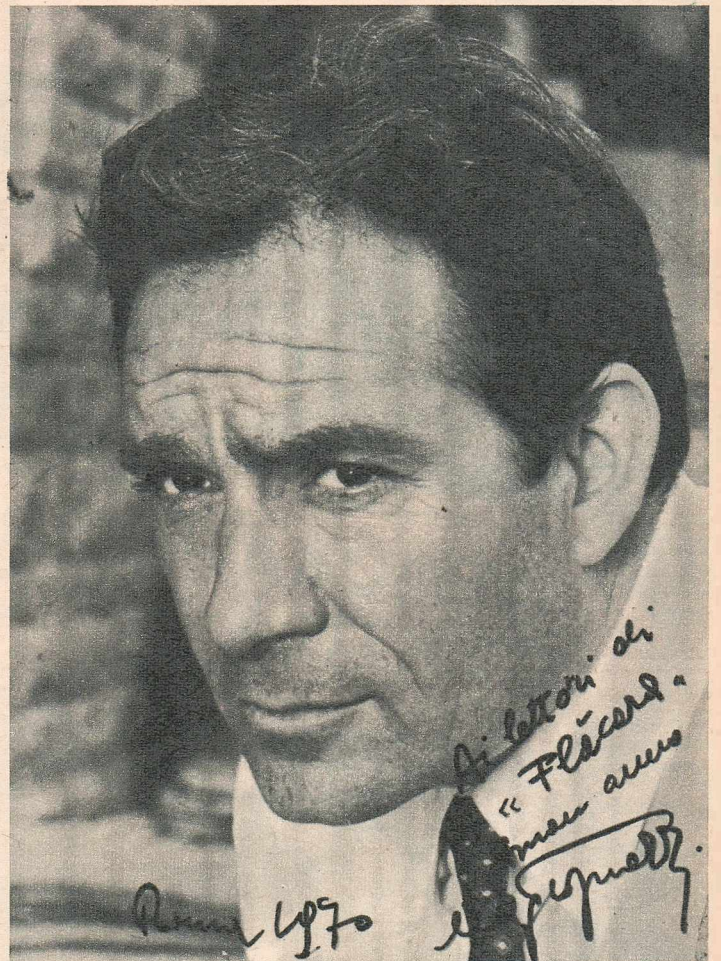
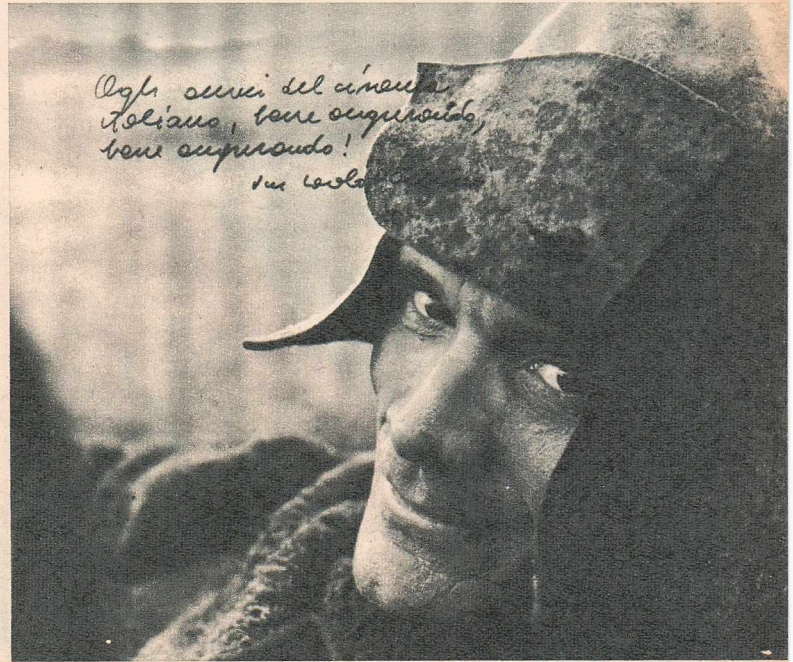
pentru cititorii
„FLACĂRII“

„Cititorilor revistei „Flacăra“ —
nesfârșite urări de bine !“

CLAUDIA CARDINALE

„Prietenilor filmului italian
le urez numai bine, monaî bine !“

PIER PAOLO PASOLINI



„Cititorilor „Flacării“ —
un an bun !“

UGO TOGNAZZI

„Multe urări de bine“

MONICA VITTI

● Cover tip **MOLDOVA**

STILOURI

● Saltele cu scamă
din lână

● Diplomat

● Perne

● Emmy

● Jaluzele
pentru
ferestre,
în diferite
culori
tip I
tip II
tip III

● Jupiter

● Rîndunica



PIXURI

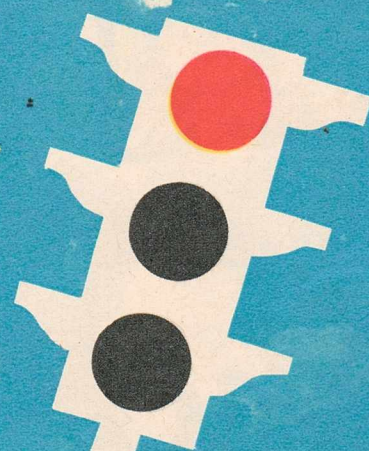
● Apollo

● MACO

Vă oferă:



● Săpun
pentru
rufe 60%



100%

DESCOMPUNERE

de Florica ŒELMARU

**Citită cu continuitate și cu atenție,
rubrica faptelor diverse —
accidente, incidente,
furturi, escrocherii, crime —
conturează treptat,
ca filmul fotografic la dezvoltat,
imaginea unei lumi într-un anume moment.
Cîteodată,
prin mediul în care se petrece
sau prin reverberațiile lui,
faptul divers sare din rubrica respectivă
în paginile cu titluri pe mai multe coloane:
nu mai e fapt divers, a devenit scandal.
Am ales din cronica anului 1970
cîteva din aceste fapte diverse
hipertrofiate
ale lumii occidentale.**

MICA INSULĂ PARADIZIACĂ

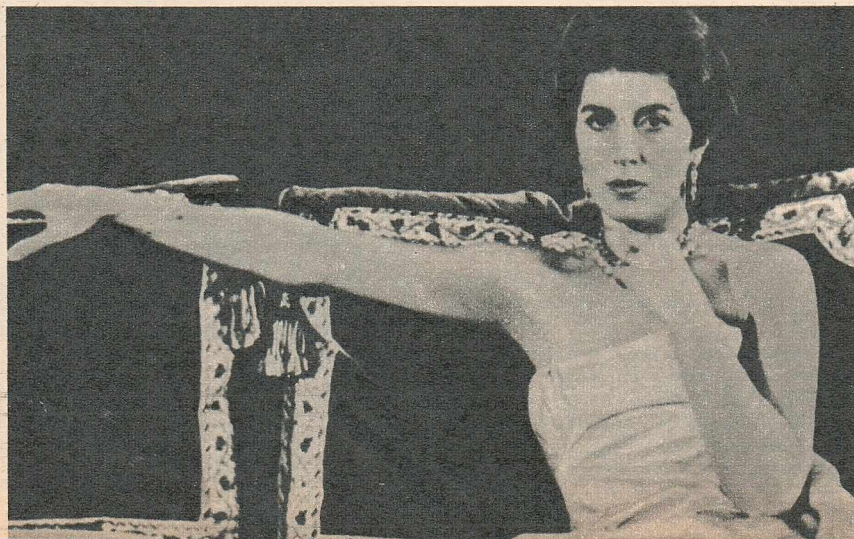
Cu un an și ceva în urmă, în lumina unei blinde toamne tîrzii care făcea să vibreze feeric jocul dantelat al țărmlui grecesc cu marea, albastrul apei, oculul roșiatic al pămîntului, verdele întunecat al măslinilor, călătoream de la Atena spre Corint cînd, la un viraj al mașinii, a apărut, încrustată între transparența cerului și transparențele

măruntelor valuri domoale, o bijuterie neagră. Trei catarge zvelte, un trup prelung și suplu se legănau ușor în aerul dimineții.

— E iahtul lui Niarchos — se întoarce către mine șoferul.

— Oare? — exclamă doamna care mă însoțea. Apoi, potrivindu-și ochelarii: Da, e «Creola». Coca vasului e toată îmbrăcată

Eugenia Niarchos, fiica armatorului Spyros Livanos și soția multimiliardarului — de asemeni armator, dar nu numai — Stavros Niarchos. Doar cele douăzeci și cinci de pastile de somnifer i-au pus capăt vieții?



în lemn de teck negru. Mă mir însă că e pe aici, cînd se află în Grecia, ei stau mai ales la Spetsopola...

— O localitate?

— O insulă, la intrarea în golful Argos. Are vreo patru kilometri pătrați. Era un deșert. Niarchos a cumpărat-o în 1958 și a amenajat-o. Aducînd nisip cu vapoarele și apă cu navele-cisterne — un utilaj care nu-i lipsește — a transformat-o într-un parc. Cu fazani, cu căprioare, cu tot felul de vietăți. Dar absolut neospitalier persoanelor neinvitate: interdicție de a acosta, interdicție de a survola, interdicție de a se apropia, interdicție de a fotografia.

— Are și un radar pentru asta — precizează tehnic șoferul.

Imaginea iahtului negru și — totuși — fotografia luată din avion a insulei de lângă Argos le-am întîlnit după cîteva luni în mai toată presa internațională: mai întîi, astă primăvară, cînd Eugenia Niarchos a murit — apoi, către sfîrșitul verii, cînd procurorul din Pireu a acuzat de uxoricid pe celebrul armator.

CE S-A ÎNTÎMPLAT ÎN NOAPTEA DE 3 MAI?

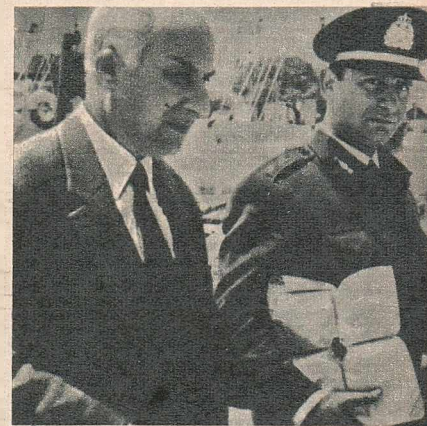
Din punct de vedere juridic, dosarul e astăzi închis iar Stavros Niarchos scos din cauză. Dar fără îndoială că evenimentele petrecute în noaptea de 3 mai pe mica insulă paradiziacă sînt și astăzi controversate în saloane, pe pragul caselor modeste unde vecinele se așază alături croșeșînd, în cluburi, în restaurante, în cafenele. În timpul vizitei mele la Atena, evenimentul recent — dar nu foarte recent — în familiile celor trei «mari» — Livanos, Niarchos, Onassis — mai era căsătoria acestuia din urmă cu Jacqueline Kennedy. Totuși, în mai puțin de două zile fusesem pusă la curent cu particularitățile biografice ale principalilor lor membri. De pildă, mi s-a atras atenția că Eugenia Livanos este în același timp a treia și a cincea soție a lui Niarchos: în 1965 un divorț-expres în Mexic îngăduia acestuia să se căsătorească, tot în Mexic, cu Charlotte Ford, fiica lui Henry Ford II; după nașterea copilului lor, pe care aceasta îl aștepta, re-divorț și, cum din punct de vedere al bisericii ortodoxe căsătoria cu Eugenia rămăsese valabilă, întoarcere în sînul familiei. Ce s-a întîmplat însă în noaptea de 3 mai?

Fapt incontestabil: pe la orele zece seara, camerista o găsește pe Eugenia Niarchos în comă, iar pe o măsuță, golit, un tub care conținuse douăzeci și cinci de pastile dintr-un somnifer puternic.

Alte fapte incontestabile: deși pe o insulă apropiată există medic, elicopterul pleacă tocmai la Atena să aducă de acolo pe doctorul Arnautis, medicul șantierelor navale ale lui Niarchos; Eugenia expiră cîteva clipe după sosirea lui Arnautis, iar acesta refuză să întocmească un certificat de deces, deoarece trupul moartei poartă pe gît, pe pîntec, urme de violență; medicul cheamă poliția. De aci încep controversele.

Sesizat de poliție, judecătorul de instruc-

Doă autopsii au fost făcute înainte de acordarea permisului de înhumare — și aceasta datorită faptului că în afara tubului de somnifere de pe noptieră s-au găsit, pe trupul inert al Eugeniei, urme de violență. Și chiar după înhumare a fost ordonată efectuarea unei a treia autopsii. Pentru că tot continua să rămînă un mister ce s-a petrecut în noaptea de 3 mai 1970 în vila din insula Spetsopola.



Cel care la cinci săptămîni de la înmormîntare a cerut, în baza studierii dosarului, redeschiderea anchetei, acuzîndu-l pe Niarchos de omucidere involuntară, a fost procurorul Fatutis din Pireu (în stînga).

ție deschide o anchetă. Niarchos declară că urmele de pe gît și de pe pîntec sînt datorate eforturilor sale de a reanima pe muribundă. După autopsie, decesul e atribuit otrăvirii cu barbiturice. O a doua autopsie — făcută de șase specialiști — se încheie cu același diagnostic. Se acordă permisul de înhumare. Eugenia Livanos-Niarchos este înmormîntată pe o colină a insulei. La jumătatea lunii iulie, Niarchos primește încuviințarea de a părăsi Grecia

100%

DESCOMPUNERE



A treia și a cincea soție a lui Niarchos a fost Eugenia. Cea de-a patra a fost „o aventură” — fiica magnatului american al automobilelor, Charlotte Ford.

și pleacă în străinătate — după ce depune o cauciune somptuoasă.

UN DOSAR ÎNCHEIS ȘI UN STIL DE VIAȚĂ

Cinci săptămâni mai târziu, procurorul din Pireu cere redeschiderea anchetei, acuzându-l pe Niarchos de omucidere involuntară. După ce a studiat documentele primei etape a cercetărilor, a încredințat unui alt colectiv de medici legiști sarcina de a efectua o a treia autopsie: de data aceasta, splina apare distrusă ca urmare a unor lovituri. Or, asemenea leziuni sînt de cele mai multe ori mortale, cu sau fără barbiturice.

Procurorul a formulat clar acuzarea de omor neintenționat. Gura lui — cum se spune la Atena, «radio-café» — a mers mai departe, deși nu există nici o dovadă în acest sens împotriva armatorului. De altfel, cum nota ironic un corespondent italian, «trebuie să se țină seama că în anturajul soților Niarchos și în lumea bună nimeni nu-și ucide nevasta pentru că are chef să-și ia altă femeie, altminteri în cercurile acestea s-ar produce un uxoricid pe zi. În anturajul soților Niarchos, fiecare face cum îi vine, soțiile se fac a nu băga de seamă, milioanele se rostogolesc și vindecă orice rană de orgoliu sau de prestigiu, copiii se nasc din felurite căsătorii, deseori amabilele doamne prezintă soților lor pe ultimul lor amic — și viceversa». De unde, deci, conflictul, încordarea dintre Eugenia și Stavros Niarchos, la care se referă mai toți cei din apropierea lor și care poate să fi dus, în seara de 3 mai, la o ceartă îndrăjită, urmată eventual de violențe fizice?

Poate din faptul că Eugenia Niarchos nu avea de ce să «se facă a nu băga de seamă», averea ei personală îngăduindu-i să nu aștepte ca milioanele soțului să «vindece rănile de orgoliu sau de prestigiu. (Se pare, de altfel, că era în dezacord și cu felul în care el administra această avere.) Poate pentru că era geloasă pe felurile legături sentimentale ale armatorului? Poate pentru că o jigne comportamentul lui despot și coleric, agravat încă de înclinația spre băutură? Poate din toate acestea împreună. Căci flota de petroliere, șantierul naval, miliardele, chiar posesiunea unor fabuloase colecții de opere de artă (la urma urmei constituie și acestea investiții) sînt una, raporturile umane alta...

Ceea ce, firește, nu constituie o dovadă împotriva armatorului; dosarul este închis și Niarchos scos din cauză. Dar reprezintă o mărturie despre o condiție și un stil de viață. Superbul iaht negru și mica insulă de lângă Argos nu adăposteau numai paradisul.

CUM SE NAȘTE UN VERB NOU

«Scandalul Matesa» ar fi putut să nu facă parte din inventarul 1970. Ar fi putut izbucni — a fost pe punctul să izbucnească — în 1967, a devenit un «dosar Matesa» în 1968, o «afacere Matesa» în vara 1969, dar nu a ocupat coloane întregi în presa internațională decît cu un an mai târziu, după ce făcuse obiectul unui raport confidențial al comisiei de anchetă constituite ad-hoc de Cortes, parlamentul spaniol.

Cititorii care au văzut pentru prima dată în titluri mari «scandalul Matesa», n-au știut prea bine dacă Matesa este o regiune proaspăt trezită la vocația turistică și devenită teatru al speculei cu terenurile, o vilă elegantă în care s-au descoperit laboratoare clandestine de prelucrare a stupefiantelor sau o femeie fatală implicată în cine știe ce dramă misterioasă. La aceasta a contribuit uneori, după ce lectura trecea de titlu, și punerea în temă a cititorului. Un mare săptămînal ilustrat începea cu următorul dialog, demn de romanele de capă și spadă (cu toate că avea loc în cabinetul unui avocat) « — Trebuie să vă previn, maestre, că nu știu cînd vă voi putea achita onorariul... Avocatul, Gil Robles, fost ministru, dă un răspuns foarte spaniol: — Doamnă, chiar prin aceste cuvinte mă obligați să accept să pledez cauza soțului dumneavoastră».

Economistii, oamenii de afaceri, n-au avut nedumeriri. Mai ales cînd au aflat că doamna care-și mărturisea îndoielile cu privire la solvabilitatea ei viitoare era soția recent arestatului Juan Vila Reyes. Juan Vila Reyes era președintele-director general al firmei «Matesa» (Maquinaria Textil del Norte de Espana), înființată în 1956 și care, începînd prin a exploata un brevet francez de război de țesut, a cunoscut o dezvoltare prodigioasă atît în ceea ce privește ritmul cît și în ceea ce privește ramificațiile. În august 1969 grupul controla, direct sau indirect, vreo douăzeci și cinci de societăți, unele naționale, altele internaționale, răspîndite în toată lumea și pe care «Le Monde», de unde luăm aceste date, le împarte în trei categorii: una alcătuită din întreprinderile însărcinate cu expansiunea comercială și desfacerea războaielor de țesut «Iwer»; din a doua fac parte firmele exploatănd, în mai multe țări, uzine de textile; a treia este reprezentată în primul rînd de holding-ul «Brelac International», cu sediul în Panama, specializat mai ales în studiul brevetelor. Dar acest holding deține, de pildă — în prima categorie — totalitatea acțiunilor celor unsprezece întreprinderi «Iwer» existente în lume, inclusiv în țări ale Pieței comune (ceea ce asigură desfacerea în condiții privilegiate a produselor respective în toate țările membre). Și aceasta este o imagine schematizată a unei mult mai complexe rețele de dependențe și interdependențe...

UN DEBUT STRĂLUCIT

Se pare însă că, în 1956, printre ursitoarele care s-au întrunit în jurul leagănelui «Matesei» a fost și una bîntuită de un irepresibil duh al escrocheriei. După relatările unei persoane bine informate — însuși președintele-director general Juan Vila Reyes — chiar achiziționarea brevetului «Iwer», care avea să devină piatra de temelie a importantului edificiu economic, a fost efectuată în condiții simțitor diferite de toate modalitățile prevăzute în articolele și paragrafele legilor. Pur și simplu, brevetul a fost achitat cu deverse scoase clandestin din Spania... După un debut atît de strălucit, minune ar fi fost ca tinăra firmă să reziste altor ispite.

Cu atît mai mult cu cît avea ambiții mari: să-și extindă raza de acțiune, să intre în competiție pe piața mondială. În numele sacrosanct al «expansiunii economice», a solicitat sprijin financiar Băncii spaniole de credit industrial (B.C.I.). Și l-a obținut. De aci încolo lucrurile s-au petrecut într-un mod care demonstrează că, pînă și într-o epocă de vertiginoasă tehnizare a tuturor operațiunilor, escrocheria artizanală mai are uneori cîmp liber. Tocmai pentru că este imprezvizibil de elementară. Raportul comisiei parlamentare spaniole relatează: «...Matesa, care pentru a-și vinde produsele nu avea deseori altă cale decît aceea de a accepta o asociere cu eventualii cumpărători, s-a văzut în necesitatea de a rezolva problema finanțării filialelor ei. Într-adevăr, acestea aveau de onorat polițele prezentate de B.C.I. pentru presupusa cumpărare de la Matesa a unor războaie de țesut, care, de fapt, fuseseră livrate în schimbul participării obținute de firma spaniolă în întreprinderile respective. Problema a fost rezolvată în modul cel mai simplu cu putință, prin scoaterea periodică din Spania a unor valize pline cu bancnote care, o dată convertite dincolo de graniță în deize, reveneau în general în țară și serveau la efectuarea plăților». Cu avantajele acordate intrărilor de valută și cu întărirea încrederii B.C.I. — care, cum sublinia un comentator, «era rambursată cu proprii ei bani, fără ca vreo vînzare să fi fost efectiv realizată» — într-un client atît de dinamic și de prosper. Încrederea B.C.I. s-a tradus de altfel în înmulțirea creditelor acordate «Matesei» care, de la 543 de milioane pesetas (1965), ajunsese în mai puțin de cinci ani la 10 miliarde (august 1970). Cit despre sumele trecute peste graniță în faimoasele valize, aprecierile valorice ezită, măsurătorile cele mai precise exprimîndu-se în greutate: se pare că au fost scoase astfel din Spania patru tone de bancnote de cîte 1 000 pesetas.

A existat, în 1967, o împrejurare cînd acest confortabil trafic a ieșit pentru un moment la lumină: atunci cînd un oarecare salariat la «Matesa» a fost arestat la frontiera portugheză, pe unde intenționa să «expedieze» două valize doldora de bilete de bancă spaniole. Anchetă. Proces. Și condamnarea firmei la o amendă foarte modestă în raport cu conținutul valizelor, deoarece «expansiunea comercială a firmei Matesa, ale cărei exporturi sînt în progres constant, este foarte avantajoasă pentru economia națională... Cînd magistrații cad pradă obsesiilor «expansiunii economice», afaceriștilor nu le rămîne decît să manipuleze legile și legalitatea. Ceea ce s-a și întîmplat. Cînd, la sfîrșitul lui 1968, directorul vămilor spaniole a constatat că vînzările de războaie de țesut pe care le declara firma Matesa constau în vînzări fictive și a informat pe ministrul de finanțe Juan José Espinosa San Martin, acesta a ignorat pur și simplu dosarul. Iar pentru Matesa jocul de-a valizele și jocul de-a obținerea creditelor a continuat — pînă la rotunjirea cifrică a cantităților de bancnote exportate (cele 4 tone) și a creditelor obținute (cele 10 miliarde).

RAMIFICAȚII, IMPLICAȚII, ACUZAȚII

Totuși, după 13 ani de «dinamism» și «expansiune», mecanismele de cercetare și instanțele de judecată au luat în studiu faptele, ramificațiile, implicațiile «scandalului Matesa». În mai 1970, fostul președinte-director general al societății a fost condam-

nat de tribunalul special pentru delikte monetare la trei ani închisoare și la amenzi pentru «exportul ilegal de capitaluri» (deliktele de «escrocherie și malversațiune») aparțin competenței tribunalelor de drept comun). Dar dincolo de persoana lui Juan Vila Reyes s-au conturat din ce în ce mai clar siluetele celor care au avut posibilitatea de a tolera sau de a sprijini activitatea ciudatelor circuite comercial-financiare ale «Matesei» — și au făcut-o. La începutul lunii iulie, corespondenții transmiteau din Madrid că ședința în care comisia parlamentară de anchetă a expus în Cortes raportul său a durat peste patru ore, că numărul deputaților prezenți a fost neobișnuit de mare (peste cinci sute), că ziaristii, neadmiși în sală, au putut auzi de pe culoare murmururile și exclamațiile indignate provenind din hemiciclu. Cîteva zile mai târziu se afla că instanța judiciară cea mai înaltă a țării, Curtea Supremă, a hotărît ca personalități care au ocupat sau ocupă funcții oficiale și care au fost implicate în operațiile societății «Matesa» să fie trase la răspundere. Efectiv, aceeași instanță notifica deja menționatului fost ministru de finanțe Espinosa San Martin și fostului ministru al comerțului, Faustino Garcia Monco (ambii au părăsit guvernul cu prilejul remanierii din octombrie 1969) că sînt inculpați pentru «neglijență nescuzabilă» într-o afacere de «deturnare de bunuri publice». În același timp, Curtea Supremă cerea punerea sub urmărire pentru culpă similară a altui fost ministru de finanțe și guvernator în exercițiu al Băncii Spaniei, Mariano Navarro Rubio. Acesta demisiona,



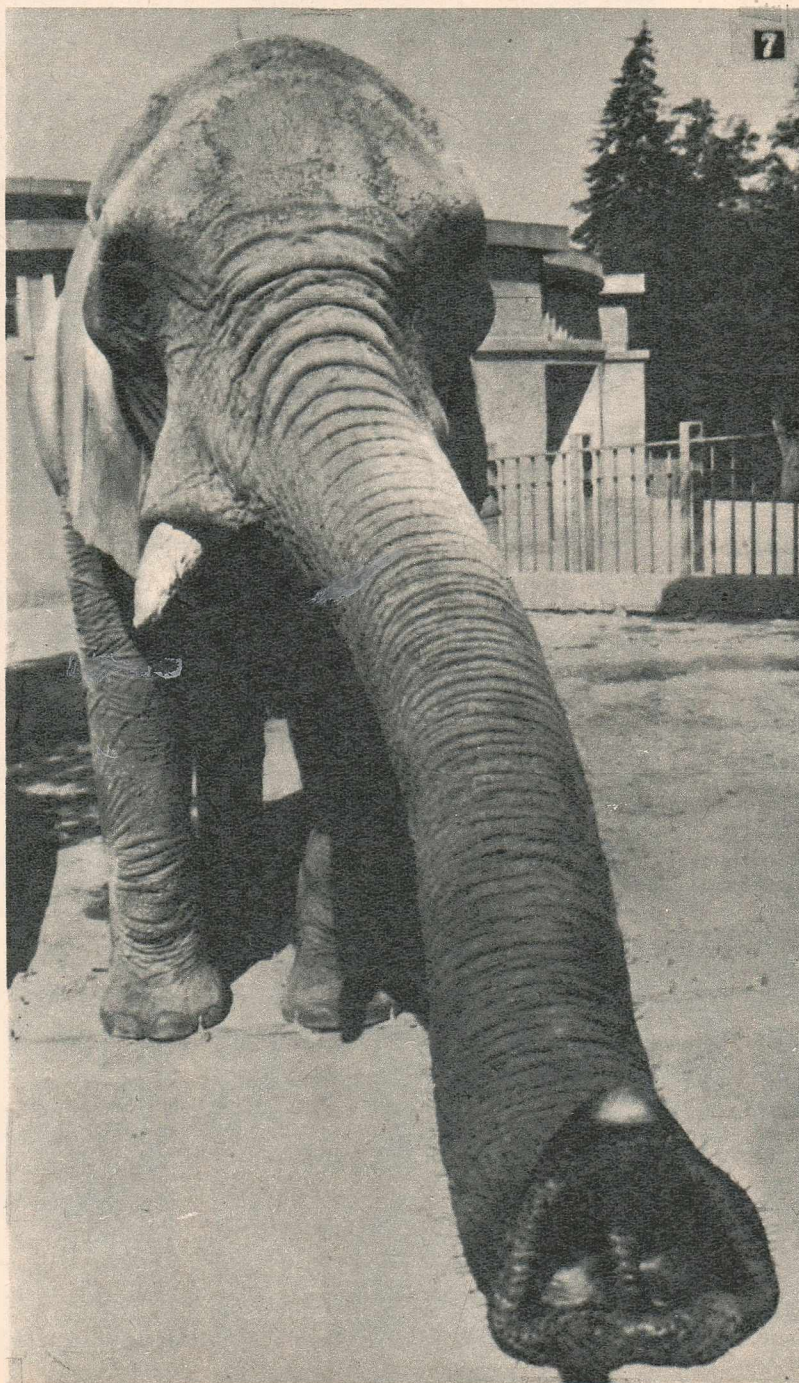
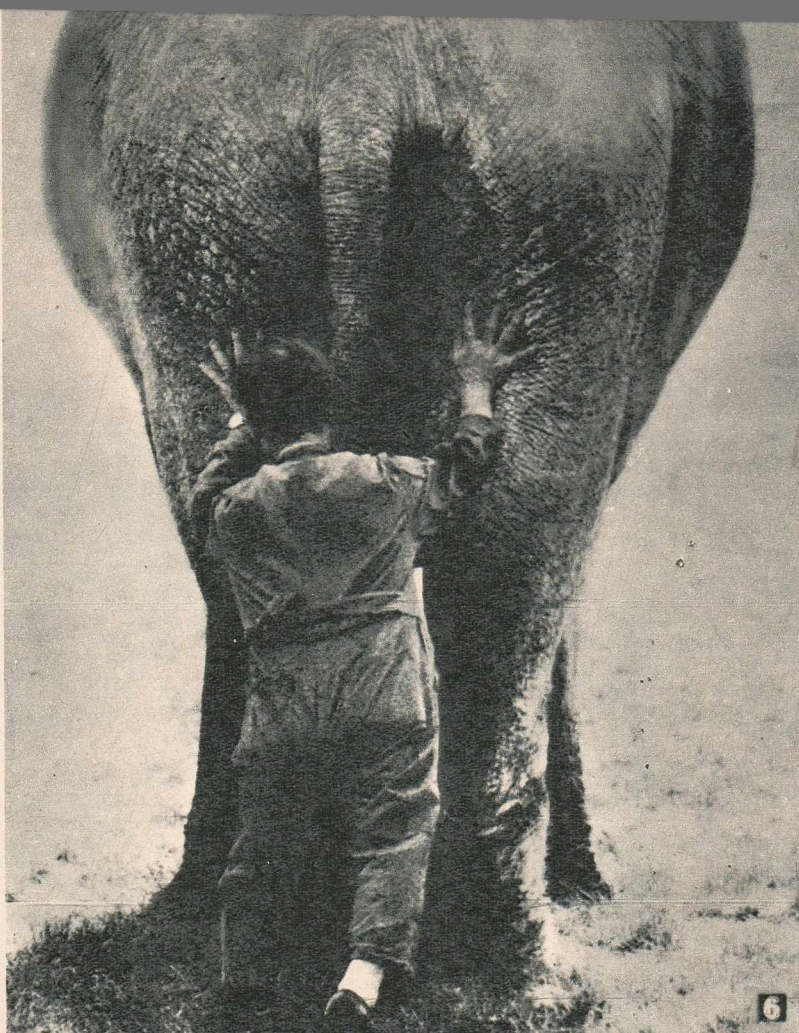
pe străzile Londrei. Personajul în uniformă încărcată de fireturi pe care-l vedeți este membru al așa-numitei «Ceata Sigiliului», o asociație britanică care-și propune — nici mai mult nici mai puțin — decât să reinceapă vechea bătălie din timpul unui război civil de acum câteva secole, cel dintre «Capetele rotunde» și «Cavaleri».

CE-I AFARĂ ZUGRĂVIT...

...nu-i totdeauna înăuntrul viu și natural. Ca probă, fotografia nr. 5. Scena e, precum se poate înțelege, dintr-un studio cinematografic hollywoodian. Ceea ce și explică însemnarea făcută de autorul fotografiei: «urmăritorul», cameramanul, strigă furios «urmăritei»: «Tremură, fetiço! Tremură cât poți! Tremuratul ăsta aparține meseriei!»

DE DATA ACEASTA, VERITABILE

Dacă în imaginea de mai sus am avut



de-a face cu un animal realizat într-un atelier de butaforie, în continuare vă propunem să vedeți un serial de reprezentanți veritabili ai zoologiei:

— Ca, de pildă, pahidermul din fotografia nr. 6, care dacă ar fi călătorit cu un autobuz bucureștean n-ar fi trebuit să fie împins în felul acesta; ar fi fost suficient să i se spună, cu cunoscuta politețe itebistă: «Avansați înainte!»

— Sau aceeași specie zoologică, aflată într-un zoo din Roma, care în fotografia nr. 7 este privită prea... de la obraz. Vă asigurăm că trompa aceasta are dimensiunile obișnuite și că, dacă în imagine apendicele nazal elefantin apare de câteva ori mai lung decât însuși corpul pahidermului, faptul se datorează numai năstrușnicei comportări a «ochiului magic» fotografic în raporturile sale cu planurile mai apropiate sau mai îndepărtate.

— Ce specie credeți că a fost prinsă pe fotografia nr. 8? Oh, nu! Nu e un cap de cameleon fotografiat de aproape, ci unul de girafă, în care proprietatea de exagerare a

prim-planului și-a găsit din nou câmp de aplicare.

— O fi ea, apa, udă, dar în apă nu te plouă. Pe când afară, pe vreme proastă, dacă ești un delfin care te respectă, ai musai nevoie de umbrelă (fotografia nr. 9).

— «Sus capul, tinere! Privește viața cu mai mult curaj! Ți-o spun eu, un dulău bătrîn, deși cunosc destul de bine fabula despre egalitatea cu căteii!» (fotografia nr. 10).

BUCURIE ȘI TRISTEȚE JUSTIFICATE

Un ou are și el motive să fie vesel când îi merge bine, să se teamă când e amenințat, să cadă în deznădejde când «i se dă la cap» și să plîngă cu lacrimi amare când inevitabilul s-a produs... (fotografia nr. 11).

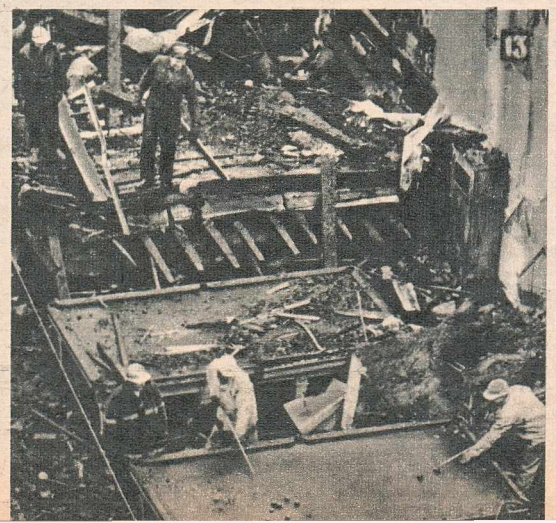
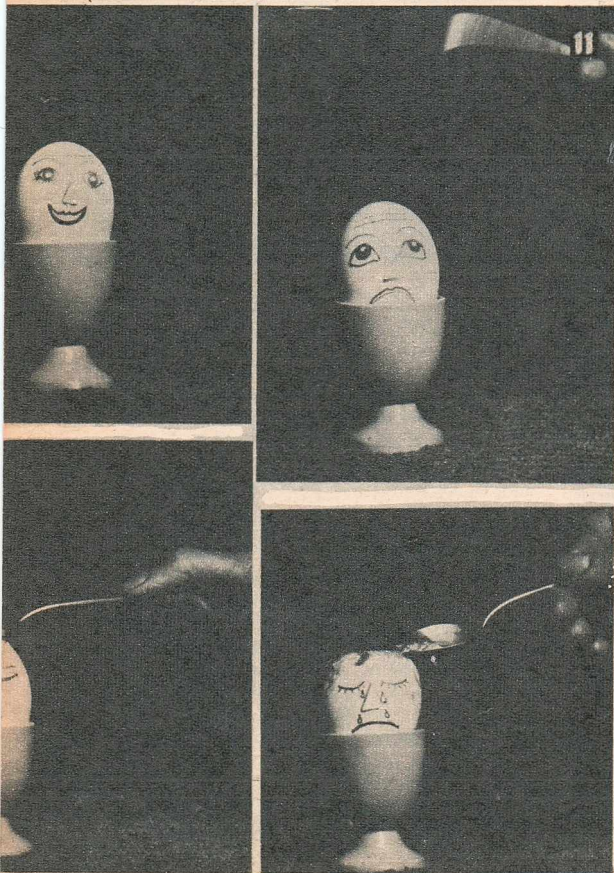
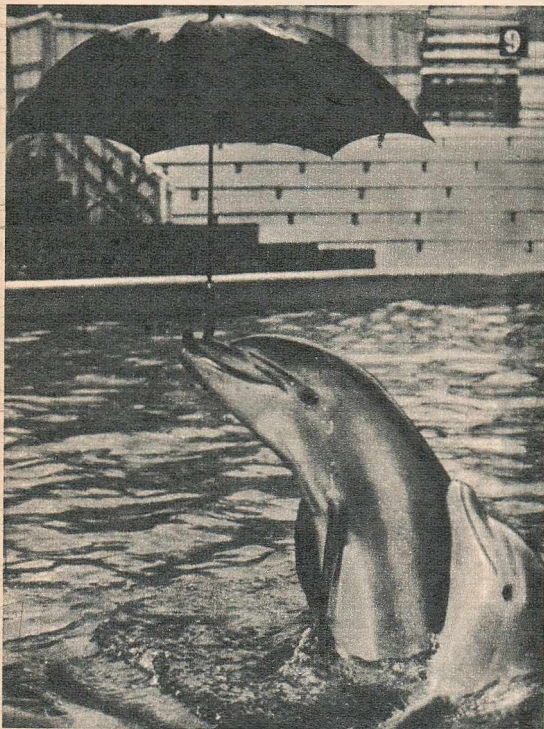
PE DEMOLATELEA

Iată, în fotografia nr. 12, o soluție practică, bună de aplicat atunci când telefonul public îți înghite fisele fără a-ți da nimic în schimb...

...și iată (fotografia nr. 13) că, atîta timp cît masa cu postav verde se mai ține pe picioare, bilele de fildeș stau la dispoziție și tacul are pe virful lui suficient tibișir, nici demolarea localului nu poate fi un impediment în calea unei ultime dar pasionante partide de biliard!

V. SAVIN

Se poate fotografia și așa





UN PEISAJ DE IARNĂ...



magazinele de specialitate
vă prezintă
noi și elegante modele
de încălțăminte de iarnă
pentru femei și bărbați.

...ȘI O CALDĂ RECOMANDARE PENTRU SEZONUL RECE



un elev român în lună

◀ Sau cel puțin aceasta ar putea fi explicația, logică și verosimilă, a fotografiei. Dar de teamă ca vreun inspector de la protecția muncii să nu cadă pe capul bietului elev Crișan Vasile dintr-a IV-a C din Oradea și să-l amendeze că a plecat pe Lună fără costum de protecție, o să vă mărturisim adevărul: fotografia a fost de fapt făcută în curtea școlii. Și fiindcă gluma fotografică ni se pare reușită, nici n-o să criticăm direcțiunea școlii orădene pentru aspectul curții.



▲ NICI MĂCAR UN MILION... Fabrica Honda din Suzuka (Japonia) a produs în ultimele zece luni ale anului 880 000 de motociclete. Fleacuri — nici măcar un milion!

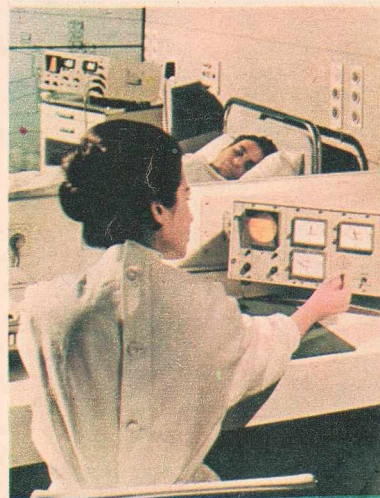


TREPTAT-treptat sint distruse și ultimele redute ale exclusivității masculine în anume activități profesionale. Degustător de vinuri, nobilă îndeletnicire rezervată urmașilor lui Adam... S-a dus, nu mai e... Și aici au pătruns femeile, și nu numai că au pătruns, dar și țintesc la locuri de frunte în ierarhia breslei. Iat-o pe mistress P.A. Arnold, cu profesiunea de bază — e și jenant s-o spunem — gospodină. A fost decretată nici mai mult, nici mai puțin decât «cel mai bun degustător de vinuri al anului»...



alarmă!

Electronica își face din plin intrarea în spitale. Iată o stație centrală de observație care dă permanent informații asistentei medicale despre activitatea cardiacă, temperatura corpului, frecvența respirației și a pulsului a 12 bolnavi. În cazul cînd apar iregularități grave, instrumentul dă singur alarma.



scutul invizibil

Centrul dentar din Rochester (S.U.A.) a pus la punct o rășină cu calități interesante pentru stomatologi. Este vorba de un lichid (deci ușor de aplicat pe dinți!) care se solidifică sub acțiunea unei lămpi de ultraviolete. Preparatul formează un «scut invizibil» care protejează dinții.

„pendulul” magnetic

Cit de des s-au răsturnat polii magnetici ai Pământului? Măsurători efectuate în anii din urmă au arătat că în ultima epocă geologică au avut loc în medie cinci răsturnări de polaritate magnetică la fiecare milion de ani. Perioadele de răsturnare au durate diferite, însă analiza statistică a lor indică o probabilitate foarte mică pentru repetarea răsturnării polilor la intervale foarte scurte, mai mici decît 150 000 de ani. În acest caz, firește, este cam greu de efectuat o verificare experimentală directă.

sosit container!

În interiorul marilor întreprinderi industriale, al instituțiilor, băncilor, hotelurilor, spitalelor etc. sînt azi tot mai frecvent folosite instalațiile de transport pneumatic, care asigură deplasarea rapidă și sigură la destinatar a probelor tehnologice, cartelelor perforate, probelor de materiale și mărfuri, actelor, cărților și corespondenței, chitanțelor și borderourilor, notelor de plată, filmelor și analizelor de laborator etc.

Această tehnică modernă de transport unește mai strîns între ele diferitele compartimente: secții, ateliere, birouri, servicii, laboratoare, clinici.

În cel mai scurt timp materialul de transportat ajunge la destinatar, procesul efectiv al muncii se accelerează, se economisesc drumuri, timp și, în final, bani.

Nu demult a fost pus în funcțiune la Institutul de proiectări pentru industria ușoară din București prima instalație de acest gen din țara noastră — o instalație de poștă pneumatică cu comandă prin disc la fiecare stație.

Atît proiectul cît și execuția lucrării se datoresc unui colectiv de specialiști din cadrul IPIU, sub conducerea ing. Florian Mercea. Din colectiv au făcut parte ing. Florin Bălan, ing. I. Lebădă și Gh. Stanciu.

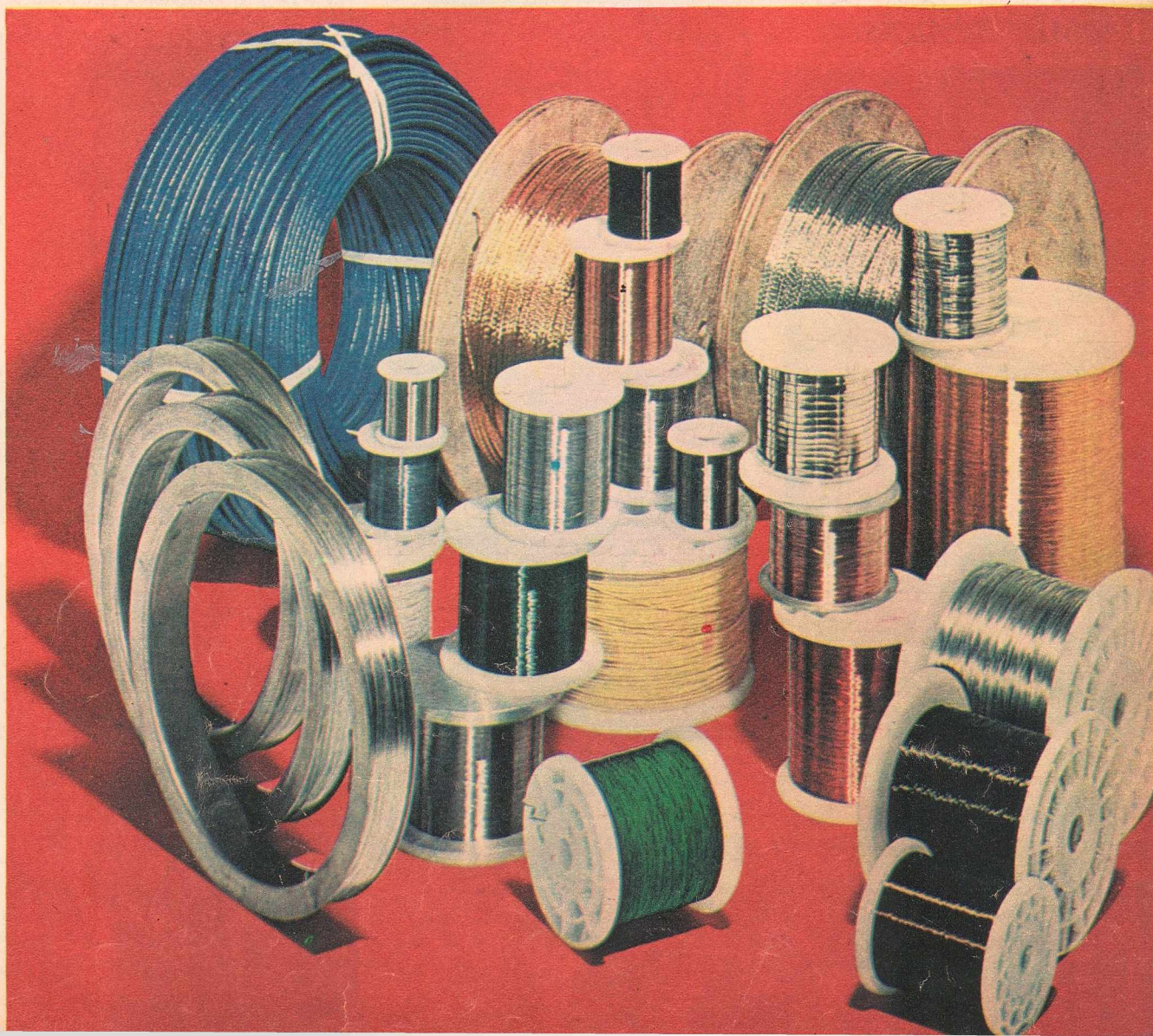
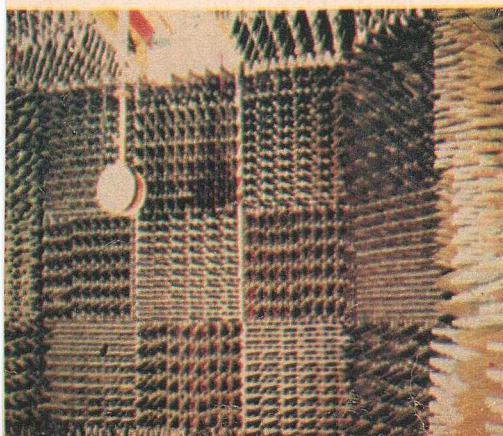
În fotografie, una din «stațiile» liniei pneumatice.

un fir de păr — o frînghie

Nu sînt «mosorele» obișnuite, ci realizări de vîrf ale industriei japoneze: cele mai subțiri sîrme din lume (0,06 mm diametru). Față de ele, firul de păr (0,1 mm diametru) apare ca o frînghie...

enigmă coloristică

Ciudate efecte de volume și culori, componente ale unei «camere mute» de testare a aparatelor de acustică submarină la centrul de cercetări din Cagnes-sur-Mer (Franța).



pentru cititorii „FLACĂRII“

În prag de An nou, cîțiva dintre actorii noștri cei mai îndrăgiți, precum și vedete internaționale a căror recomandare este inutil s-o mai facem, au transmis, prin intermediul Flacării, un gând bun tuturor cititorilor ei.

«Urez cititorilor de la «FLACĂRA» și prietenilor români multă fericire în noul an».

LUDMILA MAKSAKOVA



OCTAVIAN COTTESCU

«Îi urez revistei «Flacăra» și cititorilor ei, și — dacă-mi permiteți — și mie, spectacole și mai bune ca-n anul trecut, pentru ca «Flacăra» să poată avea poze mai frumoase, publicul mai multe seri de artă, iar noi, actorii, mai multe aplauze».

«Îi doresc revistei dumneavoastră să fie citită de toți cu plăcerea cu care o citesc eu. Iar cititorilor le-aș ura sănătate, pentru că este, cum ar zice poetul, mai bună decît toate...»

CARMEN STĂNESCU



LILIANA TOMESCU

«Le doresc oamenilor să aibă tot ce-și doresc, atunci cînd își doresc; nici mai devreme, nici mai tîrziu!»



ION MARINESCU

«Și dacă, prin absurd, dacă totuși se va întimpla să nu se împlinească întocmai urările multe pe care le-ați primit, eu vă doresc ca în anul ce vine măcar să nu vă fie urid».

GINA PATRICHI

«Să fiți iubiți!»

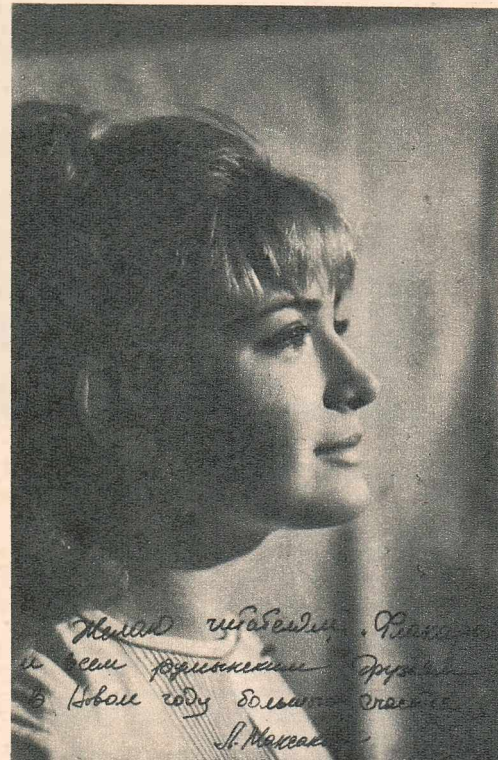
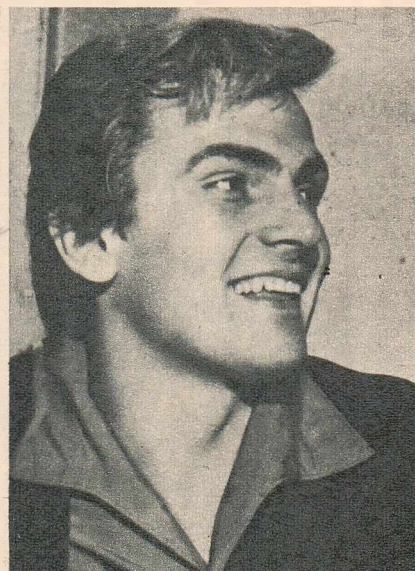


DAN NUȚU

«La mulți ani! La mulți ani!»

«Ura, ura de trei ori! Să vă zîmbească mereu norocul, să vă răsfețe mereu viața și... să vă placă întotdeauna cum joacă Florin Piersic».

FLORIN PIERSIC



STELA POPESCU

«Urez cititorilor revistei «Flacăra», care pot fi și spectatorii mei, să primească și să petreacă anul care vine cu zîmbetul pe buze. Iar unul din aceste zîmbete să fie și pentru Stela Popescu (asta-mi doresc mie)...»

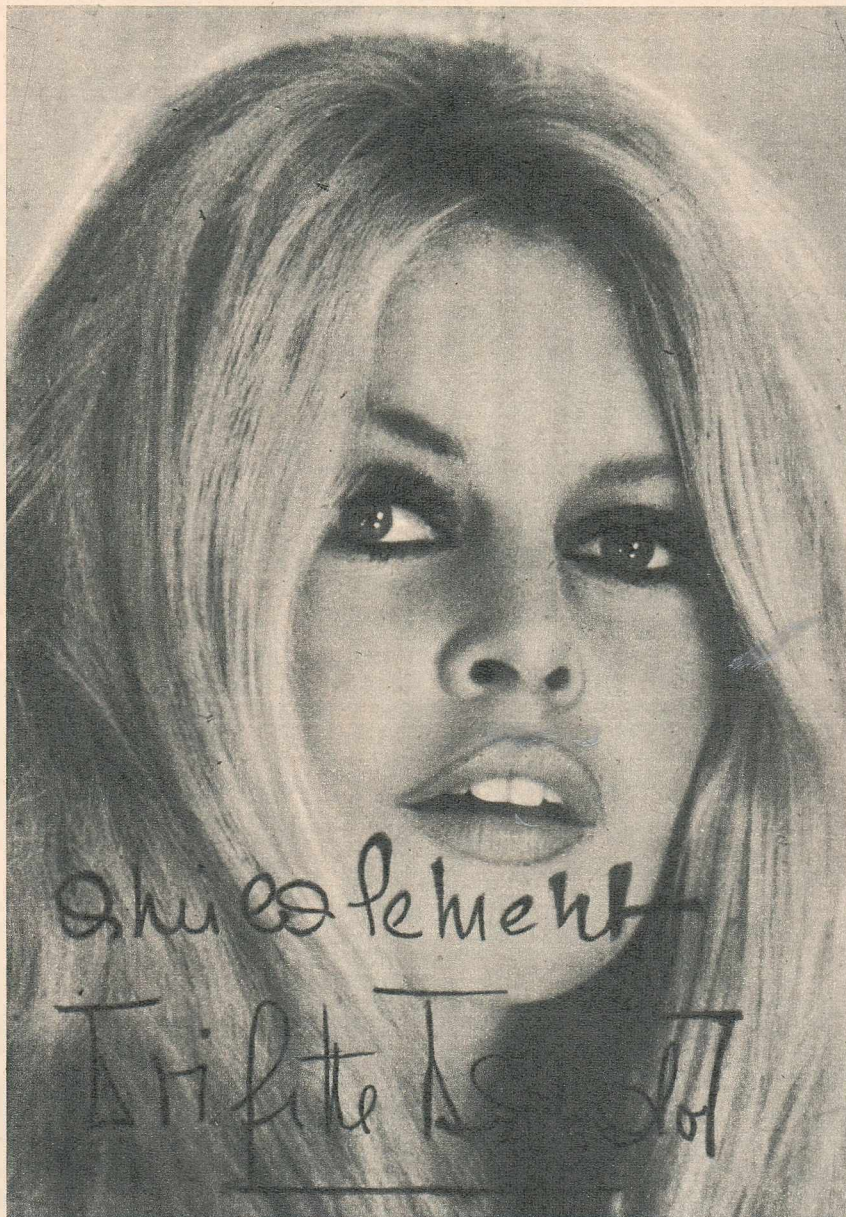


«Cu multă simpatie»
ROSANA PODESTA



Cititorilor «FLACĂRII»
și tuturor prietenilor mei din România,
cu dragoste.

SOPHIA LOREN

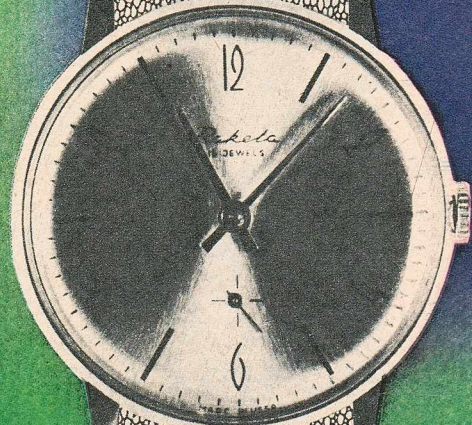


«Cu prietenie»

BRIGITTE BARDOT

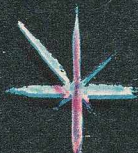
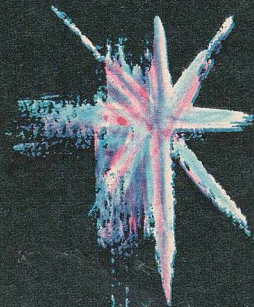


Un autograf de la
ROBERT STACK,
incoruptibilul Elliot Ness



ceasul UN CADOU ȘI UTIL, ȘI PLĂCUT

- 1) Ceas de mână — femei — SLAVA, 373 lei.
- 2) Ceas de mână bărbătesc, POLIOT, cu calendar, 508 lei.
- 3) Ceas de mână bărbătesc, POLIOT, 409 lei.
- 4) Ceas de mână bărbătesc, POBEDA, 292 lei.
- 5) Ceas de mână bărbătesc, POLIOT, cu sonerie, 544 lei.
- 6) Ceas de mână bărbătesc, RACHETA, 355 lei.



*Natura continuă să păstreze multe
— nimeni nu știe câte —
secrete încă nedezlegate.
Ele constituie motorul inepuizabil
al investigației științifice,
motivează «dorința arzătoare de a cunoaște»,
despre care a vorbit Claude Bernard, reprezentând*

necunoscutele de astăzi ale științei — descoperirile de mâine

Anchetă de Adrian COSTA

Zeci de mii de specii au evoluat.
Această reptilă din vremuri imemorabile
a rămas aceeași.
Iată încă un fenomen care trebuie explicat.

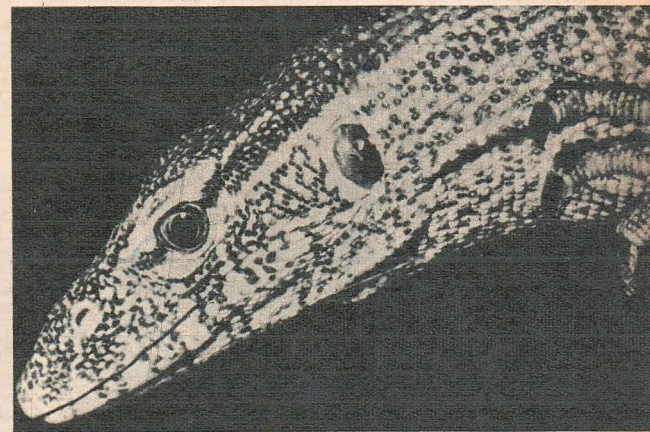
În toate, în absolut toate domeniile cercetării există probleme nerezolvate. Cele soluționate împodobesc cununa de lauri a științei, dar enigmatice nedezlegate constituie, într-un anumit sens, însăși rațiunea de a fi a științei.

Ultimele decenii au fost martorele unei adevărate avalanșe de descoperiri în fizica nucleară, iar ultimii ani — în cel al biologiei. După ce omul a pătruns adânc în tainele atomului, a început să facă pași hotărâți către cunoașterea materiei vii, a fenomenelor vitale, în intimitatea lor.

În tot acest timp, un alt personaj a început să provoace surprize: planeta Terra. Însăși «casa» noastră s-a dovedit a nu fi atât de binecunoscută pe cât s-ar fi convenit după o... locuire de multe, multe milioane de ani.

Așadar, pornim în căutarea enigmatelor nedezlegate.

Erwin FRIEDLÄNDER, membru corespondent al Academiei Republicii Socialiste România



CE SE AFLĂ „DINCOLO” DE NUCLEUL ATOMIC

Fiecare epocă și-a avut marile ei teorii științifice, marile ei controverse. Și epoca noastră are, din acest punct de vedere, câteva probleme fundamentale, semne de întrebare la care cohorte de savanți nu izbutesc încă să răspundă. Una din problemele deschise: ce se află «dincolo» de nucleul atomic, mai bine-zis, dincolo de particulele elementare cunoscute azi?

Nu demult am avut cu un cunoscut om de știință, doctorul în fizică Erwin Friedländer, membru corespondent al Academiei, șeful laboratorului de raze cosmice al Institutului de fizică atomică, următorul dialog.

«EXACT NU ȘTIE ÎNCĂ NIMENI... NUMAI IPOTEZE!»

— În câte bucăți poate fi rupt un obiect oarecare?
— În două, în trei, în patru, în o sută șaptezeci și nouă, în oricâte...

— Pentru discuția noastră interesează însă ce s-ar putea înțelege prin oricâte. E de presupus că, tot rupând obiectul în bucăți din ce în ce mai multe, la un moment dat să intervină o situație nouă.

— Dacă această fracționare repetată pînă la dimensiuni infime ar putea avea loc așa cum o imaginăm acum, pentru nevoile demonstrației, s-ar ajunge ca fracțiunile obiectului «rupt» să fie atomii săi. Este aceasta o situație nouă?

— Evident. Dar se știe că și atomii pot fi «fracționați». De pildă, nucleul poate fi separat de «norul» său de electroni...

— ...Și poate fi la rîndul lui fragmentat, pentru a se obține nucleonii — protoni și neutroni. Totodată apar și alte particule mult mai mici și efemere: mezonii, a căror existență nu durează decît o infimă fracțiune de miime de secundă. Familia particulelor așa-numite subatomice e numeroasă; există sute, cu caracteristici diferite.

— Prin urmare, dacă am continua operația de fragmentare ne-am găsi în fața unei «garnituri» de particule fundamentale, ultime, îndărătul cărora nu mai poate fi conceput nimic?

— Exact nu știe încă nimeni. Pentru moment se fac ipoteze. Un mare fizician american, Murray Gell-Mann, a postulat cel dintîi existența unui triplet de particule cu totul noi și «cu adevărat» fundamentale, din care ar fi formate toate celelalte. Este quark-ul, a cărui denumire fantazistă nu are nici o legătură cu fizica. Trei tipuri de quark, combinîndu-se în moduri diferite, ar constitui tot ce se cunoaște ca particulă. Într-un fel, ei ar fi «cărămizile» materiei.

S-AU GĂSIT ȘI... GĂSITORII

— E demn de semnalat faptul că, în timp, și alte particule

au fost desemnate cu această titulatură demnă de invidiat...

— Gell-Mann singur a evitat să-și ia prea în serios ideea. Experimentatorii s-au năpustit însă imediat în căutarea ciudatelor «obiecte-fracții». Mulți nu au găsit nimic. Tentația era însă mare să găsești ceva cu tot dinadinsul. Și pînă la urmă s-au găsit și «găsitorii».

— Aveți în vedere, desigur, relatarea făcută de cercetătorii australieni Charles McCusker și I. Cairns la un simpozion internațional de specialitate la Budapesta. Diverse publicații de specialitate, ca de pildă «Physical Review Letters», și chiar presa pentru publicul larg, s-au ocupat de acest episod. După cite știu, v-ați aflat în sala simpozionului în momentul în care profesorul McCusker a afirmat că a descoperit, a identificat quarcii. Vă întreb: care este valoarea acestei demonstrații?

— McCusker a prezentat 5 fotografii «anormale» dintr-un ansamblu de circa 60 000. Închipuiți-vă că cineva ar vrea să vă demonstreze afirmația: copiii sub un an se interesează de pictura impresionistă și, pe 60 000 de poze luate la întimplare în muzeele lumii, vă arată 5 poze de oameni cu un copil mic în brațe. Dar dv. știți că cel puțin un om din 10 000 trebuie să-și ia copilul cu sine pentru că n-are cu cine-l lăsa acasă...

Mulți dintre specialiștii prezenți în sală au invocat cauze parazitare care puteau determina apariția unor urme anormale de slabe caracteristici pentru ipoteticii quarci pe fotografiile lui McCusker. Ulterior articolului din «Physical Review Letters» au apărut alte două articole foarte serios argumentate, scrise de mari specialiști care, elaborînd majoritatea obiecțiilor ridicate la Budapesta, reduc practic la neant «demonstrația» lui McCusker.

ÎN LOC DE PARTICULE ELEMENTARE, «TRIPLEȚI FUNDAMENTALI»?

— În acest caz, trebuie să ne întrebăm care ar putea fi adevărul despre quarci, ce se știe cu precizie în momentul de față? Am în vedere varietatea reprezentărilor despre aceste «cărămizi», pe care de pildă profesorul Herbert Jehle de la Universitatea «George Washington» le imaginează «ca pe un fel de bucle magnetice, bucle ale unor linii de forță magnetice, care se pot combina, creînd anumite particule elementare». (Am citat din revista americană «Science News».) Dacă lucrurile stau așa, înseamnă că quarcii, deși formează particule, nu vor putea fi văzuți niciodată. Vreți să lămurii această chestiune, ținînd seama și de experiențele conduse de dumneavoastră?

— În concepția lui Gell-Mann, atributul distinctiv al quarcilor trebuie să fie sarcina lor electrică fracționară — înțelegînd prin aceasta că ea reprezintă fie o treime, fie două treimi din sarcina electronului sau a protonului, sau

a oricăreia din particulele elementare încărcate «obișnuite». De altfel, se cunosc azi și particule cu două sarcini elementare. Asemenea particule au căutat mulți alții înaintea lui McCusker și mai căută și acum numeroși cercetători care nu consideră nicidecum că există vreo dovadă pozitivă a existenței unor asemenea obiecte.

Descurajați de insuccesul primelor căutări, unii teoreticieni, în special Julian Schwinger și T.D. Lee, au imaginat o sistematică a particulelor elementare în care constituenții «fundamentali», tot în număr de trei, ca și quarcii lui Gell-Mann, ar avea sarcină întregă. Un grup italo-german de la Universitatea din Freiburg a raportat recent observarea unor «obiecte» considerabil mai grele decît protonii care — în contextul observației lor — pot fi foarte bine interpretate ca asemenea «tripleți fundamentali».

ȘI LA I.F.A. SE «VÎNEAZĂ» CĂRĂMIZILE UNIVERSULUI

— Vreau să accentuez că dacă modelul lui Gell-Mann pleacă de la cea mai simplă reprezentare matematic imaginabilă a «cărămizilor fundamentale», o reprezentare cu sarcini întregi — necesarmente mai complicată — nu contrazice cu nimic coexistența celor două modele. La urma urmei, natura nu e obligată să fie maximum de simplă numai pentru a satisface nevoile noastre de comoditate cerebrală. Vă pot spune că în momentul de față în laboratorul de raze cosmice de la I.F.A. ne ocupăm, pe cît posibil fără idei preconcepute, de punerea în evidență a oricăreia din cele două sorturi de «cărămizi».

— În concluzie, considerați că la «limitele realului», pe planul divizibilității materiei, se află quarcii?

— În general, problema divizibilității se apropie rapid (aș zice de fapt că a trecut bine!) de limita la care concepțiile intuitive, manipulabile de intelectul unui nespecialist, oricît de cult și dotat ar fi, mai au vreo valoare euristică.

Puteți diviza sume în lei, iar pe aceștia în bani. Închipuiți-vă însă o societate în care toate tranzacțiile, de la cumpărarea bilețului de tramvai pînă la cea a unei uzine, s-ar face exclusiv cu securi, astfel că banii ar exista numai virtual. Însăși noțiunea de monedă divizionară și-ar pierde repede sensul.

Tot ce pot afirma este că, la limita reprezentărilor actuale, diferitele soiuri de quarci oferă cea mai simplă soluție a problemei. Vă pot garanta că după ce primul quark va fi în mod convingător «demonstrat pe tavă», se vor găsi numaidecît cuțite și furculițe pentru a se vedea «de unde îl cresc picioarele». La urma urmei, acest lucru îl știe orice copil cînd primește o jucărie nouă. Și ce altceva e o nouă particulă elementară pentru un fizician?

necunoscutele de astăzi ale științei — descoperirile de mâine

noi, prospere; pe cînd aglomerarea cu mutații defavorabile duce la apariția unor tulpini degenerare, care cu timpul dispar.

**INCONTESTABIL,
PÎNĂ LA... PROBA CONTRARIE**

Prof. univ. Mircea MEZINCESCU, Institutul de medicină și farmacie din București

CINE HOTĂRĂȘTE ÎN ARMONIA URIAȘULUI UNIVERS MINUSCUL AL CELULEI VII?

De ce milioane de atomi formează un organism viu? De ce se grupează într-un anumit fel pentru a alcătui un ochi, un ficat sau un creier? Cum se desfășoară sinteza proteinelor — principala «misiune» a celulei vii? De ce peștii s-au adaptat la viața acvatică iar păsările la cea aeriană? Cum se produce, în esență, evoluția speciilor?

De la Darwin se știe că speciile de animale și plante se transformă treptat unele în altele, prin așa-numita «selecție naturală» (care a fost înțeleasă cîndva drept supraviețuirea în lupta pentru existență a indivizilor celor mai «tari», mai «apți» etc., etc.). Astăzi, acest adevăr general, îndeobște admis, nu mai e satisfăcător decît modulată în contextul științei moderne. Se poate oare admite că speciile s-au născut și se nasc numai pentru că, să zicem, jivinele pădurii se bat (s-a demonstrat, de altfel, că există și o luptă a plantelor între ele) iar învingătorii se perpetuează?

Biologia modernă — biologia moleculară, firește — este

de părere că fenomenul evoluției, în esența lui, se produce la nivelul marilor molecule care alcătuiesc celula vie și că își are originea în modificări chimice întîmplătoare și «discrete» (minime, izolate) ale materialului ereditar din cromozomi.

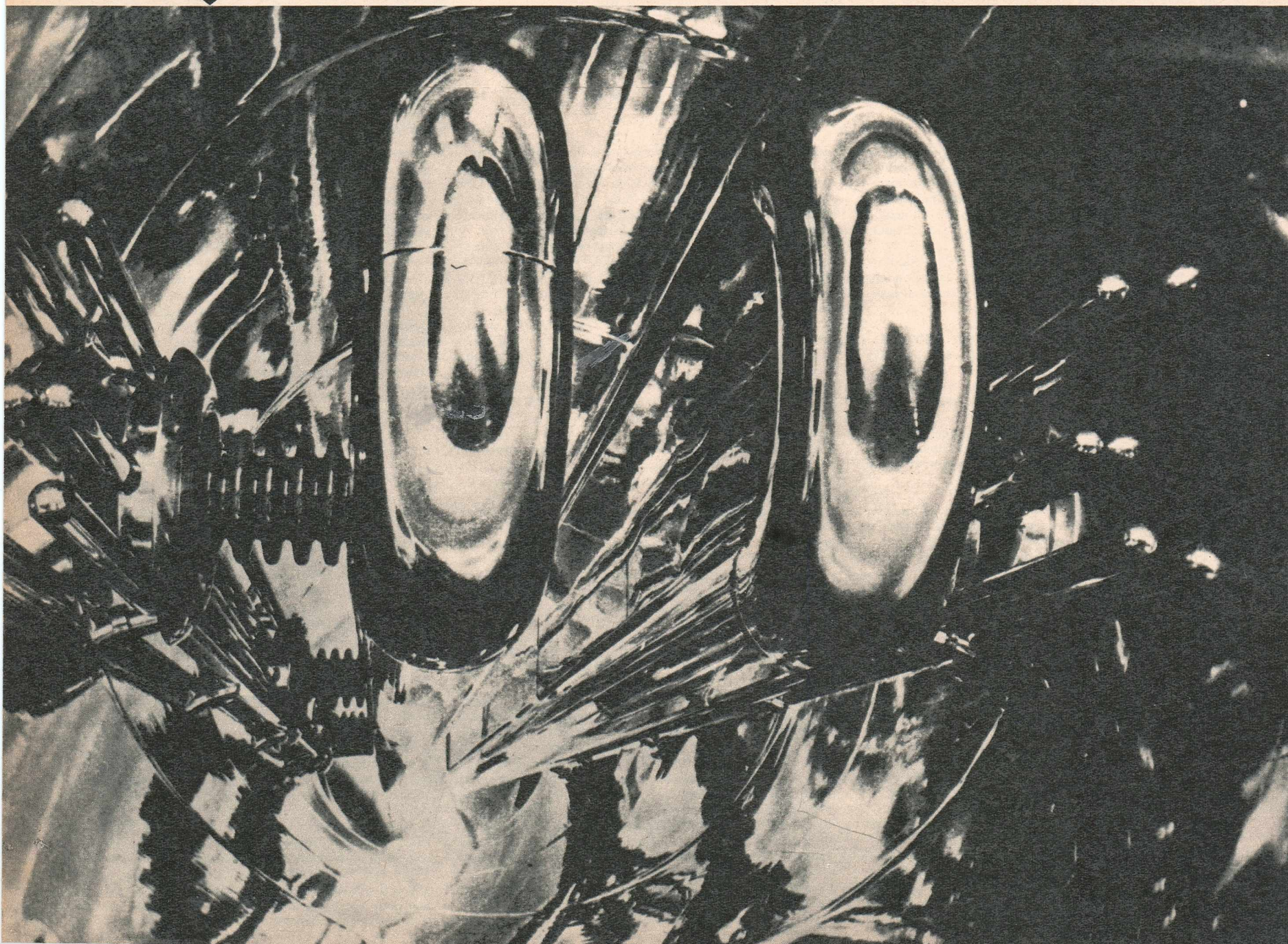
Toată dezvoltarea unei ființe vii este «programată» de materialul ereditar din cromozomii oului. Însă acest material poate suferi «mutații» — modificări ca cele menționate mai sus — care antrenează anomalii funcționale, eventual și morfologice, ale organismului; în acest fel, organismul poate deveni mai apt pentru traiul și reproducerea în condițiile obișnuite de mediu sau, dimpotrivă, poate deveni mai mult sau mai puțin inadaptabil la aceste condiții, sau ajunge să prezinte un defect fizic sau funcțional ereditar. Este de înțeles că — în timpul zecilor și sutelor de milioane de ani, cît trăiesc speciile — aglomerarea de mutații favorabile, de un fel sau de un altul, duce la diversificarea speciei originale și la apariția unor specii

Evoluția speciilor. Problema datează din secolul trecut și, de aceea, repunerea ei în discuție poate să apară justificată. Dar iată că adevăruri mai noi, mult mai noi, sînt puse din nou sub semnul întrebării. Spre exemplu, felul cum este controlată în celule sinteza enzimelor care, la rîndul lor, controlează nu numai procesele de întreținere, ci însăși dezvoltarea organismului, transformarea unui grup de celule într-un organ sau altul. În 1961, biochimistii francezi Jacob și Monod (laureați ai Premiului Nobel în 1965) au arătat că desfășurarea sintezei proteinelor enzimatice este controlată grație interacțiunii dintre «represori», «corepresori» și «inductori». Anume represori, asociați eventual cu corepresorii care îi fac efectivi, împiedică sinteza unor proteine care nu-s necesare într-o anumită fază de dezvoltare, în timp ce represorii altor proteine, de astă dată necesare, sînt neutralizați de inductori, așa încît aceste proteine pot să ia naștere. Problema controlului sintezei proteinelor părea astfel rezolvată, cu atît mai mult cu cît, în 1967, două echipe independente de cercetători americani au izolat și identificat represorii sintezei unor enzime bacteriene. Anul acesta însă alți oameni de știință au afirmat că însăși sinteza enzimelor studiate de Jacob și Monod este supusă unui dublu control: nu numai controlului descoperit de ei, ci totodată unui control suprapus, exercitat de un «activator» general al sintezei unui grup mai mare de proteine.

Și în acest caz, cine hotărăște în armonia activității acestui uriaș univers minuscul care este celula vie, «represorul» sau «activatorul», ori și unul și celălalt, sub conducerea unui «controlor» mai sus-pus?

Singurul lucru cert în momentul de față este speranța, și chiar convingerea cu care oamenii de știință acționează intru aflarea adevărului incontestabil, pînă la... proba contrarie.

Ne-am crede — privind această fotografie — în plin veac XXI. Instalația este totuși strict contemporană — un separator de particule elementare, care alimentează pe fizicieni cu «materia primă» indispensabilă pentru descifrarea tainelor microcosmosului.



de Ioan GRIGORESCU

„CĂUTĂTORII DE COMORI“

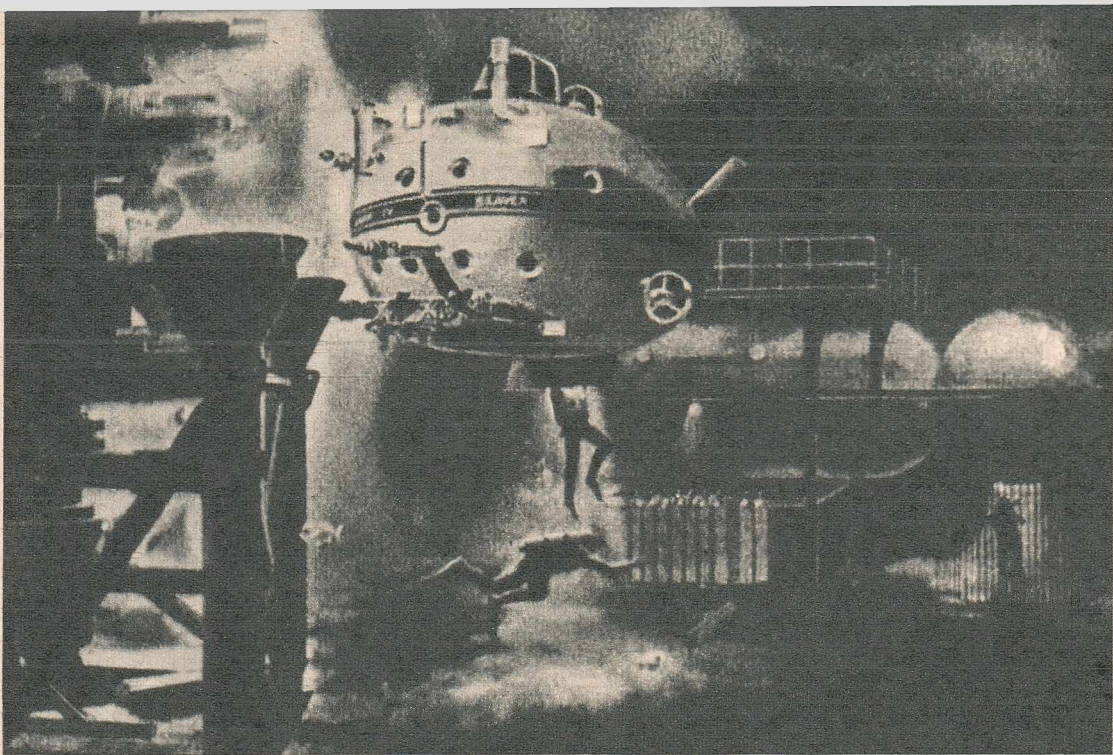
O față osoasă, sub care, mai pregnant decât trăsăturile chipului, apar liniile dure, colțuroase, ale craniului, tip levantin, privire vicleană, neliniștită, parcă mereu încolțită, miini lombroziene, o voce înceată, răgușită, cîntărindu-și bine cuvintele, acesta este faimosul «Cicero», unul dintre marii spioni ai celui de-al doilea război mondial. L-am întîlnit într-un studio al televiziunii franceze. Venise să-și povestească viața, contra unui onorariu destul de ademenitor. A cerut banii înainte de a se lăsa filmat și pînă cînd contabilul nu i-a pus în față plicul cuvenit n-a scos un cuvînt. Apoi a verificat suma, controlînd bancnotă cu bancnotă, privind-o în lumină cu bănuiala omului grav înșelat. Are aproape șaiszeci de ani și trăiește undeva în Turcia. Delcaux a scris despre el cîteva pagini senzaționale în care povestește că, după conferința de la Teheran, Cicero s-a prezentat la ambasada germană din Ankara și, pentru un rol-film fotografic pe care pretindea că înregistrare documente englezești de importanță capitală, a cerut nici mai mult, nici mai puțin de 20 000 de lire sterline. Asta, fără să arate ce anume conținea filmul, ci doar spunînd că îl chema Cicero și că era valedul de cameră al ambasadorului englez la Ankara, Anthony Eden. Misteriosul vizitator a plecat lăsîndu-l pe ambasadorul lui Hitler să «reflecteze». După trei zile a revenit, a încasat suma și a depus filmul. Fotografiasse, filă cu filă, documentele ultrasecrete ale conferinței celor trei mari. Lovitura era uluitoare. Cicero a făcut de cincisprezece ori legătura cu oamenii lui Canaris, depunînd de fiecare dată un film și încasînd cîte o avere. După război, se vedea bogat.

Și într-adevăr, o dată cu pacea a pus pe picioare o importantă afacere imobiliară. Pînă într-o zi, cînd totul s-a prăbușit. Capitalul lui, depus la o bancă străină, s-a dovedit a fi în întregime compus din bancnote false, fabricate de imprimăriile speciale ale celui de-al treilea Reich. De șaisprezece ori și-a riscat viața pentru un vraf de hîrtii fără valoare. Și, ca printr-o ironie a soartei, documentele «vîndute» de el — cel puțin așa afirmă astăzi «Intelligence Service» — fuseseră în întregime falsificate de contraspionajul englez. Ciracii lui Hitler cumpăraseră, pe bani falși, documente false. Oare nu era de înțeles gestul de erou balzacian al bătrînului Cicero care controla bancnotă cu bancnotă banii cinstit cîștigați după senzaționala «lovitură» botezată cu numele lui?

Lumea căutătorilor de comori este încă preocupată de dibuirea locurilor unde potențaii fasciști au ascuns, în ultimele zile ale războiului, fabuloasele valori ale vistierii secrete germane. S-au scotocit peșterile, fundurile lacurilor, prăpăstiile munților, zidurile cazematelor. Cîte ceva s-a găsit. Așa au fost descoperite marile valori artistice ale galeriilor din Dresda, ascunse în fundul unei mine de calcar, așa s-a dat la iveală o parte din arhivele Cancelariei, dar marele «pot» e pierdut în necunoscut, spre amărăciunea descendenților din osul contelui de Monte Cristo. În ultimele zile ale celui de-al treilea Reich, Ernst Kaltenbrunner, șeful poliției secrete fasciste, a încredințat unor «comando»-uri speciale SS toate fondurile valutare, documentele cele mai importante și întreaga vistierie de război a SS. O parte din «Convoiul enigmei» a reușit să escaladeze «Munții Morții» — Totes Gebirge — în Styria austriacă; alta a ajuns pînă la bazele submarine din Schleswig-Holstein, în gurile canalului Kiel. Unde au dispărut?

La 17 iulie 1945, dimineața, în fața coastei argentinienne de la San Clemente de Tuyu au apărut din fundul oceanului două submarine germane de tipul «U-Boot 530». După zece minute au dispărut, pentru a reapărea după-amiaza, la cîteva kilometri distanță, și a se scufunda din nou, pentru totdeauna. Unsprezece zile mai tîrziu, pe o plajă aflată la cinci kilometri de Rawson, în Patagonia, pescarii au descoperit cîteva bărci pneumatice părăsite, echipament militar, ambalaje de cauciuc, cutii de conserve, totul «made in Germany». Abia pe la sfîrșitul lui august s-a putut afla cîte ceva despre misterioasa debarcare, de la un marinier beat care făcuse parte din echipajul cuirasatului «Graf von Spee». El a fost primul om care a vorbit despre încărcarea pe submarine și transportarea în America de Sud a unor colete-seif cu inscripția: «Geheime Reichssache» — secret de stat. Cercetările ulterioare au demonstrat că era vorba despre o parte din vistieria SS supranumită «Disponibilul C al celui de-a IV-a Direcțiuni Schutztaffel». Mărturisirile făcute mai tîrziu de alți doi marinari de pe cuirasatul «Graf von Spee», radiotelegrafistul Rudolf Dettelmann și subofițerul Alfred Scholz, ca și documentele descoperite ulterior atestă că cele două submarine-fantomă transportau o parte din comoriile fasciste, expediate clandestin de către amiralul Doenitz spre Argentina, lui Peron. Restul a dispărut în necunoscut. Și foștii ciracii ai fîhrerului, scăpați pe ici, pe colo de minia popoarelor, continuă să scotocească locurile tainice unde presupun că au fost ascunse comoriile «sacre» menite să finanțeze într-o zi renașterea fascismului. Captura posibilă care îi fascinează tulburîndu-le somnul nu este de loc de lepădat. Un singur submarin însărcinat cu misiunea secretă «17-44» transportase 187 692 444 mărci, 17 376 555 dolari, 4 682 500 lire sterline, 24 976 500 franci elvețieni, 8 379 000 florini olandezi, 17 281 000 franci belgieni și 54 963 000 franci francezi. În plus, 87 kg de platină, 2 311 kg aur și 4 638 carate de brilianți și diamante. Trimise pe numele lui Ludwig Freude, unul din capii SS care acționau la Buenos Aires, fondurile au fost depuse la «Banca Transatlantică» și la alte două bănci — «Tornquist» și «Strupp», la dispoziția lui Peron și a soției sale, Eva Duarte.

De astă dată banii nu mai erau falsificați. Beneficiarii lor, șefii coloniilor fasciste din America Latină în care și-au găsit refugiu atîția potențai ai celui de-al treilea Reich, nu mai erau nevoiți să repete gestul plin de suspiciune al bietului Cicero, omul celei mai mari lovituri gratuite.



Sub imensitatea oceanului — un univers ciudat. Acvanauții încearcă să-i descifreze necunoscutele.

O fărîmă de viață — un univers de enigme.

Descoperiri geografice în 1970?



Vasile SENCU, cercetător principal la Institutul de geografie al Academiei

BUNĂ-ZIUA, PĂMÂNT!

Epoca descoperirilor geografice a trecut, dar nu definitiv. Dovada o constituie faptul că asemenea acte se pot produce și în zilele noastre, mai precis, în anul 1969, cînd echipajul motonavei sovietice «Navarin» a descoperit, în Arhipelagul Nordenskjöld, situat în Marea Kara, ce scaldă țărmul nordic al Siberiei, o insulă necunoscută.

Bucuria descoperitorilor a fost mare, dar curînd s-a potolît, prefăcîndu-se în amintire. Ea a lăsat însă în urmă întrebarea stăruitoare: oare putem considera planeta Pămînt, casa noastră, ca pe un loc pe deplin cunoscut? Evident că nu. Prin labirintul necunoscutelor ne-a ghidat tov. Vasile Sencu, pe care l-am rugat să aleagă una dintre cele mai semnificative.

TRANSLAȚIA CONTINENTELOR

Un savant german, F. Wegener, care a devenit renumit pentru teoria lui, a afirmat în 1912 că demult, cu 200 de milioane de ani în urmă, uscatul forma un singur bloc înconjurat de apă, un fel de insulă unică. Sub acțiunea mișcării de rotație a Pămîntului, a mareelor și a atracției exercitate de Soare și de Lună, continentul unic s-a rupt în bucăți care au început să «călătorească».

A trecut mai bine de o jumătate de veac de la lansarea teoriei și păreriile — însoțite de dovezi pro și contra — curg.

ARGUMENTE PRO:

— decupați din planiglob continentele și alăturați-le: veți vedea că se îmbucă destul de bine;

— structurile geologice ale Europei, Africii și Americii sînt asemănătoare;

— măsurătorile efectuate au arătat că America se îndepărtează de Europa cu 4 centimetri în fiecare an; și altele.

ARGUMENTE CONTRA:

— ipoteza nu explică mișcările scoarței terestre;

— structura scoarței nu permite producerea unui asemenea fenomen;

— chiar dacă lucrurile s-au petrecut așa, viteza de deplasare a continentelor este atît de mică încît ele nu ar fi avut timp să ajungă pînă acolo unde se află de fapt; și altele.

O navă vest-germană de cercetări, numită «Meteor», a navigat timp de multe luni în Atlantic, avînd la bord savanții din R.F. a Germaniei, Franța, Anglia, Norvegia și alte țări, pentru a afla adevărul. Concluzia: **continentele nu s-au urnit**. Atîta doar, că marginile s-au rupt și au căzut în ocean. Deci, scuzele noastre, d-le Wegener!

Un cercetător american, R.S. Dietz, a enunțat «teoria expansiunii fundului oceanic» care, printre altele, arăta că scoarța oceanică se formează continuu din lăvele bazaltice care ies prin depresiunile mediane (rift-valley) ale munților submarini, după care alunecă lateral. Prin stabilirea vîrstei acestor lave bazaltice s-a putut arăta că oceanele sînt relativ tinere și că ele s-au format prin **deplasarea laterală a continentelor** față de munții submarini (dorsalele oceanice).

Așadar, felicitări, domnule Wegener!

Și totuși răspunsul definitiv nu a fost dat: controversa continuă...



surîsul

GIOCONDEI

în 1036 de poziții

Vineri, 20 noiembrie 1970, pe Calea Victoriei, la nr. 87-89, a avut loc deschiderea magazinului «GIOCONDA», prima unitate de prezentare a produselor COMBINATULUI DE MĂTASE-BUCU-REȘTI.

De față la momentul inaugural, am solicitat scurte declarații inginerului Pavel Diniș, directorul general al combinatului, precum și primilor cumpărători care au pășit pragul magazinului.

— V-am ruga, tovarășe director general, să ne motivați deschiderea acestui magazin, arătând succint și gama produselor sale.

— Rațiunea deschiderii acestui magazin, în care sînt prezente produse ale celor zece fabrici ale combinatului, a constituit-o cunoașterea mai profundă și mai operativă a cerințelor beneficiarilor, pentru a putea astfel adapta producția la necesitățile pieței. Caracterul de inedit al acestui

magazin îl dă înseși cele 37 de articole noi, din totalul de 61 în 335 desene și 1 036 poziții coloristice. Cumpărătorilor le sînt prezentate și oferite spre vânzare ultimele creații de țesături din mătase pentru rochii de ocazie, lenjerie, capoate, halate bărbătești, căpșuși în zeci de nuanțe, cravate, fulare, eșarfe, batucuri, imitații de blană pentru mantouri, scurte și mesade etc. Avînd în vedere că majoritatea articolelor și totalitatea desenelor vor fi confruntate în premieră cu publicul, așteptăm nerăbdători reacția sa, care ne va fi un îndrumar prețios. Se oferă posibilitatea cumpărătorilor de a sugera idei noi de articole, confecții, desene, care, bineînțeles, vor constitui un fond valoros în documentarea noastră. Tot ca noutate înregistrăm și faptul că publicul vizitator al magazinului, cumpărînd din articolele prezentate, are avantajul primului beneficiar al seriei zero din aceste produse. Cele care vor întruni sufragiile unanime atît ale cumpărătorilor cit și ale reprezentanților comerțului, se vor găsi pe piață peste cîteva luni, după perioada contractărilor. Tot ca un sistem nou înregistrăm și posibilitatea comandării direct de către cumpărători, prin magazin, a acelor modele expuse în număr foarte mic și care nu se mai găsesc spre vânzare, acestea urmînd a fi executate de unitățile producătoare ale combinatului într-un timp foarte scurt.

— Ce surprize pregățiți cumpărătorilor în anul în care urmează să pășim?

— Colecția de țesături tip mătase, destinată contractărilor pe trimestrele II și III 1971, va cuprinde 239 articole, din care 26 noi, în 840 desene, 214 fiind de asemenea noi.

O mare afinență de cumpărători au ținut să fie prezenți încă de la ora deschiderii magazinului «GIOCONDA», curioși să ia contact direct cu produsele ce li se oferă. Ne-am oprit doar la opiniile a doi dintre ei.

— Cum vedeți utilitatea deschiderii unui astfel de magazin?

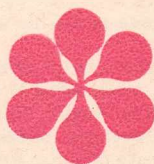
PENCIU CRISTINA, funcționară: Era și cazul ca și o industrie destul de solicitată, cum e cea a mătăsurilor, să-și deschidă un magazin de prezentare, în care publicului consumator să-i fie oferite articole noi, a căror calitate să fie la înălțimea exigențelor. Consider binevenită inițiativa combinatului de a sonda gustul cumpărătorilor. Aș dori ca această inițiativă să fie extinsă și în alte sectoare.

— Cu ce impresie veți părăsi magazinul? POPESCU ION, funcționar: În primul rînd, cu impresia că puține magazine îți pot oferi o astfel de... impresie bună, bineînțeles! Lucruri noi, amabilitate din partea vinzătorilor, prețuri acceptabile și, în plus, plăcerea de a fi fost printre primii cumpărători din seria produselor zero. Mi-am cumpărat, zic eu, o foarte frumoasă cravată.

— Să o purtați sănătos!
— Vă mulțumesc!

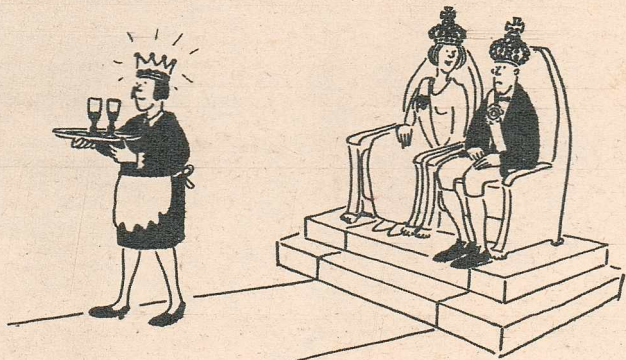
Făcîndu-i o vizită «GIOCONDEI», vă veți convinge că, cu toate că de la deschidere s-au scurs cîteva săptămîni, «surîsul» (a se citi «produsul») rezervat pentru dv. vă așteaptă oricînd.

C. EMIL

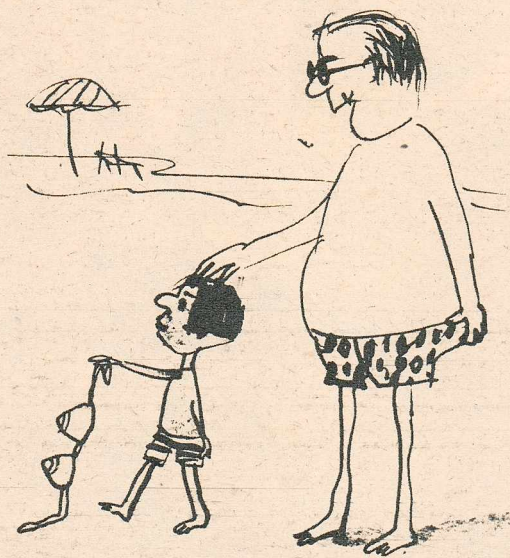


PUBLICITATE

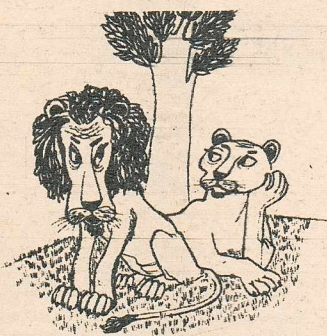
varietăți UMOR



— M-a rugat să-i dau o pălărie pe care n-o mai port...



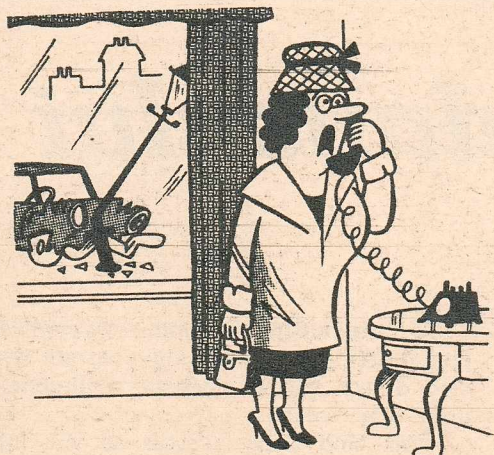
— Arată-i
lui tăticu',
pușorule,
unde
l-ai găsit...



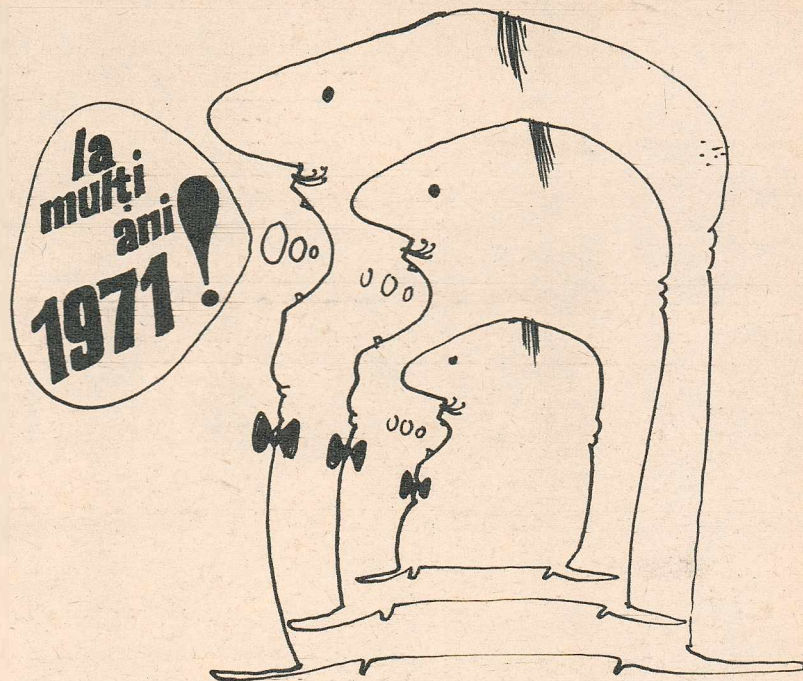
— De când l-am mâncat pe dermatologul ăla, mi-a dispărut eczema...



— Trebuie să fie plăcut să locuiești la bloc...



— Știi, George,
felinarul ăla,
din fața ferestrei,
care nu te lasă
să dormi...



1	R	L	A	Z	I	N	T	A		10	11	12
2	A	P	A	R	A	T	E		B	R	A	D
3	V											
4	A											
5	S											
6												
7												
8												
9												
10												
11												
12												

ORIZONTAL: 1) Tremură la masa de revelion — Anunță solemn Anul nou (pl.). 2) Televizoare, magnetofoane, picupuri... — Falnic și imperturbabil, prezidează festivitățile noului an. 3) Convivii la un reușit revelion — Hai noroc și la mulți ani. 4) Ține neaua pomului de iarnă (pl.) — Beneficiarul vacanței de iarnă — Păstrătorul frumoaselor tradiții populare de sărbători. 5) Între satiră și umor — Nici zeci, nici sute, nici mii. 6) Tartă ciugulită la un colț! — La salata de boeuf. 7) Aperitiv la masă! — Piesă din costumul colindătorului. 8) Zile mari. 9) A rezerva — La Cluj, la ora 12, în noaptea veselă a Anului nou. 10) A țiu! — Petreceri nocturne. 11) Făcută în noaptea veseliei (masc.) — Ieri, poimîine — În oala cu sarmale! 12) Dans, antren, veselie — Instrumente satirice din răvașe.

VERTICAL: 1) Sarea și piperul plăcintei tradiționale — Cel mai aș-

teptat musafir. 2) Îl stîrnește masa de revelion — Începe veselia în mijlocul revelionului! — Vine în toiul petrecerii. 3) Pline de lumină, căldură și voie bună în noaptea de Anul nou — Ca' după chef (pl.). 4) Lire rupte! — Element rar și plin de forță. 5) Consumat în cantități mari de revelion, la televiziune (să dea, Dumnezeu!) — Bate, bate într-una. 6) Folositori — Mame (arh.) — Date prin sită! 7) Nota revelionului! — Nu e cozonac, dar crește mereu — A se sfii. 8) Jumătate măduvă, jumătate văduvă! — Capcane aeriene. 9) În virful bradului! — Cristal de sezon. 10) Așezare umană pentru sărbătoarea celor mici — Ace răsturnate! 11) La un an odată (fem.) — Are multe revelioane — lureș fotbalistic. 12) Apariții tipărite — Pe cerul senin și în pomul de iarnă.

Marcel RANTZER

Dezlegarea jocului «FĂRĂ MULTĂ BĂTAIE DE CAP» apărut în nr. trecut

ORIZONTAL: 1) STELUTE — VAL. 2) PEREGRINARI. 3) ERES — ERODAT. 4) RE — PINET — BA. 5) ANTENA — AMEN. 6) N — IZA — ATOSI. 7) TUPIIATA — CE. 8) ARA — BRE — LU. 9) ARTICULARA. 10) STIUȚA — ABIL. 11) MATLASATA — B.



istoria dansului în roșu, verde și albastru

O lume ciudată, răsărind — așa cum vedeți și dv. în fotografii — când dintre baloane și mingi colorate azvîrlite ca pepenii în tîrg, când dintre baroce decoruri felliniene, când din străfundurile unor mări ireale...

Pînă cînd toate acestea se vor închea într-o proiectată peliculă de istorie plastică și policromă a dansului, aparatul fotoreporterului s-a oprit o clipă, vrăjit de feeria de forme și culori.

Fotografii de S. STEINER



aurul incasilor

**Comoara ascunsă
de împăratul Atahualpa
la poalele
vulcanului Sangay
reînnoadă, peste secole,
firul unor incredibile...
aventuri adevărate**

Rîndurile care urmează par extrase dintr-un roman de aventuri. Tezaur fabuloase, munți inaccesibili, vulcani în erupție, zei răzbunători, indieni misterioși, poteci tănuite, speranțe spulberate și apoi din nou reînviată, pînă cînd, în momentul culminant... Dar să nu anticipăm.

Și totuși partea cea mai de necrezut a acestor aventuri este că ele sînt adevărate. Cel puțin așa se pare. Și de data aceasta viața se dovedește mai puternică și mai surprinzătoare decît imaginația livrescă. În orice caz, relatarea de față nu a apărut într-o colecție de literatură ci într-o revistă franceză de istorie, care, la rîndul ei, a preluat-o dintr-o publicație engleză. Autoarea: Jane Dolinger.

Totul a început acum patru secole și mai bine, în zilele agitate care au precedat ocuparea cetății Cuzco, din Anzi, de către conchistadorii conduși de Francisco Pizarro.

August, septembrie, octombrie 1533. Luni toride, încărcate de amenințări pentru cei zece mii de incași care lucrau din greu, febril, pe pantele abrupte, acoperite de lavă, ale vulcanului Sangay («zeul focului»).

Indienii coborau cu grijă într-o crevasă profundă, mii de idoli și de relicve sacre de aur, luate din temple și transportate cu caravane de lama pînă în această regiune puțin accesibilă a Ecuadorului de azi. Ei urmăreau să împiedice pe războinicii spanioli detestați să fure comoara sfîntă. Conchistadorii se apropiau de porțile cetății și își însușeau, pretutindeni pe unde treceau, aurul atît de dorit.

În această uriașă crăpătură a solului, largă de 800 de metri, au fost atunci îngropate lingouri masive de aur, atît de mari încît întreceau închipuirea. Se mai aflau acolo nu numai idoli păgîni, ci și giuvaeruri și tot felul de obiecte de preț din palatele aristocraților incași: farfurii și cupe de aur, veselă artistic sculptată și încrustată cu pietre prețioase, blocuri de aur curat care serviseră drept altare pentru sacrificii și cufere umplute cu smaraldele care împodobiseră templul Fecioarele Soarelui.

După ce a fost umplută această tainită de la poalele vulcanului care nu încetase să-și scuipe lava sa de foc, totul a fost acoperit de ramuri, de iarbă și de tone de roci.

Incașii sperau că într-o bună zi, după ce spaniolii hrăpăreți se vor fi urcat din nou în corăbiile lor și se vor fi întors

Zeitățile incașilor par să ascundă, peste veacuri, taine de nepătruns.



Armata lui Francisco Pizarro cucerește «capitala din sud» a imperiului incașilor, Cuzco. Împăratul Atahualpa cade prizonier și este apoi ucis în temniță. Nu însă înainte de a fi reușit să facă să parvină familiei sale un mesaj secret.

de Felicia ANTIP

a fi (sau a nu fi?) telecronicar

«Decît să te laude telecronicarul X, mai bine să te îmbolnăvești de ciumă»

(Din folclorul televiziunii)

În momentul în care rubrica de față intră în cel de-al șaselea an al ei, ne îngăduim să facem o pauză de respirație și să ne întrebăm:

De ce sînt oare atît de puțini telecronicari statornici? Cronică de televiziune nu este un gen gazetăresc destul de pasionant pentru a atrage și a reține ziaristi de prima mînă?

De ce sînt atît de puțin numeroase ziarele și revistele care acordă programatic spațiu criticii emisiunilor TV?

Și cînd te gîndești ce rubrici de succes sînt puținele telecronici constante și constant bine scrise! Nu știi dacă redacția «Contemporanului» a socotit vreodată cîți cititori îi aduce spumoasa cronică TV a Ecaterinei Oproiu și nici dacă își dă seama cît de dezamăgiți sînt acești cititori cînd în locul știut găsesc un text semnat la mare plictiseală «Interim». Dacă Ecaterina Oproiu este campioana popularității în tagma telecronicarilor, Belphegor a fost de la bun început și va rămîne totdeauna cel mai simpatizat dintre noi. E aproape suspectă această simpatie revărsată uniform pe calea undelor, în scrierile celor mai înverșunați adversari — adversarii între-iei, firește, iubirea față de el fiind singurul teren pe care se întîlnesc fără minie — în scrisorile inflăcărute ale cititorilor și (e un adevăr) ale cititoarelor «Sportului».

Dar să lăsăm grădina noastră cu flori puține și să privim peste garduri la vecinii din satul acesta mare care este lumea. În țările cu o televiziune mai veche, telecronica e la mare cinste. O practică minți științifice, condeie îndeminatice, oameni de opinie. De diverse opinii. Puține specii de gazetărie te dau de gol ca telecronica. Ești de stînga sau de dreapta? Se vede de la o poartă. Ai gust sau te pricepi doar să construiești fraze pentru a-ți ascunde bîlbăiala? Se simte. Ai înclinații profesionale sau ești fire de artist? Cititorul își dă repede seama. Căci, susținută sistematic, telecronica este o confesiune continuă. Zi de zi (sau, după caz, săptămîna de săptămîna) telecronicarul își etalează preferințele, fobiile și chiar maniele. Cititorul îl judecă într-o oarecare cunoștință de cauză: a văzut și el aceleași emisiuni și vrea să-și confrunte părerile cu cele ale criticului. Care, spre deosebire de toți ceilalți critici specializați într-un anume domeniu, e cînd critic cinematografic, cînd cronicar muzical, cînd comentator politic, cînd cronicar teatral și, în plus, i se mai cere să se priceapă la știință (toate științele), sport (idem), pedagogie, psihologia copilului, probleme specifice pentru mass-media, modă, istoria artelor, istoria omenirii și o mulțime de alte istorii și istorioare, cu alte cuvinte, e bun la toate (sau nu e, poate, bun la nimic). Telecronicarul trebuie să aibă deci vocația enciclopedistului (sau inconștienta diletantului). Dreptul lui la cuvînt e practic nelimitat. Se poate angaja (nepoftit) în orice discuție. Dacă simte nevoia să strige, ca bărbierul din poveste, că regele Midas are urechi de măgar, nu trebuie să sape o groapă și să încredințeze pămîntului primejioasă taină. Între zecile de emisiuni ale televiziunii se va găsi oricînd una care să-i furnizeze prilejul pentru o dizertație despre forma și conținutul organului auzului în societatea contemporană.

Pentru gazetarul cu idei și cu mîncărime de condei, telecronica este un dar al cerului, un prilej nevisat de a ieși în față și de a spune ce are de spus. E adevărat că privilegiul se plătește. Se plătește cu seri pierdute în fața dreptunghiului de sticlă în așteptarea cuvîntului miraculos, a imaginii eliberatoare. Trec ore, trec zile, cărțile rămîni necitite, prietenii își găsesc alți prieteni, uiți cum arată o sală de spectacol pentru că ești în post, sentinelă investită (speri tu) cu încrederea cititorului telespectator. Și cîtă plictiseală emană din televizoare pe toate meridianele lumii! Cîtă butaforie, cît gablonț acoperă smaraldul pe care, amețit de atîta contrafacere, riști să nici nu-l vezi!

După orele pîndei epuizante urmează ceasul proceselor de conștiință. Cînd știi cîtă sudoare a curs pentru o ciosvîrtă de emisiune miserabilă, nu te lasă inima să strigi «a fost miserabilă, domnilor, miserabilă și mai multe n-am de spus!». Dar nici că n-a fost miserabilă nu te lasă cugetul să scrii. Și atunci stai, cîntărești și pritocești vorbele, nu spui dar zici, și e mai rău decît dacă n-ai fi zis dar ai fi spus. Pe urmă și se comunică de către «binevoitorii» că regizorul te detestă, că operatorul te urăște, că telespectatorul te bănuiește de complicitate cu realizatorul și că directorul programului criticat îți va trimite martori și o mînușă desperecheată. Cite un cavalier (autoinvestit) al televiziunii se avîntă să te zdrobească în arena polemicii cu arme atît de boante încît te dă gata din prima clipă: mori de ris. «Autorul (adică telecronicarul) scrie de pildă bravul cavalier, e dispensat, de către sine însuși, de arguție». (Strict autentic!) Ar vrea să spună, bietul, că incriminatul autor nu se ostenește să-și argumenteze opiniile. Dar crezînd că arguție ar însemna pe radical argumentare, se pierde el însuși într-o arguție bogată în neîndeminatice răstălmăciri.

Așa e, desigur, numai la alții. La noi e altfel. La noi, profesiunea de telecronicar e sublimă, dar aproape că nu există. Ea e practică ca un «hobby» de oameni cu meserii mai serioase. Nu există nici un român care la întrebarea administrativă «Ce ocupație aveți?» să răspundă: «Telecronicar». Telecronica e atît de respectată încît nu mulți redactori-șefi îi aduc ofensa de a o înghesui între genuri gazetărești mai puțin nobile. E lăsată să plutească într-o aureolată neînfință, nu e chemată la slujirea modestă a opiniei publice. Propun Oficiului de sondaje la radioteleviziunii să facă o mică statistică. Pe rubrici: la atîția melomani, atîția critici muzicali; la atîția spectatori, atîția cronicari dramatici; la cinci milioane de telespectatori, cîți telecronicari?

în patrie, își vor putea reconstitui templele și regăsi idoliilor. Dar pînă atunci ei și-au încredințat comorile zeului focului, Sangay. ...Așa grăia una din numeroasele legende privitoare la aurul incașilor, păstrate pînă în zilele noastre. Timp de secole arheologii și vinătorii de comori au cercetat pămîntul și apele pentru a descoperi bogățiile incașilor, dar pînă în vremea noastră eforturile lor au rămas zadarnice.

A existat și o altă ipoteză. Unii istorici au emis părerea că incașii transportaseră în acea toamnă fierbinte a anului 1533 aurul, statuile și celelalte obiecte prețioase pînă pe culmile Anzilor și le-au aruncat în lacul Titicaca, de la granița dintre Bolivia și Peru. Scafandrii au făcut numeroase expediții în adîncul apelor reci și agitate ale acestui lac, dar n-au găsit nici urmă din faimosul tezaur.

Alte expediții au întreprins cercetări minuțioase de-a lungul rîurilor și în zonele lacurilor din Anzi, au străbătut drumurile străvechiului imperiu al incașilor cu speranța de a descoperi tezaurul dispărut, dar, în ciuda tenacității lor, n-au avut mai mult succes.

NODURI PE FIRUL DE AUR

Iată însă că în ultimii ani doctorul Kurt von Ritter, un arheolog de origine elvețiană, a găsit o pistă care va duce poate la soluționarea acestui mister care dăinuie de secole. Dar nu este de loc ușor să-l faci pe doctorul von Ritter să-și dezvăluie secretul. Îl cunoșteam de aproape un an și îl vizitasem de mai multe ori, dar interlocutorul meu se retrăgea într-o muțenie impenetrabilă ori de cîte ori aduceam vorba despre tezaurul ascuns al incașilor. Și totuși eu știam că von Ritter descoperise ceva. Dar ce anume?

Nu există om care într-o bună zi să nu simtă nevoia să-și împărtășească gîndurile unui semen de-al său, presupunînd, bineînțeles, o ocazie favorabilă. Într-o seară mă aflam împreună cu arheologul elvețian într-un mic restaurant din împrejurimile orașului Quito. Pe masă ne imbiau pahare cu bere rece ca gheața. Și atunci von Ritter a început să-și depene strania sa povestire.

— Încăpățînarea este poate o greșeală — mi-a spus el pe un ton sever — dar în cazul meu a fost de-a dreptul o calamitate.

El mi-a explicat apoi cum cercetările sale arheologice în Peru în ultimii zece ani i-au atras atenția asupra tezaurului pierdut al incașilor.

— Citisem — mi-a spus el — zeci de cărți asupra acestei probleme. De fapt am citit tot ce mi-am putut procura. În decursul anilor mi s-a întărit convingerea că dacă voi reuși să descifrez mesajul pe care îl conțineau nodurile misterioase ale incașilor, voi dispune fără îndoială de un indiciu fundamental care să mă conducă la locul tezaurului.

— Mesajul nodurilor? — l-am întrebat eu, curiosă. — Firește, am uitat să-ți dau detalii. Cînd nu trăiești în miezul acestor frămîntări nu poți ști despre ce este vorba. Ei bine, iată. Incașii nu aveau o scriere a lor, dar de-a lungul secolelor ei au pus la punct o metodă de comunicare cunoscută sub numele de «mesajul nodurilor». De fapt era vorba pur și simplu de noduri plasate în mod neregulat pe fire de in. Noi le denumim astăzi *guipu*. Din istorie se știe însă că un singur om a trimis un «mesaj al nodurilor» pe fire de aur pur. Acest om era ultimul împărat al incașilor, Atahualpa, și *guipu*-ul de aur lăsat de el urmașilor este poate unul dintre cele mai importante asemenea mesaje din istoria acestui popor.

ÎN JUNGLĂ, URMĂRIND TAINA UNUI GUIPU

Mă pregăteam să-l intrerup pe von Ritter cu o întrebare, dar acesta mă opri cu un gest.

— Acest *guipu* de aur — a continuat el, ațîntind asupra mea ochii lui de un albastru profund — a fost opera lui Atahualpa, după ce acesta căzuse în mîinile generalului Pizarro. Deținutul a reușit totuși să strecoare din temniță acest mesaj printr-un om de încredere, și acesta din urmă a adus firul de aur familiei regale.

Familia lui Atahualpa se ascundea pe colinele apropiate de satul Cajamarca. Împăratul detronat presimea că va fi ucis, în ciuda promisiunilor care îi fuseseră făcute de cuceritorii spanioli. Cu cîteva ore înainte de a muri, el a jurat că obiectele religioase de aur precum și nestematele

(Continuare în pag. 52)



Această țesătură a incașilor reinvie o lume dispărută.

de la A la Z

de Constantin POPESCU

CAPRA Frank



Regizor american de film, de origine siciliană, născut la Palermo, la 19 mai 1897, emigrează cu familia în 1903, în California. Cunoaște de copil mizeria, vinzind ziare ca să poată ajuta pe ai săi și a se putea întreține în școală. După absolvirea liceului și a unui institut tehnic (1915) merge pe front, iar după război lucrează pe la ferme, practică profesia de inginer chimist. Finalmente se stabilește la Hollywood, unde face la început figurație în western (1921), devenind ulterior regizor și scenarist de scurt metraje comice: *Christie Comedies*; *Our Gang* (Banda veselă) și primele comedii ale cuplului Stan și Bran. E angajat «gagman» la Mack Sennett și colaborează cu celebrul comic Harry Langdon, la început ca scenarist, apoi ca regizor al celor mai reușite filme ale sale: *The Strong Man*; *Tramp-Trap*; *Long Pants* etc... Din 1927 până în 1939 turnează pentru casa Columbia o serie de filme memorabile, de variată inspirație; conform gustului publicului de atunci: filme cu subiecte... naval: *Submarinul*; aviatice: *Zburătorii* și

Dirijabilul; polițiste: *Donovan Affair*; de război: *Generalul Yen*; de circ: *Cercul în flăcări*; din lumea afacerilor: *Nebunia bancară*; din cea a curselor: *Broadway Bill*. Descoperă tot pe atunci o vedetă de mari resurse: Barbara Stanwyck, pe care o lansează în trei filme notorii: *Romanul unei femei pierdute*; *Iluzii de fericire* și *Miracle Woman*. Dar marele aport al lui F.C. este fără îndoială faptul de a fi pus bazele unui gen special: comedia sofisticată, cu pronunțat caracter de satiră socială, de la *S-o întimplat într-o noapte* (1934—Clark Gable, Claudette Colbert), campion al premiilor Oscar, la: *A Hole in the Head* (1959 — Frank Sinatra, Edward Robinson). Așa au fost: *Aristocrata pentru o zi* (1933) și remake-ul său: *Pocketful of Miracles* (1961) cu Bette Davis, Glenn Ford; *Extravagantul Mr. Deeds* (1936 — Gary Cooper, Jean Arthur) și *You can't take it with You* (1938—James Stewart, Jean Arthur) ambele obținând premiul Oscar; *Mr. Smith Goes to Washington* (1939); *Meet John Doe* (1941 — Gary Cooper, Barbara Stanwyck); *Arsenic și dantele vechi* (1944 — Cary Grant).

CAPUCINE



Actriță de film internațională, născută Germaine Leduc, la Toulon (Franța), la 6 ianuarie 1938. Devine o figură cunoscută datorită fotografiilor ce-i reproduc chipul de o frumusețe clasică, pe mai toate copertele revistelor de modă și feminine și mai târziu, ca manechin al caselor Dior, Balmain și Givenchy. În timpul unui voiaj la New York face o probă de film cu regizorul Gregory Ratoff, datorită căruia va fi chemată de îndată la Hollywood, unde i se va încredința de la debut un rol de protagonistă, cel al prințesei Caroline, miza inspiratoare a lui Franz Liszt (Dirk Bogarde) din *Song Without End* (1960 — r: Charles Vidor). Personajele aristocratice, reci, statuare, par s-o prindă de minune, dar pentru o actriță nu e de ajuns. Pentru a-i verifica posibilitățile dramatice, casa Fox o distribuie într-un rol diametral opus, cel al demimondenei care devine fermieră în *La nord de Alaska* de Henry Hathaway (1960) alături de John Wayne. Europa o reclamă și iat-o ca tinără rusoaică în *Michel Strogoff* (1961),

noua versiune a lui Tourjanski, alături de Curd Jürgens și în *I Don Giovanni della Costa Azzura* (1963). Manechinul de ieri a devenit prin rivală, inteligență și farmec o actriță capabilă să treacă cu ușurință de la dramă la comedie, de la film de suspens la cel istoric. O lungă listă de filme stă măturie: *The Lion* (1962 — r: Jack Cardiff) după Kessel, cu William Holden; *Walk on the Wild Side* (1962 — r: Edward Dmytryk) cu Laurence Harvey, Barbara Stanwyck, Jane Fonda, Anne Baxter; *The Pink Panther* (1964 — r: Blake Edwards) cu Peter Sellers, David Niven, Claudia Cardinale; *The Seventh Dawn* (1964).

CARDIFF Jack



Regizor de film și operator britanic, născut la Yarmouth în 1914. A fost unul dintre cei mai buni operatori din lume. Și-a început cariera ca asistent-cameraman în 1928, lucrând pe lângă René Clair, Czinzer, Feyder, Korda, Gabriel Pascal, Wilcox și Alfred Hitchcock. Debutează ca operator de imagine în 1944 cu *Western Approaches* (Pat Jackson), continuând ca principal colaborator al cuplului regizoral Michael Powell-Emeric Pressburger la cele mai frumoase filme în culori realizate vreodată în Anglia: *Drumul spre stele* (1946); *Black Narcissus* (1947); *The Red Shoes* (1948). Splendoarea imaginilor sale va contribui în mare măsură la succesul mondial al unor filme engleze și americane, semnate de mari cinești ca: *Cezar și Cleopatra* (1946 — r: Gabriel Pascal); *Under Capricorn* (1948 — r: Hitchcock); *Scott în Antarctica* (1949 — r: Ch. Freund); *Black Rose* (1950 — r: H. Hathaway); *The Magic Box* (1951 — r: J. Boulting); *Pandora* (id. — r: Albert Lewin); *Regina africană* (1952 — r: John Huston); *The Borealis*.

foot Contessa (1954 — r: Fleisckiewicz); *Război și pace* (1956 — r: K. Vidor); *Vikingii* (1957 — r: R. Fleischer); *The Prince and the Show-Girl* (1957 — r: Laurence Olivier); *Jurnalul Annei Frank* (1958 — r: George Stevens); *Fanny* (1960 — r: J. Logan). J.C. devine între timp un regizor abil, care știe să-și dirijeze singur, cu gust și competență, actorii excelenți pe care și i-a ales. Primul său film este: *Intent to Kill* (1957) cu Richard Todd, urmat de prima ecranizare a unui roman de D.H. Lawrence: *Fii și amanta* (*Sons and Lovers* — 1959) cu Trevor Howard; de: *Beyond This Place* (1960) cu Van Johnson, Vera Miles; *My Geisha* (1961) cu Shirley MacLaine, Yves Montand, Edward Robinson; *The Lion* (id.) cu William Holden, Capucine; *Corăbiile lungi* (1963) cu: Richard Widmark; *Young Cassidy* (1964 — col. r: John Ford) cu Rod Taylor, Julie Christie.

CARDINALE Claudia



Actriță internațională de film, de origine italiană, născută în Tunis, la 15 aprilie 1939. Câștigând titlul de «cea mai frumoasă italiancă din Tunis» este crimsă la Mostra din Veneția, unde chipul ei radios de față sănătoasă și farmecul ei atraseră asupra-i interesul producătorilor. Debutează în filmul *Goha*, de Jacques Barratier, turnat în Tunisia natal, alături de un alt debutant, egipțeanul Omar Sharif, și, la invitația producătorului Franco Cristaldi, vine în Italia unde, după câteva roluri insignifiante în: *I soliti ignoti* de Monicelli și *Les noces venetiennes* de Cavalcanti (1958) se afirmă, datorită unor mari regizori ca: Pietro Germi (*O incurcatură blestemată* — 1959); Mauro Bolognini (*Il bel'Antonio, la Viaccia* — 1960); Luchino Visconti (*Rocco și frații săi* — 1960); Ghepardul — 1962; Sandra — 1964); Valerio Zurlini (*Fata cu valiza* — 1961); Federico Fellini (*Opis și jumătate* — 1962); Luigi Comencini (*Fata lui Bube* — 1963); Francesco Maselli (*Indiferență* — 1963).

C.C. nu mai e fata robustă și senzuală, cu surisul cald, al căruia unic atu era tinerețea ei irezistibilă. Ea devine treptat o actriță în plină tăcere forțelor ei, cu neașteptate accente de mare interpretă de dramă: este solicitată în Franța (*Austelitz*; *Cartouche*; *Les lions sont lâchés*), în Anglia (*Upstairs and Downstairs*), în URSS (*Cortul roșu*), în SUA (*The Pink Panther*; *Circus World*; *Blindfold*; *Last Command*; *Profesiunii*; *Don't Make Waves*; *The Hell with Heroes*). Dintre ultimele ei filme reținem: *Una rosa per tutti* de Francesco Rosi (1965); *Cine se arată cucuveaua* de Damiano Damiani (1967); *C'era una volta il west* de Sergio Leone, cu Henry Fonda (1968).



aurul incasilor

(Urmare din pag. 51)

Indienii primitivi din Anzi — unii se trag poate din străvechii incași — rezervă o primire ospitalieră rariilor călători. Acesta a fost și marele noroc al lui Kurt von Ritter.

fără preț la care țineau spaniolii cupizi nu vor cădea niciodată în minile lor. Cele 13 noduri pe care Atahualpa le-a însemnat pe lanțul fin de aur conțineau de fapt ultima sa dorință: el dădea ordin supușilor săi să ascundă tezaurul lor și o parte din el să-l pună sub protecția zeului focului, Sangay.

Von Ritter mi-a explicat apoi că în cele câteva ore care au urmat primirii mesajului transmis prin acest *guipu* de aur, sute de mii de incași au transportat de la Cuzco spre nord bunurile lor cele mai prețioase. Prin poteci secrete ei au dus comorile nu numai în ținutul Sangay, ci și în alte locuri desemnate dinainte.

— Firește — a precizat interlocutorul meu — această informație n-am obținut-o de pe o zi pe alta. Ani de zile am făcut cercetări, am cumpărat vechi *guipu*-uri pentru a încerca să descifrez taina lor, dar n-am descoperit nimic. La un moment dat îmi pierduse speranța și, dezgustat, m-am strădui să urmez piste străvechilor incași, acelea care pleacă din Cuzco și se îndreptau spre miazănoapte, traversând de la un capăt la altul întregul imperiu. În cursul acestor explorări m-am angajat pe o potecă care șerpuia pe coamele unor munți uriași, iar pe alții îi ocolea, și care în cele din urmă m-a dus la vulcanul Sangay, unul dintre cele mai active din lume la ora actuală.

Consultându-mi însemnările — a continuat dr. von Ritter — mi-am dat seama deodată că în decursul călătoriei mele trecusem pe lângă 13 piscuri acoperite de zăpezi ale Anzilor. Treisprezece! Este numărul nodurilor pe care Atahualpa le făcuse cu atita grijă pe al său *guipu* de aur. Simplă întâmplare? Am analizat problema din toate laturile posibile și am ajuns la concluzia că nu este de loc exclus ca incașii să fi îngropat o parte din uriașul lor comoară în apropierea vulcanului Sangay, care era pentru ei și zeul focului.

CROCODILI ȘI CANIBALI

Doctorul von Ritter se apropie și mai mult de mine, apăsându-se peste masa care ne despărțea.

— În acel moment am avut convingerea că descoperisem locul unde se afla o parte din tezaurul incașilor. Dar — adăugă el cu un aer foarte trist — această siguranță nu mi-a adus nimic bun până astăzi. Știu unde se află comoara, dar trebuie să găsec și mijlocul de a intra în posesia ei, și pentru aceasta trebuie să înving blestemul acestui zeu al focului.

A urmat apoi descrierea aventuroasei călătorii a doctorului von Ritter în inima Anzilor. Arheologul elvețian a început prin a urma poteca strimță și întortocheată pe care merseseră incașii cu patru secole în urmă, după ce au încărcat din capitala lor din sud obiectele de preț pentru a le încredința lăve vulcanice de pe panta vulcanului Sangay. Exploratorul nu bănuia ce încercări îl așteptau...

Von Ritter nu a întîlnit în calea sa nici cea mai neînsemnată așezare civilizată. În schimb el a trebuit să traverseze fluviul în care mișunau uriași crocodili negri. El s-a văzut înconjurat de *piranhas*, mincătorii de oameni, și de enormi șerpi anaconda care nu o dată erau cît pe ce să-l devoreze. Era ca și cum infernul făcea să răsară în calea sa creaturile cele mai groțesti și cele mai feroce pentru a-l întoarce din drum.

De multe ori el a fost obligat să ocolească triburi indiene sălbatiche, canibali cu fața ca de maimuță, din fața cărora fugea înspăimîntat. La capătul multor încercări el a ajuns într-o bună zi pe un vast platou acoperit de ierburii. De acolo Sangay apărea în toată splendoarea sa. Dar deodată...

— ...M-am trezit parcă în infernul lui Dante — a exclamat el. Din craterul înconjurat de zăpadă, flăcări gigantice se avintau spre cer; pământul tremura și din adîncuri se auzea un zgomot continuu, sinistru, punctat de explozii. Dar veneam de atît de departe încît nu mai puteam da înapoi.

GIGANTUL ANZILOR

Și acum câteva cuvinte despre Sangay. Acest vulcan care se desprinde din lanțul Anzilor orientali pare că privește, de la înălțimea celor 6 000 de metri ai săi, întregul bazin al Amazonului. Deși se găsește la aproximativ 150 de kilometri la sud de ecuator, vârful său este acoperit de o crustă groasă și solidă de gheață, «spartă» doar în cinci sau șase locuri de rîuri de lavă incandescentă care se scurge neîntrerupt la vale. La poalele versantului oriental începe o pădure tropicală care se întinde cale de 5 000 de kilometri și se pierde în Oceanul Atlantic. Pădurea este de nepătruns, dinspre răsărit.

Doctorul von Ritter și-a instalat cortul la circa un kilo-

metru și jumătate departe de baza vulcanului și a așteptat mai multe zile ca muntele să se «calmeze». La un moment dat răsună zgomotul unei formidabile explozii, pământul se cutremură și urmă o liniște stranie. Dar pentru cîtă vreme? Nu exista nici un mijloc de a da un răspuns la această întrebare.

Doctorul a alergat atunci prin junglă spre vulcan, sperînd, poate, în mod nesăbuit, că «zeul focului» îi va îngădui măcar câteva ore de liniște, în cursul cărora să examineze rapid câteva crăpături ale pământului. Cu puțin noroc, poate ar fi descoperit chiar locul căutat.

Timp de trei ore vulcanul nu a dat semne de neliniște. Alerga în dreapta și-n stînga pe pantele abrupte în căutarea unui cît de mic indiciu. Dar soarta i-a fost împotriva. Dintre-o dată, fără nici un avertisment, vulcanul a erupt din nou și a trebuit să fugă pentru a-și salva viața.

În săptămînile care au urmat von Ritter a trăit un adevărat coșmar. Aproape în mod continuu vulcanul scuipa flăcări și blocuri de piatră care măturau totul în calea lor. Desperat, arheologul a hotărît să abandoneze partida și să se întoarcă la Quito, capitala Ecuadorului. Încercarea sa dăduse greș.

IDOLUL

Tîrziu în noapte el a ajuns într-un mic sat și a hotărît să rămînă acolo cîtăva vreme, în mijlocul indienilor primitivi, pentru a se îndrăveni. Hainele sale se zdrențuiseră, picioarele îi sîngerau, pielea îi era zdrelită de roca vulcanică dură și tăioasă.

Din fericire localnicii s-au arătat plini de înțelegere. Acești urmași direcți ai incașilor adorau, ca și strămoșii lor, soarele, și de fiecare dată cînd se auzea o explozie, se prosternau și se închinau în tăcere.

După câteva zile o tinără indiană, Ahana, a povestit arheologului că ea își petrecea multe ore pe coastele vulcanului atunci cînd «zeul focului» dormea. Se simțea fascinată de pământul dogoritor. O dată e a găsit o sculptură înfățișînd silueta unei femei, chiar la poalele vulcanului. Von Ritter i-a cerut să-i arate statueta, a zgîrțiat-o puțin cu unghia pentru a îndepărta stratul solidificat de lavă care o acoperea. Inima începu să-i bată mai repede: sub crustă, începea să se distingă o culoare gălbuie. El curăță cu frenezie statueta: nu încăpea nici o îndoială — era din aur pur. Tinăra indiană de 16 ani scose la lumină, fără să știe, ceea ce el, von Ritter, nu reușise să descopere după luni de zile de eforturi.

— Țineam miinile încheștate de micul idol de aur care înfățișa pe Illa-Tica, zeita creațiunii la incași. Oboseala mă părăsise cu totul și am insistat ca Ahana să-mi arate locul exact, pe coastele deșolate ale vulcanului, unde făcuse importanta descoperire. După multe rugămînti ea a consimțit să mă conducă acolo, dar numai după ce va fi trecut perioada de lună plină, cînd — spunea ea — vulcanul va cunoaște mai multă liniște.

«Săptămîna următoare — a continuat von Ritter — puțin înaintea zorilor am pornit și am urmat o potecă îngustă prin junglă, care ne-a scos din pădure și ne-a condus la poalele vulcanului. În jurul nostru, un peisaj plin de tristețe. De-a lungul secolelor, fluviile de lavă incandescentă distruseseră orice urmă de viață. Nici o pasăre în aer, nici măcar un fluture solitar. Nici un fir de iarbă, nici un arbust. Ne-am continuat drumul spre sud, și acolo pereții verticali atingeau — ni se părea nouă — înălțimi fantastice. Poteca ce urca era îngustă și un singur pas greșit ne-ar fi precipitat în abis. Crăpăturile pământului erau nenumărate. Nu era de mirare că singur nu putusem să descopăr nimic în acest labirint al ororilor.»

În noaptea aceea, cei doi călători au dormit într-o mică peșteră, la lumina steluțelor. Mai bine-zis, au încercat să doarmă, dar n-au putut închide ochii. De departe, din pădurea verde de la poalele vulcanului, se auzeau strigătele nocturne ale animalelor de pradă, chemarea jaguarilor solitari, urletul marelui *puma* al munților.

Dimineața în zori cei doi și-au continuat drumul. După câteva ore de ascensiune au atins o culme care, după aprecierea lui von Ritter, domina valea de la 2 000 de metri. Deasupra lor scînteia amenințător conul craterului. Nori de fum vulcanic se înălțau spre cer. Sangay dormea, dar pentru cîtă vreme? După alte câteva ore de mers, Ahana s-a oprit într-un loc străjuit de doi pereți uriași. Ea a spus:

— Aici e locul. Nu încăpe nici o îndoială. Aici este.

...Da, acolo se găsea comoara. Dar cu aceasta nu s-a încheiat decît unul din numeroasele episoade ale acestei aventuri moderne al cărei fir îl vom relua într-un număr viitor, mergînd pe urmele fabulosului aur al incașilor.

L.N.

NOU!

trebuie
neapărat
să-l gustați...
și veți spune da!!!

TOMIS,

un coniac
de cea mai bună
calitate!

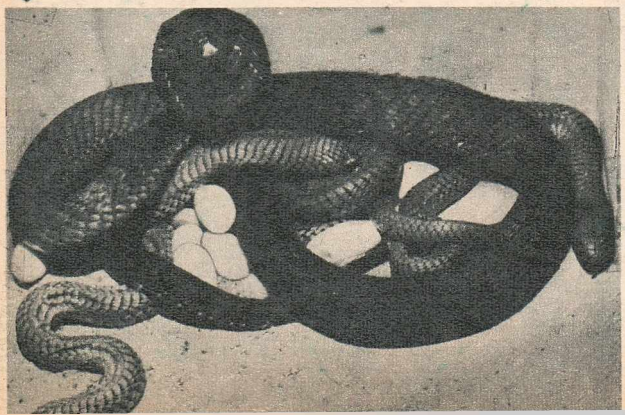


ZOO varietăți



COLȚUL AVICOL. La Alexandra Palace din Londra s-a deschis deunăzi o animată și veselă expoziție de păsările cîntătoare sau doar vorbărețe, cu domiciliul în colivii sau în libertate, în sere și grădini de iarnă etc. De la această gîngășă expoziție vă prezentăm un instantaneu: Miss Anita Paul ia un interviu unuia din exponate — papagalul Joey din specia Cockatoo.

FAMILIA COBRA ÎN INTIMITATE. Pușini oameni se pot lăuda că au văzut o cobră neagră altfel decît în captivitate. Chiar și în grădini zoologice de importanță, prezența unei cobre negre este o raritate. Iată de ce evenimentul petrecut recent la Zoo din Hâvre (Franța) a făcut senzație: Negriolis, o cobra neagră, clocește 6 ouă, din care se așteaptă ca în curînd să iasă la viață 6 cobrișoare negre. Probleme de spațiu locativ fac ca Negriolis să-și împartă cușca de sticlă cu alte cobre, nu chiar atît de aristocrate. Un motiv în plus ca viitoarea mamă să fie suspicioasă: s-au văzut kidnaperi chiar și printre oameni, darmiie printre șerpi...



COUP DE FOUUDRE. A fost de ajuns s-o zărească, pentru a se îndrăgosti nebunește. Și să nu cumva să spunei că la mijloc e vreun interes, că, adică, de aia s-a îndrăgostit Louis urangutanul de Ethel Anderson, îngrijițoare la Fleming Zoo Park, fiindcă ea îl tratează adesea cu banane, nuci și alte bunătăți. Nu, nu! Nucile sînt nuci și amorul, amor...



A FOST GREU... Poate că dumneavoastră nici nu știți cît de greu a fost... Dar a trecut. Gemenii sînt sănătoși, au făcut ochi și cer, gălăgioși și toți deodată, de mîncare. Cu ajutorul bunilor stăpîni, au însă și ce să mînințe și — precum se vede — și unde să doarmă, ferii de pericole.



BIET ORFAN, găsit aproape mort de foame și rebegit de frig pe întinsul nesfîrșit de ghețuri al Alaskăi, ursulețul nostru (cel din picioare) a nimerit în vestitul Zoo californian San Diego. Aici a scăpat de toate grijile și în plus și-a făcut și noi prieteni, de familie bună. O viață plăcută, plină de surprize, a început pentru tinărul fiu al Alaskăi. Urs să fii, noroc să ai!

DACIA-

O LOVITURĂ DE PRESTIGIU



Rafinamentul la care au ajuns specialiștii în domeniul amenajării interioarelor locuinței contemporane — dinamizați de exigențele crescînde ale omului modern — ridică în fața producătorilor de mobilă probleme din ce în ce mai complicate.

Pentru rezolvarea lor, proiectanții Ministerului Industriei Lemnului creează noi tipuri de mobilier, după concepții evolute și care sînt, de fapt, o sinteză a utilității și eleganței, a bunului-gust și funcționalității multiple.

Astfel, de curînd a fost lansată în fabricație industrială și, bineînțeles, în rețeaua de desfacere prin magazinele de specialitate, noua garnitură complexă și multifuncțională DACIA, un ansamblu de piese elegante, cu linii sobre și suprafețe plane, construit din PAL furniruit cu mahon și fag, avînd un finisaj excepțional, gen luciu oglindă, realizat cu lacuri poliesterice de cel mai nou tip.

Garnitura DACIA vă oferă tot ce-și poate dori cineva pentru confortul camerei de zi: bufet cu corp superior și inferior, prevăzut cu nișe, sertare, compartimente închise cu uși; o vitrină extrem de elegantă și compartimentată rațional; o masă extensibilă; șase scaune tapitate cu stofe în culori perfect armonizate cu tonul închis al ansamblului; o masă-dulăpior pentru aparatul de televiziune, prevăzută cu o placă turnantă care asigură orientarea aparatului în poziția cea mai confortabilă pentru privitori, toate aceste piese fiind montate pe picioare efilate, prevăzute cu «papuci» metalici, ceea ce conferă întregii garnituri o notă de distincție, sufliniată și de feronerie (broaște, balamale, minere, chei etc.) estetică, din metal lustruit.

Dar nu numai atât. Constructorii s-au preocupat și de confortul dv. spiritual, completînd această garnitură de sufragerie cu o bibliotecă din patru corpuri modulate, cu o împărțire sistematică a spațiilor pentru cărți, obiecte de artă și chiar îmbrăcăminte. Este, de fapt, expresia cea mai avansată și completă a bibliotecii moderne, elegante și multifuncționale.

Garnitura DACIA vine însă în întîmpinarea altor dorințe și necesități ale dv. prin componentele adăugate, și anume: o canapea extensibilă, pe care pot dormi confortabil două persoane, o cochetă măsuță pentru servit și două fotolii, cu care puteți amenaja — fie separat, fie în același cadru — un colț de recreare dintre cele mai agreabile.

Iată așadar toate elementele utile și estetice întrunite într-o singură dar complexă garnitură — din care vă puteți procura oricîte piese — și care este astfel concepută încît să răspundă tuturor necesităților și pretențiilor dv. de a amenaja un autentic living-room, de o funcționalitate perfectă și de o prestigioasă eleganță.

de Teodor MAZILU

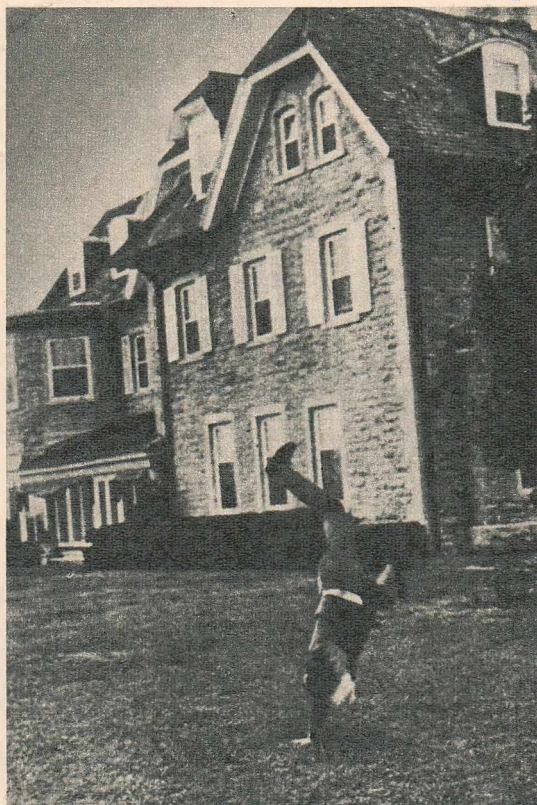
despre tandrețe și despre formulare

Nu trebuie să ne mai chinăm noi cu redactarea scrisorilor de felicitare... Datorită progresului am scăpat și de grija asta... Nu trebuie să ne mai zbatem pînă găsim cuvîntul potrivit... L-au găsit alții pentru noi. Ei s-au adunat într-o bună dimineață și-au găsit exact cuvintele pe care noi, zadarnic, le căutăm. Nici cu exprimarea sentimentelor celor mai sincere nu trebuie să ne mai batem capul... Le găsim deja exprimate, frumos redactate, în schimbul unei sume rezonabile. Noi n-avem decît să scriem adresa — bineînțeles. S-o scriem, atît, și să le aruncăm în prima cutie pe care o găsim în cale... Pentru sentimente mai înălțătoare, pentru stări de spirit mai elevate există și felicitări de lux. Costă mai scump, e adevărat, dar și impresia e mai puternică... Unele ilustrate conțin numai banalul și sănătosul «La mulți ani», altele recurg și la nuanțe, îi doresc chiar o viață fericită și succese în activitatea profesională... Aș vrea să fiu bineînțeles... Sigur, nu mă refer la felicitările trimise de instituții, ar fi absurd să ceri unui director să scrie de mină 2 000 de felicitări. Oricîtă dragoste de oameni ar avea, așa ceva nu e cu putință. Să fim totuși realști... Eu mă refer la felicitările pe care și le trimit oamenii unii altora... Aici formula de felicitare tip mi se pare cel puțin nepotrivită... Cînd un om în carne și oase îmi trimite o asemenea felicitare tipărită, cînd văd că n-a făcut decît să-mi scrie adresa și mi-a urât «La mulți ani» după cum a hotărît Ministerul Poștelor, nu ceea ce așteptam, o arunc la coș cu voie-bună...

O să mi se spună că asemenea felicitare-tip e un progres. Știu, în alte țări poți să cumperi și-o scrisoare de dragoste lungă de trei pagini, în care se poate anunța și sinuciderea, dar dacă asta e progresul, mai bine lipsă! Știu, așa ni se spune că se economisește timp. Că în felul acesta putem să felicităm mai mulți oameni. Că în felul acesta putem să felicităm și pe cei pe care îi disprețuim... Că în felul acesta putem să fim atenți și delicați fără nici un efort...

Știu-știu — sînt multe avantaje.

Specialist — după propriile mărturisiri — în canoe, sărituri de la trambulină, judo și yoga, primul ministru al Canadei, Pierre Elliott Trudeau, se dedă uneori, la reședința personală, și exercițiilor acrobatiche la sol.



sportivi în „cetatea soarelui“

Tinărul prim-ministru al Suediei, Olof Palme (43 de ani), nu ezită să joace și astăzi un meci demonstrativ cu vedeta echipei naționale Kjell Johansson, chiar dacă — așa cum se vede în această fotografie făcută la Stockholm — va pierde cu 4-21, 8-21.

Dacă pentru desemnarea «regelui sporturilor»: fotbalul, vom obține probabil unanimitatea adepților, mult mai greu ne va fi la determinarea sportului regilor. Bardul persan Firdusi acorda această onoare jocului cunoscut astăzi sub numele de polo călare. Sport pe care-l mai practică și susține doar soțul neincoronat al reginei Angliei, prințul Philip, duce de Edinburgh. Unei practici asemănătoare i se dedică și Baudouin I, care poartă nu numai sceptorul belgienilor, ci și crosa de golf a echipei naționale. Cu două-trei decenii în urmă, regele Suediei, Gustav V, manevra cu dexteritate racheta de tenis la Salstjödalen sau la Eskilstuna, în partide pe care le pot evoca și azi Caralulis sau Cobzuc, aceiași care au purtat entuziaste schimburi de mingi și cu regretatul dr. Petru Groza pe terenurile de pe malurile lacului Herăstrău. Dintre regi, exilatul Constantin al grecilor și-a încununat cariera sportivă cu cea mai înaltă distincție: campion olimpic de iahting, la clasa Dragon, în rada portului Napoli, cu prilejul jocurilor din 1960.

Dar capetele încoronate nu au fost întotdeauna prea prietenoase cu sportul. Împăratul Theodosius suprimă jocurile olimpice în secolul al IV-lea, după 12 veacuri de glorioasă tradiție, iar Eduard al III-lea interzice, la 1369, joaca cu mingea pe străzile Londrei, sub amenințarea închisorii.

La Hyannisport, în preajma casei părintești, frații Kennedy erau de mici obișnuiți cu sporturile nautice. Ei conduceau cu rîndul cele patru veliere ale familiei, dovedindu-se excelenți navigatori. Tatăl, Joseph, completa educația cu devize de sorginte sportivă: «Te-ai născut pentru a câștiga. Indiferent ce-ai face în viață, trebuie să fii întotdeauna cel mai bun». Mama însăși povestește: «Băieții erau datori să învingă, să fie primii în orice sport, să reușească în tot ceea ce întreprindeau». Probabil că starea fizică a lui John Fitzgerald Kennedy, nefericitul președinte al S.U.A., ar fi fost mai bună chiar în scurta sa viață, dacă nu ar fi suferit în tinerețe un accident grav la spinare în cursul unui dur meci de fotbal american.

Pe deplin beneficiar al educației sportive este președintele Finlandei, Urho Kaleva Kekkonen. Copilul crescut lângă Cercul Polar s-a obișnuit cu alergatul prin păduri și cu mersul prin zăpadă pe tălpile de lemn. Rezultatele sale atletice din adolescență sînt uluitoare: a alergat 100 m în 10,9 sec. și a câștigat, în 1925, campionatul Finlandei la săritura în înălțime cu performanța de 1,85 m. Pe deasupra, a deținut recordul mondial într-o disciplină ce nu se mai practică astăzi: triplul salt de pe loc, cu rezultatul de 9,71 m. Astăzi, la 70 de ani, președintele Finlandei încălță încă schiurile de fond, de tip Järvinen, și parcurge în neostenite excursii prin Laponia sute de kilometri.

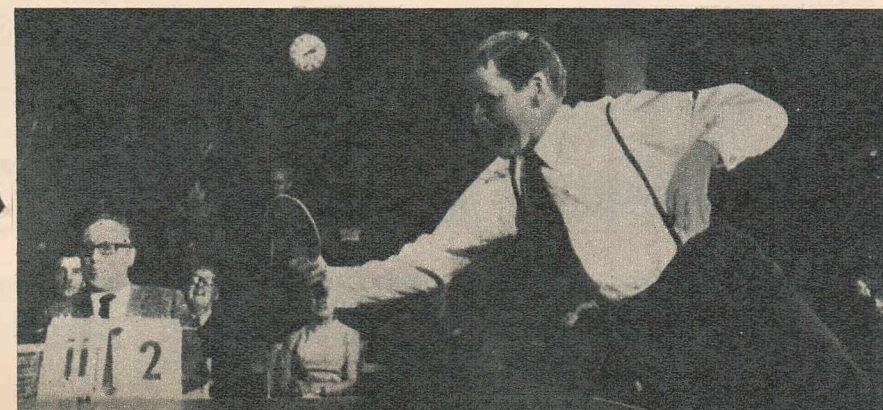
Dacă un sensibil interpret al lui Chopin, pianistul și compozitorul Ignacy Paderewski, a putut fi președinte al Poloniei în 1919, de ce nu am accepta racordul unor asemenea funcții cu virtuțile sportive? John (Jack) Lynch, fost internațional de fotbal al țării sale, a devenit prim-ministru în Irlanda. Jacques Chaban-Delmas, președintele Consiliului de Miniștri al Franței, nu ascunde apartenența sa, în trecutului apropiat (1945), la lotul echipei de rugbi a «cocoșului galic» și nici partidele de tenis pe care le joacă încă astăzi cu fostul campion Henri Pelizza. Premierul cubanez Fidel Castro este un practicant credincios al baseballului și al variantei americane a pelotei basce, așa-numitul joc «jai-alai». Noul prim-ministru al R.A.U., Mahmoud Fawzi, a studiat în perioada petrecută în Japonia exercițiile de judo, reușind prin perseverență și, fără îndoială, talent să obțină «centura neagră».

Dintre miniștrii aflați la post, probabil că cel mai celebru în lumea sportivă este membrul cabinetului britanic Christopher Chataway, fost prin 1954 deținător al recordului mondial pe 5 000 m și participant în dramatica probă de fond din cadrul Jocurilor Olimpice din 1952, de la Helsinki, în care ministrul de azi alunecă și cade în ultima turnantă, în timp ce atleți de talie mondială: Zatopek, Mimoun, Schade și alții atacă dezlănțuit finisul celor cinci kilometri. La 39 de ani deputat de Chichester, Chataway este numit ministru al poștelor și telecomunicațiilor în guvernul conservator. Noul post nu l-a scutit de glume, de vreme ce se spune că în fruntea departamentului poștelor nu se putea un om mai potrivit decît un fost campion al alergărilor de fond!

Și Franța a avut cu nu mulți ani în urmă, ca ministru al sporturilor și al tineretului, pe celebrul alpinist Maurice Herzog, eroicul învingător al Annapurnei, înțitul vîrf himalaian de peste 8 000 de metri cucerit de oameni.

Nici în domeniul diplomației sportive nu lipsesc. Fostul ministru de externe al Norvegiei, John Lyng, este cunoscut în marele «Who's who» și drept autorul unui timpuriu manual de atletism (1937). Despre ambasadorul României la

John F. Kennedy, înainte de a-și face stagiul de ofițer de marină în Pacific, a fost un excelent iahtman, pentru care unghiurile de incidență ale velelor cu vîntul nu mai prezentau nici un fel de secret.



de H. DONA

de Emanuel VALERIU

ORAȚIE

Aș fi încercat un Plugușor, acum, la început de An nou, dacă genul n-ar fi fost compromis în presa sportivă, așa încât mă voi mărgini la o orație, obișnuită în mai multe împrejurări ale vieții noastre, dintre care nu tocmai toate prea vesele...

Așadar, ce aș ura eu sportului nostru pentru următoarele zile de calendar, în număr de peste 360? Dacă aș zice simplu și general: «Succese!», n-aș fi generos cu pasiunea pentru sport care mă animă și — mai ales — nu aș aduce nimic nou fiindcă — o știm prea bine — sportivii ne-au bucurat în fiecare an cu victorii de prestigiu ori măcar cu unele consolatoare, din care am putut face oricând, cu o oarecare bunăvoință, o manta prezentabilă. Jucând pe mai multe fronturi (a se înțelege în mai multe discipline) am putut oricând trece peste un succes la tenis, să zicem, pentru că handbaliștii au obținut cam în același timp un altul. Și așa mai departe, în lista noastră puțin figură, bineînțeles, și fotbalul, atît cel jucat în țară, cît și cel din afara ei.

Astfel încît urarea mea va încerca alte sunete decît cele de atîtea ori auzite, în speranța că și urechile către care pornesc vor fi dispuse să le audă.

Aș dori sportului nostru un echilibrat pe ansamblul său, la care să concure, în părți corespunzătoare, activele obștești și salariate din federații, cluburi și asociații, sportivii activi și cadrele tehnice. Un an în care binele să nu constituie turta exclusivă a celor din așa-numitele «conduceri» (mici sau mari, la București ori la Caracas, ori cine știe unde), iar răul să fie destinat, integral sau în felii egale, antrenorilor și sportivilor activi.

Aș dori ca acest an să lămurească federația de fotbal ce anume are de gînd să îndeplinească realmente din ambițiosul său plan pornit de mult în pas de melc. Vom avea cluburi de fotbal sau numai experimente? Vom avea pregătire științifică sau ne vom mulțumi cu controverse la sfîrșit de an? Vom transfera jucătorii pe baza nevoilor fotbalului nostru, ori pe criterii «speciale», înmuiate în nesincerități îndelung repetate? În fine: ne vom pronunța pentru echipe tari la cluburi, sau pentru un unic club, în continuare, cel al naționalei?

Aș mai ura Comitetului Olimpic Român să creadă în propria-i existență, chiar dacă actuala formulă de organizare îl obligă să se recunoască în aceeași oglindă în care se privește de fapt alții, cu numeroase preocupări, printre care cea olimpică se trezește la intervale îndejuns de bine spațiate ca activitatea lor să nu lase urme vizibile.

Doresc ca veșnic discutata «lecție de gimnastică» — model sau mai puțin model — să iasă din șablonul în care au sugrumat-o anii și discuțiile sterile și să-și dea sincer mîna cu sportul ori măcar cu sănătatea publică, de care avem nevoie în permanență. Așa se va rezolva, probabil, și marea problemă a sportului universitar, tentat în prezent mai ales de performanță și mai puțin de răspîndirea sa în masa tineretului studios.

Cum aș dori să văd rulînd prima bicicletă de curse românească, nu vă pot spune, de teamă să nu supăr pe cineva mult mai conștient decît mine față de marile probleme, dar care n-a cunoscut, probabil, și nici nu poate simți, desigur, marea bucurie a mersului pe două roți, și încă prin superba natură românească! Oricît vi s-ar părea de curios, revin la fotbal și zic: o echipă bună, că o fi ea olimpică, de tineret sau de seniori, nu-mi pasă, numai bună să fie, tare mult aș dori pentru milioanele de microbiști care vor s-o vadă, din nou, într-o mare finală și cu mai multă ambiție decît în Mexic.

Și, la început de an fiind, mă și gîndesc că și acesta va trece și că, o dată cu sfîrșitul lui, tare ne-ar sta bine să avem, în sfîrșit, un muzeu al sportului și un laureat al unui premiu național pentru sport. De unde alege, slavă Domnului, avem, și pentru una dintre propuneri, și pentru cealaltă!

Să vă fie de bine, la anu' și la mulți ani!

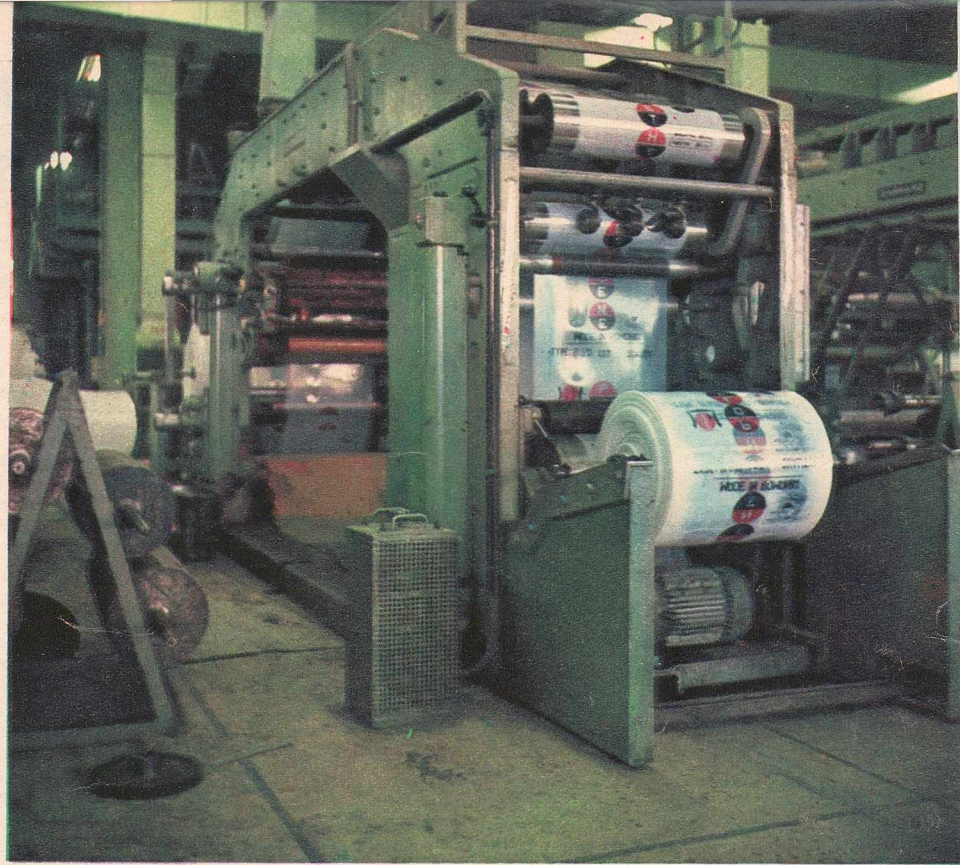
La cea de-a 90-a aniversare, amintindu-și de o pasiune a tinereții sale, Winston Churchill a încalcat — deși n-o mai făcuse de zece ani — iar apoi a scris următorul aforism în jurnalul său: «Fiului tău e mai bine să-i dăruiești un cal decît bani».



Moscova, Teodor Marinescu, se spune că a fost un excelent fotbalist. Copil precoce și apoi mare maestru de șah al lumii, Raoul Capablanca a fost ministru plenipotențiar al Cubei în mai multe țări, printre care și România. Mesager al păcii la Societatea Națiunilor și laureat al Premiului Nobel, Fridtjof Nansen n-a pregetat să traverseze Groenlanda pe schiuri.

Tot un atlet, incurabil îndrăgostit de sport, brașoveanul Virgil Ludu, ne-a amintit că în utopia sa carte «Cetatea soarelui», Tommaso Campanella anticipa o lume bizară, condusă de filozofi, savanți și artiști. În evul mediu era poate firesc să-i omită pe sportivi. Dar astăzi, o adevărată «cetate a soarelui» nu se mai poate concepe fără cei ce cred în mișcare și în natură, în armonia omului și în soarele vieții, cei ce freacă de bucuria de a trăi.

Victor BĂNCIULESCU



autograf industrial ieșean

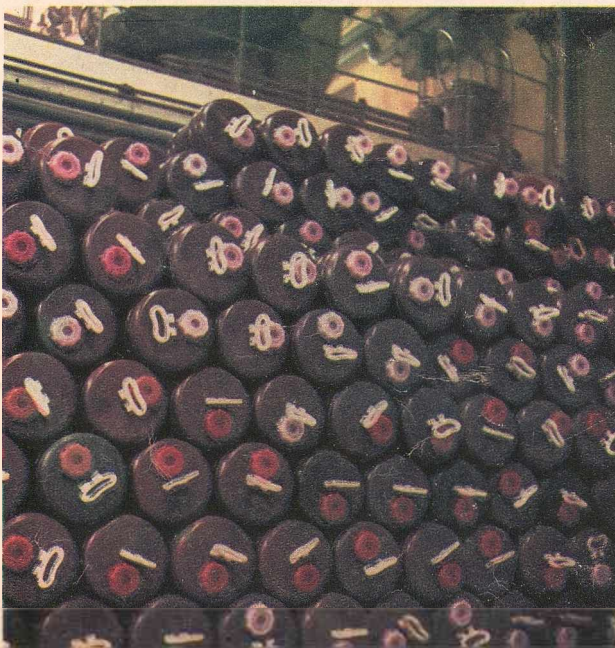
Informația că a fost lansat un nou produs destinat industriei, uzului casnic și altui domeniu de activitate, a cărui materie primă o constituie polimerii sintetici, aparține cotidianului. Trei caracteristici principale — diversitate, calitate, multitudinea de utilizări — justifică prestigiul de care se bucură pe plan național și internațional produsele realizate de una dintre cele mai reprezentative uzine din peisajul industrial al zonei Țutora-Iași — UZINA DE PRELUCRARE A MASELOR PLASTICE.

Indiferent că sînt solicitate de constructorii sau instalatorii, de producătorii de mobilă ori de constructorii de mașini, ca și de marele public, produsele uzinei ieșene, intrate în al optulea an de existență, prind din ce în ce mai mult teren, înlocuind treptat materiile prime clasice.

În urma investigațiilor făcute de institutele internaționale de sondaj, prezumtiv se afirmă deocamdată, dar totuși fără replică contra, că peste 30 de ani metalele vor reprezenta doar 19 la sută din necesarul de materiale al omenirii, în timp ce procentajul utilizării produselor sintetice indică cifra de 78 la sută. În acest context ne apare firească denumirea prezentului secol ca fiind cel al maselor plastice. Ar însemna să minimalizăm importanța acestei materii prime tinzînd să credem că ea are doar rolul de a înlocui materiile prime tradiționale. Practica a demonstrat că sînt domenii în care prezența maselor plastice e indispensabilă. Cifra sortimentelor realizate de U.P.M.P.-Iași se ridică la aproape 100. Numai din categoria celor prelucrate din policlorură de vinil fac parte peste zece produse, dintre acestea remarcîndu-se în mod special: țevile pentru scurgere și presiune (U, M, G), ale căror diametre sînt între 20 și 280 mm; placondurile — plăcile ondulate destinate acoperișurilor ușoare; flexotuburile — tuburile ușoare; tuburile Bergman și Pantzer — folosite în circuite electrice; covoarele și dalele din pvc; peste 40 presaje de folii plastificate, în diverse culori; poligrafvinil — folii pvc dublate pe hîrtie, cu diverse presaje și culori, utilizate în industria poligrafică; plăci presate cu grosimi variînd între 2 și 20 mm; tuburi riflante — utilizate în instalațiile electrice; diverse profiluri pvc.

În secția produselor obținute prin prelucrarea polietilenei semnalăm prezența diverselor recipiente pentru ambalarea și transportul lichidelor, pastelor, uleiurilor, cu un volum între 1 și 200 litri, precum și a foliilor suflate, a sacilor, pungilor și sacoșelor de material plastic.

UBLICITATE



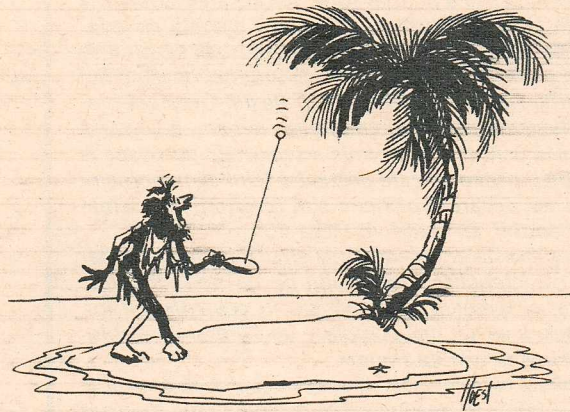
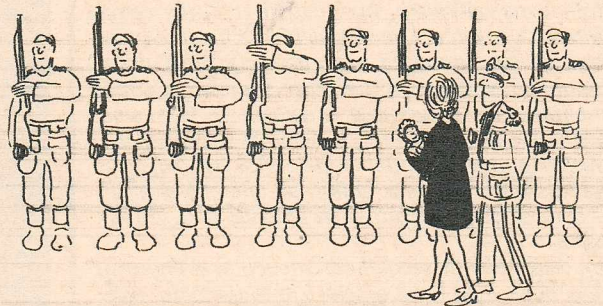
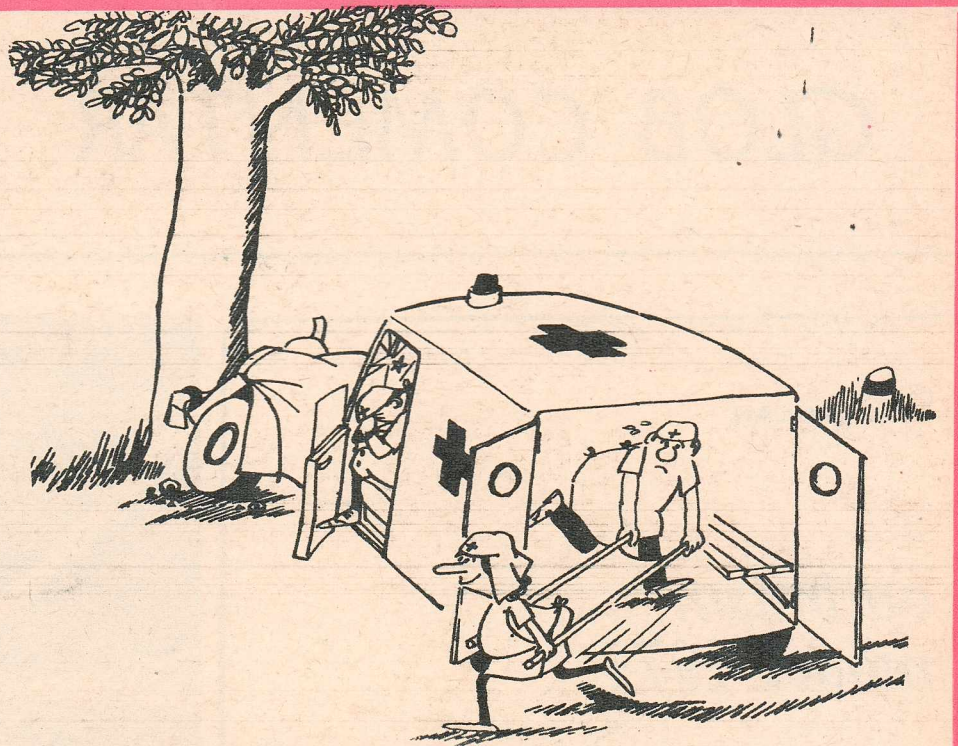
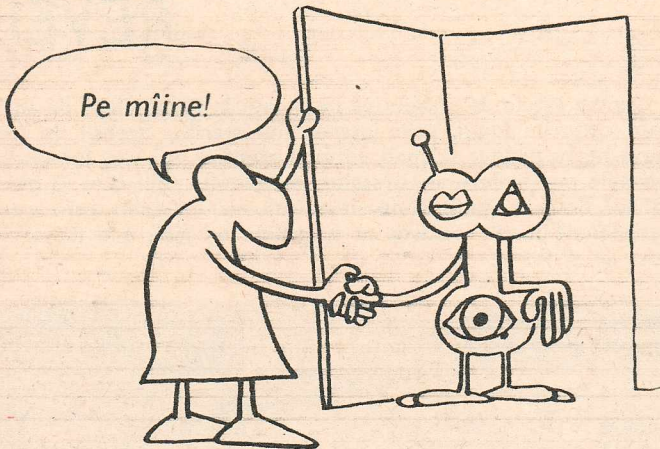
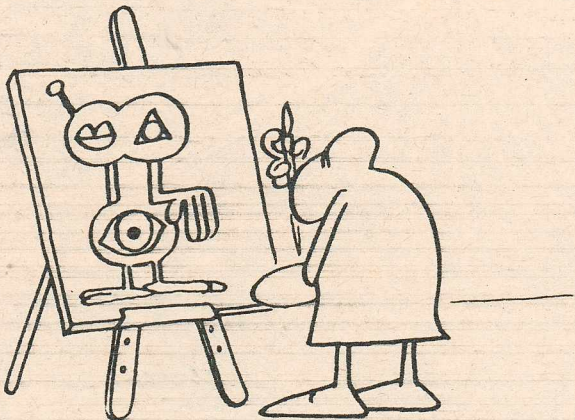
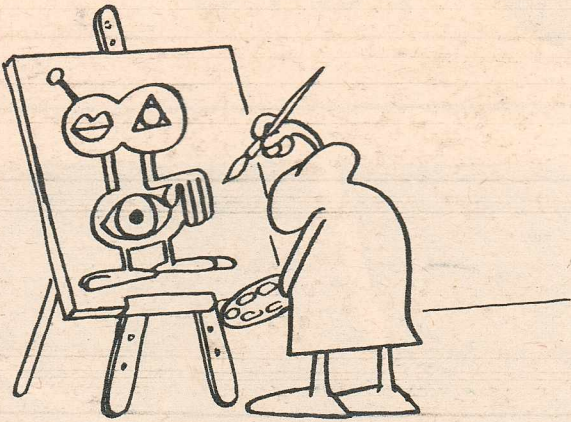
Printre produsele de ultimă oră ale uzinei se numără și plăcile extruse din ABS, care vor oferi largi posibilități de utilizare în industria frigiderelor, ventilației, piacerii industriale, diverse confecții. Rezistența foarte ridicată la diverse șocuri și la temperaturi ridicate, maleabilitatea prelucrării, punctul de înmuiere ridicat, multiple calități electroizolante — iată succint sumarul caracteristicilor acestui produs superior cu o notă altora similare (plăci polistiren, plăci pvc).

— Realizate într-o gamă largă de diametre (de la 11-60 mm) — mă informează directorul uzinei, inginerul Racu Aurel — tuburile riflante din policlorură de vinil înlocuiesc cu succes tuburile electroizolante Bergman și Pantzer, destinate instalațiilor electrice. Ușoare, rezistente la solicitările mecanice, aceste tuburi facilitează lucrările de montaj nu numai datorită posibilităților pe care le oferim noi la livrare — lungimi mari (12-15 m) — dar și flexibilității și razelor mici de curbură care permit astfel ușoare schimburi de direcție, eliminînd în acest fel piesele de îmbinare (teuri, curbe, mufe). Tot ca recentă realizare a uzinei noastre înregistrăm și confecționarea din poli-etenă, cu densitate mare, a butoaielor de 200 litri necesare transportului diferitelor produse chimice, alimentare și altele. Din același nomenclator de produse fac parte și tuburile din policlorură de vinil necesare transportării carburanților.

Adăugînd realizărilor citate cîteva cifre — beneficii peste planul cincinal, care a fost încheiat la 1 iulie 1970, 78 milioane, iar depășirile înregistrate pînă la finele anului la producția-marfă și globală însumează peste 505 milioane — ne putem face o imagine întrucîtva completă asupra a ceea ce reprezintă UZINA DE PRELUCRARE A MASELOR PLASTICE-IAȘI în contextul celorlalte unități aparținînd Centralei industriale de anvelope și mase plastice-București, uzină care, așa cum remarcăm și la începutul prezentelor rînduri, și-a cucerit un binemeritat prestigiu și în Anglia, Albania, Bulgaria, Brazilia, Belgia, Coreea, Cehoslovacia, Ghana, Iugoslavia, Luxemburg, Libia, R.A.U., Turcia, U.R.S.S., Ungaria, prin intermediul produselor al căror autograf poartă semnătura: UZINA DE PRELUCRARE A MASELOR PLASTICE-IAȘI — ROMÂNIA.

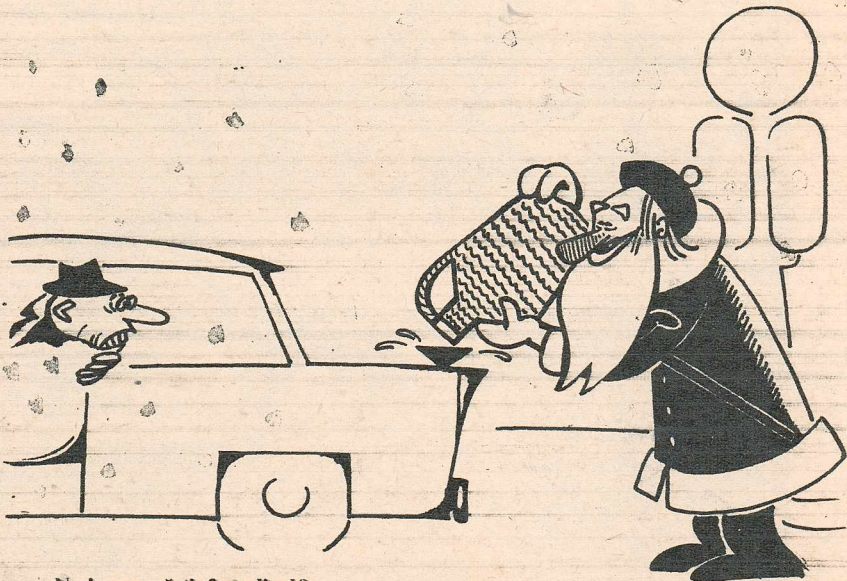
Emil CIULEI

UMOR

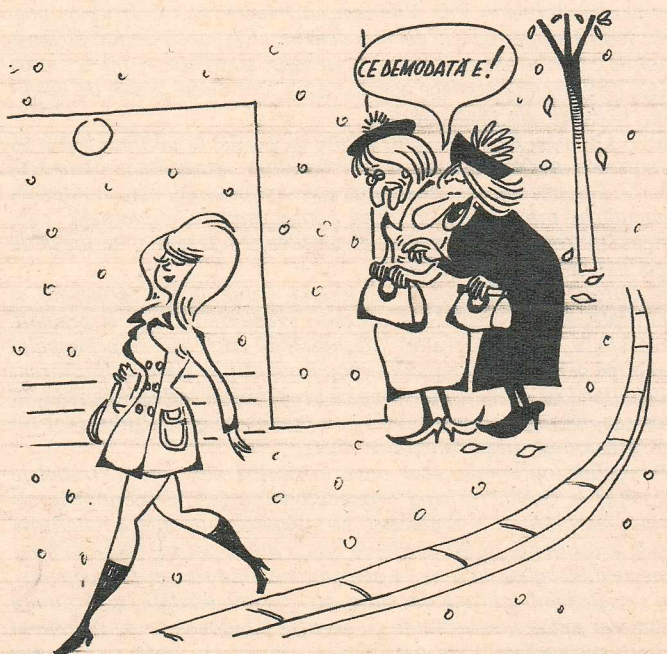


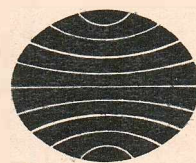
...16.327.379, fantastic!... 16.328.740, nemaipomenit!... 16.328.841... să vezi că nimeni n-o să mă creadă...

V. TIMOC



- N-ai spus să-ți faci plinul?...





Silviu BRUCAN

optimism model 1971

Noul sîrînește totdeauna optimism, mai ales în rîndurile celor care n-au nici un motiv să se bucure de rînduilele vechi, și cum în lumea contemporană aceștia formează majoritatea (potrivit unor statistici — două treimi din omenire; potrivit altor statistici — chiar și mai mult), comentariile și prognozele privitoare la 1971 sînt dominate de optimism. La aceasta concură și faptul că reprezentanții vechiului, cunoscînd puterea tradiției de milenii a omului de a privi viitorul cu optimism la răscrucea anilor, se îmbracă și ei în haină nouă sau — cum se spune acum — în ambalaj nou. Altfel, nu-și pot vinde marfa.

În aceste condiții, deși trăim în secolul ciberneticii și al energiei atomice, mari ziare și posturi de radio și televiziune răscolesc cele mai ascunse unghere ale lumii după ghicitori ai viitorului — chiromanți vestiți, profeți ai Zen-Budismului, indieni cu barbă (la propriu și figurat), Maharishi, pentru a nu mai vorbi de cei care transformă ghicirea viitorului în știință, futurologi. Toți și-au pregătit pe îndelete prognozele de An nou, știind că acum este pentru ei sezonul de vîrf, și cum cererea privește în special politica internațională, citim în aceste zile în marile ziare și magazine ilustrate din Occident preziceri că 1971 va aduce sfîrșitul războiului din Vietnam, rezolvarea crizei din Orientul Mijlociu și o conferință a securității europene la Helsinki. Sînt și profeți pesimiști care prezic tot felul de nenorociri, dar ecoul lor este slab, deoarece oamenii sînt obișnuși cu asemenea știri tot timpul anului, iar acum vor ceva nou.

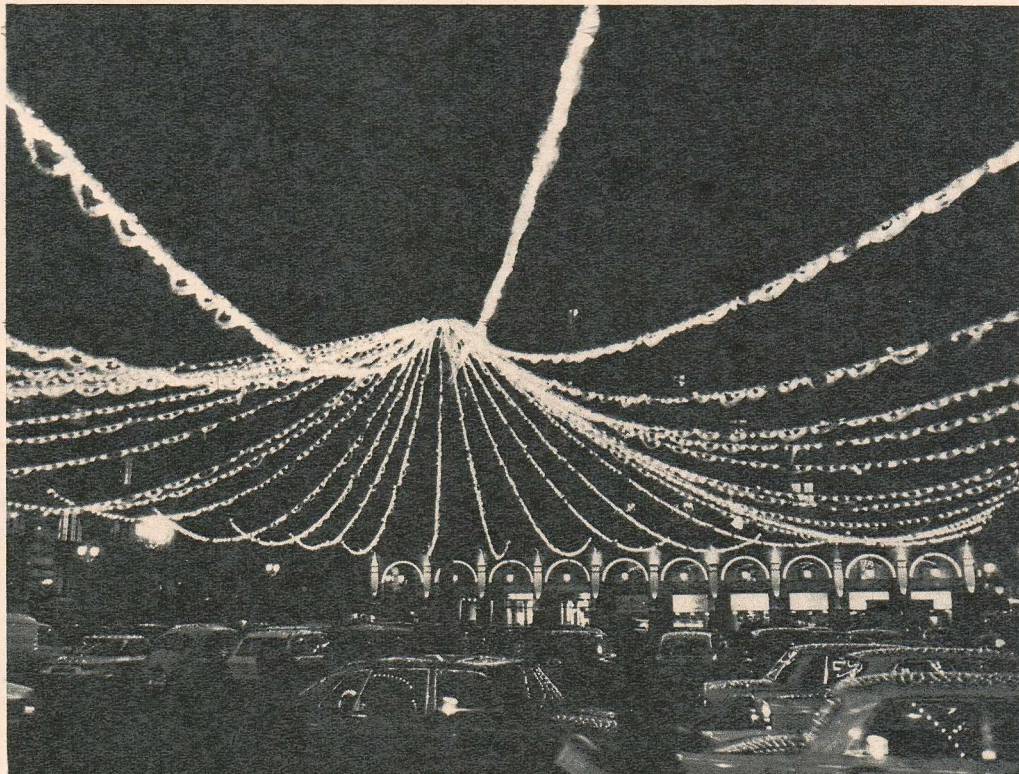
Oare prezicerile optimiste enumerate mai sus își au geneza doar în starea de spirit caracteristică începutului de an nou? Realiztii în politică găsesc și ei temeuri de optimism în comentariile lor, chiar dacă problemele li se par mai complexe iar drumul spre soluționarea lor mai sinuos și plin de hopuri.

Ei amintesc, de pildă, că principala promisiune cu care a venit la putere Administrația Nixon privea încetarea războiului din Vietnam și înlocuirea politicii de confruntare militară cu una de negocieri. Iar alegerile prezidențiale bat din nou la ușa Casei Albe și lupta electorală pentru 1972 se anunță aprigă acum, cînd partidul democrat pare a-și fi găsit un lider hotărît să cîștige, în persoana senatorului Edward Muskie. Ultimele sondaje de opinie Gallup, imediat după bombardamentele în R.D. Vietnam, au relevat că popularitatea președintelui a atins punctul cel mai scăzut... Faptul că Gallup atribuie fenomenul unor cauze interne — șomajul și inflația — nu schimbă datele problemei, deoarece aceste cauze sînt direct legate de imensele cheltuieli ale războiului.

Și în Orientul Mijlociu sînt semne că părțile în conflict încep să recunoască necesitatea de a ieși dintr-un impas care dăunează tuturor. Din păcate, recunoașterea acestei necesități este însoțită de revendicări maxime, iar legea compromisului diplomatic cere concesiuni reciproce. Oricum, se profilează o fază mai serioasă de negocieri în anul care începe.

În Europa cursul spre o conferință generală de cooperare și securitate este acceptat în prezent cvasiunanim ca o realitate ireversibilă. Unii observatori internaționali apreciază că principalul — și după părerea lor singurul — hop îl constituie statutul Berlinului occidental. Dar și aici sînt semne că acest hop ar putea fi depășit; în orice caz, părțile în cauză se află sub presiunea curentului, dacă nu sub presiunea angajamentelor luate.

Predicțiile optimiste s-au oprit la porțile dezarmării. Inițiativa României la O.N.U. privind consecințele sociale și economice ale cursei înarmărilor a evidențiat strigătoarea aberație a cheltuirii sumei exorbitante de 200 miliarde dolari anual pentru făurirea unor arme de distrugere, în timp ce planeta noastră este zguduită de mișcări sociale pentru hrană, locuințe, școli și universități, care în mare măsură ar putea fi satisfăcute cu această fabuloasă sumă risipită în scopuri distructive. Este oare atît de utopic să sperăm că și aici lucrurile se vor mișca din punctul mort în care se află?



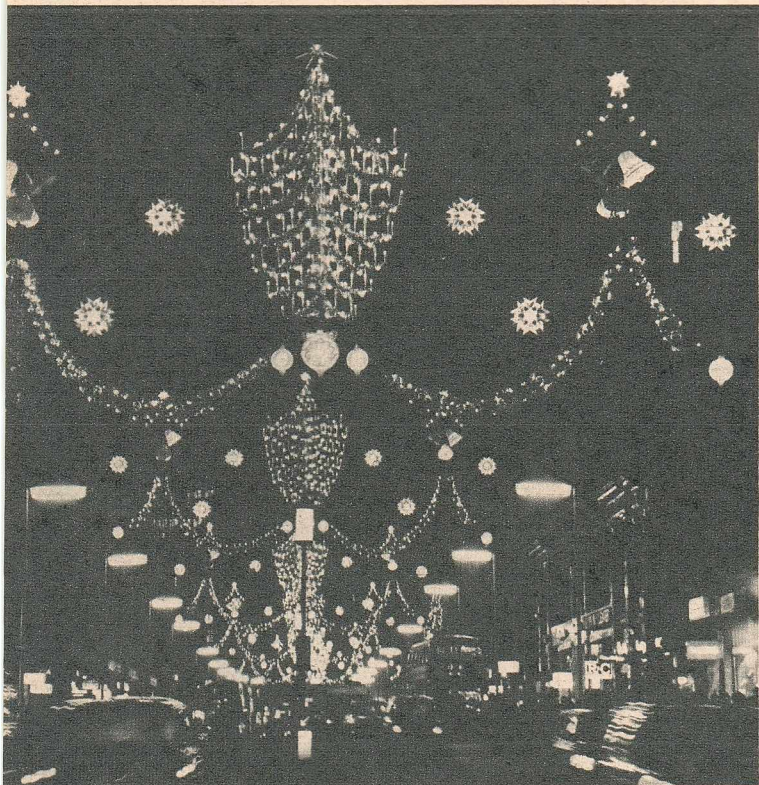
REVELION

▲ Dintre sutele de imagini ce ne parvin în acest sfîrșit de an, din toate colțurile lumii, prin intermediul marilor agenții de presă, cîteva ne-au reținut în mod dureros atenția, mai ales luminate de neonele multicolore ale orașelor împodobite (din care vă oferim, mai sus, două imagini). Să nu uităm însă, nici măcar în seara aceasta, că neonele lumii coexistă cu tragediile ei. Iată, pro memoriam,



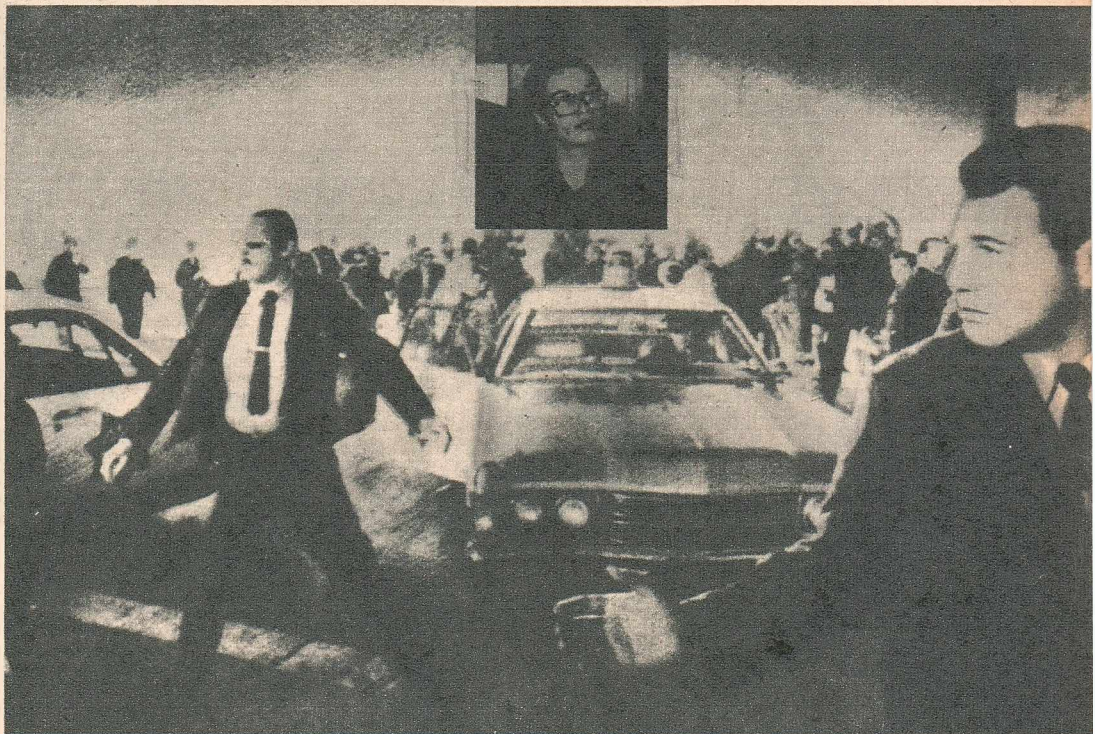
În fotografia din stînga paginii, luminile Parisului, concentrîndu-se parcă într-un focar, în Place du Palais Royal.

În imaginea de jos, faimoasa ceață londoneză nu se poate așterne în aceste nopți peste Regent Street-ul copleșit de bijuterii luminînd à giorno.



ÎN FAȚA AMBADEI SPANIOLE DIN BRUXELLES

Întăriri polițienești au trebuit să fie aduse în grabă la ambasada spaniolă din Bruxelles, pentru a-i putea împiedica să pătrundă aici pe numeroșii demonstranți veniți să exprime protestul vehement al opiniei publice belgiene împotriva înscenării judiciare de la Burgos și a abandonării minimului de garanții constituționale spaniole față de libertățile individuale.



DINCOLO DE GRATII... ADEVĂRUL

Tînăra militanță progresistă americană de culoare, Angela Davis (în medalion), care, în pofida unor mărturii de evidentă nevinovăție, continuă să fie urmărită sub falsă acuzație de complicitate la crimă și conspirație, a fost transferată din închisoarea pentru femei din New York, ca urmare a extrădării ei, în statul California, unde ar putea fi condamnată la moarte. În fotografie: la sosirea avionului pe un aeroport californian, polițiștii încearcă să împiedice apropierea fotoreporterilor.

În ciuda valului de proteste stîrnit de această persecuție inumană și arbitrară, tribunalul a respins cererea de punere în libertate provizorie. Angela Davis va fi silită deci să-și petreacă reavîntul dincolo de gratii.

SOLIDARITATE CU GREVIȘTII

Una dintre cele mai impresionante manifestări de solidaritate cu greva personalului sanitar, care a avut loc la Roma, este consemnată în imaginea fotografică.

Bolnavii spitalului S. Spirito, ca și cei internași în diferite alte unități, au ieșit cu paturile în stradă și au blocat circulația, în semn de protest împotriva condițiilor necorespunzătoare atât pentru personalul sanitar de serviciu, cît și pentru pacienții internași.



TERNAȚIONAL

crîmpeie dramatice de viață dintr-o lume ce își zice «liberă» și care geme de inechitate socială, arbitrar politic, convulsii economice.

Comentariul nostru apare de prisos, de vreme ce fotografia însăși, în limbajul ei sugestiv, invită la reflecție... Așa încît, ne rezumăm la sumare texte explicative.

BULDOZERUL

CRONICA DE TREI SECADE

Caut să rețin pentru bilanțul necesar la sfîrșit de an ce a fost mai important din declarațiile primilor-ministri, miniștrilor și adjuncților lumii, din gesturile filozofilor, balerinelor și manechinelor, din mișcarea păsărilor, norilor și hîrțitilor, din titlurile cărților, filmelor și viconților, din ideile antrenorilor, antreprenorilor, mareșalilor și pianistilor; tot ce a fost mai expresiv din conferințele de presă, presiune și tensiune (arterială), din fotografii, radiografii și hemoragii, din seisme, pesimisme și barbarisme; tot ce a fost mai plastic din ce a fost fie elastic, fie rigid sau hibrid; tot ce a fost mai memorabil din ceea ce s-a dovedit valabil, arabil, stimabil, inflamabil sau pur și simplu abil.

Oricum aș întoarce-o, orice aș face, orice aș visa, elabora, calcula sau minca — nu mă părăsește buldozerul lui Terence Round, buldozer de 42 tone, folosit la construcția șoselelor, cu care Terence a plecat — într-un minunat acces de minie și dor — după Hilda, soția sa, fugită «la mama», cum se întimplă uneori și-n Anglia cînd soțul și soția schimbă cîteva cuvinte mai grele decît o macara. Terence s-a lansat nebunește spre casa maternă, făcînd praf, pe drum, numeroase felinare, semnalizatoare, borne și stlpi, două barăci, plus cîteva peluze de iarbă. El voia ca Hilda să se întorcă acasă la el. Și Hilda — văzîndu-l cum vine spre ea — a fost zguduită de emoție, a deschis larg brațele și cînd el a oprit în pragul casei materne, i-a căzut la piept, îndrăgostită.

Eu zic că astfel, sub specia eternității — cum zic filozofii — anul 1970 n-a trecut zadarnic.

CALUL

...Ceea ce mai trebuie, de asemenea, să reținem cu toții la capătul anului 1970 este că minunatul cal Nijinski, «calul secolului», cîștigătorul derby-ului de la Epsom, valorează exact cît tabloul lui Velasquez vîndut în noiembrie la Londra cu 30 000 000 de franci, tablou considerat azi drept cel mai scump din lume. La sfîrșitul lui '70 un cal valorează deci cît o pictură. Nu am pretenția enormă a sculptorului Giacometti care dorea ca oamenii să ajungă a salva din incendiul unui muzeu mai întîi o pisică și după aceea tablourile. Nu mă mai țin puterile intelectuale pentru a mai susține nobila idee a omului ca cel mai prețios capital (avînd printre altele în vedere și cît de complicate sînt căile de exploatare a capitalurilor) dar, pornind de la acest mindru armăsar, de la această scumpă ființă, pe patru picioare dar tot ființă, mă gîndesc totuși să-mi urez ca:

în 1971 — un cal să însemne un cal, să fie cal și să fie numit cal;
în 1972 — o pisică să însemne o pisică și să fie numită pisică;
în 1973 — albul să fie alb și negrul — negru;
în 1974 — un muzeu să nu însemne mai mult decît un om;
în 1975 — un om să nu fie doar egal cu un alt om, ci să fie chiar un om;
în 1976 — orice are suflet să fie mai prețios decît tot ce nu are;
și în 1977 — ...să mai fim și sănătoși, dacă ajungem să realizăm visurile de mai sus.

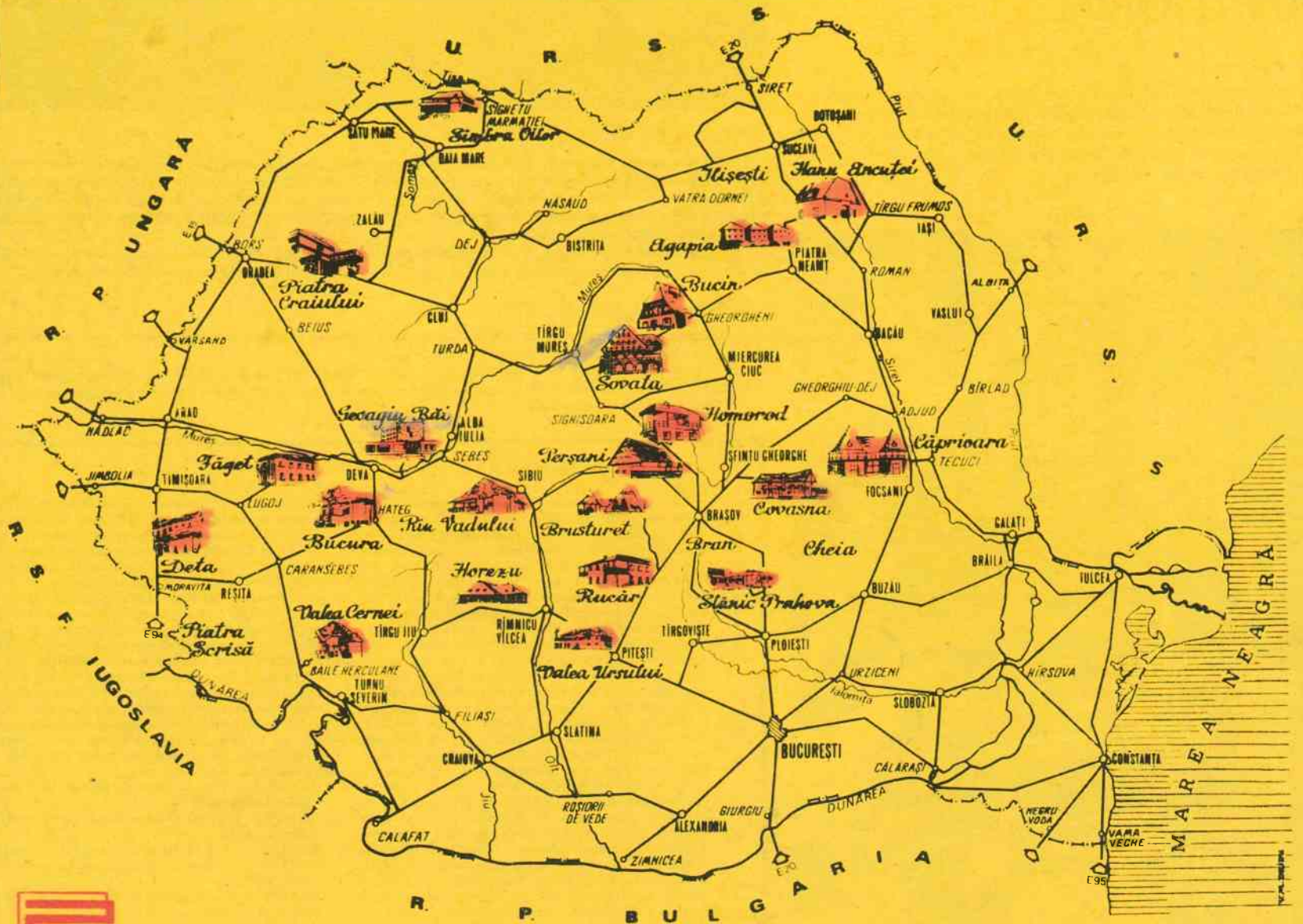
Radu COSAȘU



VIZITANȚI



hanurile
și
cabanele
cooperației
de
consum,
care
vă
oferă
și în
sezonul
rece
condiții
agreabile
de
odihnă
și cazare.



anul nou la antipozi

Ignorăm
 dacă și la Tokyo
 există
 o lună
 Jaurilor.
 Ceea ce
 știm însă
 - și o dovedește
 și fotografia —
 e că în zilele
 dinaintea
 noului nou 1971
 pe străzile
 unde
 sînt situate
 marile
 magazine
 tokiote
 a fost nevoie
 să se întrerupă
 circulația
 vehiculelor
 de toate
 categoriile.



la mulți ani, your grace!

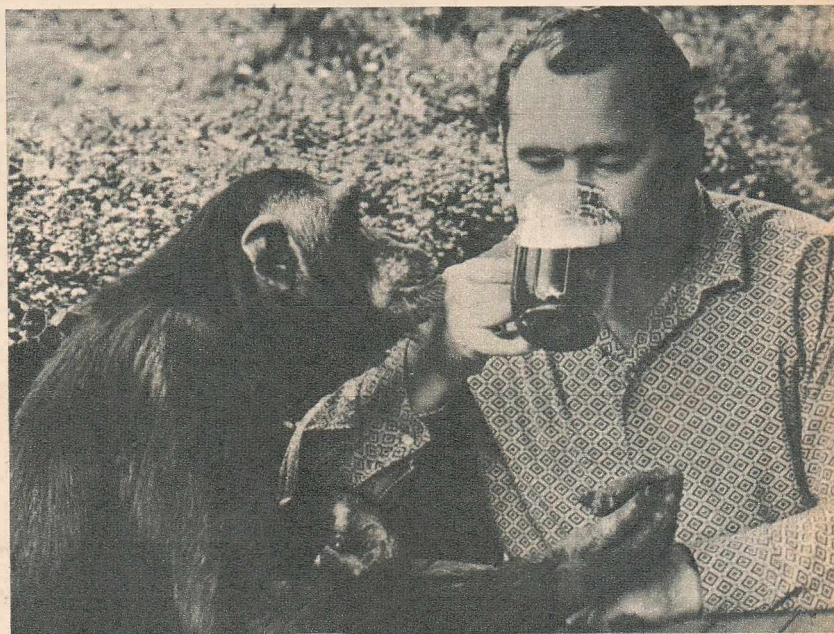
Yvonne Posso
 (19 ani),
 o tânără
 reprezentantă
 a unei agenții
 de turism
 pentru țările
 mediteraneene,
 îmbrăcată
 așa cum
 se vede
 în fotografie
 (presupunem
 că patronul
 agenției
 a omis
 să-i spună
 că la Londra,
 în decembrie,
 nu e chiar
 atât de cald
 ca pe
 Mediterana)
 s-a prezentat
 la Palatul
 Buckingham
 pentru
 a oferi flori
 și a face
 urări
 de Anul nou.



prozit, kogo!

Kogo locuiește la Usti nad Labem, în Cehoslovacia. El preferă însă să treacă cu vederea faptul că domiciliul lui este de fapt o grădină zoologică. Dar să lăsăm asta. Într-o bună zi Kogo a plecat să se plimbe cu un bun prieten pe care, de asemenea, Kogo preferă să nu-l numească — îngrijitorul său de la zoologică. În fine... S-au așezat la o masă în pridvorul unui han din apropiere și prietenul a comandat o halbă blondă cu spumă. Una singură, pentru el (foto 1). Kogo s-a făcut că nu observă nedelicatetea amicului și și-a exprimat dorința să bea și el o bere. Cererea însă i-a fost respinsă într-un fel cu totul jignitor (foto 2). În această situație, lui Kogo nu i-a mai rămas decât să aștepte un moment prielnic. Moment care n-a întârziat (foto 3).

PRAGOPRESS



FLACĂRA-ALBUM

MONICA VITTI, actrița care a lăsat în urmă «deșerturile roșii» ale lui Antonioni pentru a se întâlni cu comediile trăsnite (Fata cu pistolul, Dragostea mea, ajută-mă, Drama geloziei).

